

TICĪBAS STUNDAS JOZUAS GRĀMATĀ

Barna Maġaroši (Barna Magyarosi)

BĪBELES STUDIJU MATERIĀLS
2025. GADA 4. CETURKSNUM

OTRĀS IESPĒJAS: JOZUAS GRĀMATA

Jozuas grāmata iezīmē pāreju no Mozus vadības uz Jozuas vadību. Tā sākas ar stāstu par Israēla tautas ieiešanu Apsolītajā zemē un beidzas ar viņu apmešanos šajā zemē.

Jozuam patiešām bija smags uzdevums – turpināt no vietas, kur bija apstājies Mozus (Mozus!). Bet šis izaicinājums bija tikai sākums. Jozuam bija jādara tas, ko Mozus neizdarīja: pēc 40 gadiem tuksnesī viņam bija jāpārved tauta pāri Jordānai un jāieved Kānaānā – saskaņā ar apsoliĵumu, ko Dievs iepriekš bija devis viņu tēviem.

“Mans kalps Mozus ir miris; tad nu celies ar visu šo tautu un ej pāri Jordānai uz to zemi, ko Es viņiem, Israēla bērniem, gribu dot” (Joz. 1:2).

Atslēga visam stāstam ir šajos vārdos, ko Dievs saka Jozuam: viņi ieies „zemē, ko Es [JHVH] viņiem dodu” (NKJV).

Jā, Jozua to nepaveiks pats, bet tikai caur Dieva spēku un vadību – tā paša Dieva, kurš būtu iavedis tautu šajā zemē jau paaudzi agrāk, ja viņi būtu pildījuši savu derības daļu. Diemžēl viņi to nedarīja un tāpēc cieta savas rīcības sekas.

Fakts ir tāds, ka iepriekšējo 40 gadu laikā Israēls pieredzēja derības negatīvo pusi. Viņu sacelšanās pret Dievu noveda pie tā, ka visa pieaugušo paaudze, kas piedzīvoja Israēla izešanu no Ēģiptes un visus ar to saistītos brīnumus, nomira tuksnesī, izņemot Kālebu un Jozuu. Četras no piecām Mozus grāmatām apraksta, kas ar viņiem notika šajos tuksneša klejojumos. Tagad, Jozuas vadībā, otrā paaudze bija gatava izaicinājumam ieņemt šo zemi.

“Un Mozus atsauc Jozuu un viņam sacīja visa Israēla priekšā: ‘Esi stiprs un drošs! Jo tu iavedīsi šo tautu tanī zemē, ko Tas Kungs ar zvērestu ir apsoliĳis dot viņu tēviem, un tu to sadalīsi viņu starpā kā mantojumu. Un Tas Kungs, Viņš iet tev pa priekšu un Viņš būs ar tevi, Viņš tevi neatstās, nedz tevi pametīs, nebīsties un nebailojies” (5. Moz. 31:7, 8).

Drīz piepildīsies Dieva apsoliĵumi, kas tika doti sentēviem un Mozum. Gaisā virmo gaidas un satraukums – jauns sākums tautai, kas ilgi bija bez mājām un citu tautu

atstumta. Dievs ir bijis uzticams, izglābjot viņus no verdzības, un Viņam noteikti var uzticēties arī tagad, lai piepildītu apsoliĵumu dot zemi.

„Jozuas grāmatas galvenais mērķis ir aprakstīt Israēla ieiešanu Apsolītajā zemē, tās iekarošanu un sadalīšanu starp ciltīm. Šis mērķis caurvij grāmatas vēstījumu, proti, Dieva uzticību, piepildot Ābrahāmam doto apsoliĵumu par zemi. Grāmata uzsver Dieva uzticību Viņa derības apsoliĵumiem.” (‘‘Andrews Bible Commentary’’ (Andrews University Press, 2020), 365. lpp.)

Kopā mēs atklāsim, ka, lai gan Jozuas grāmata rakstīta pirms vairāk nekā trim tūkstošiem gadu, pasaule, kurā dzīvojam mēs, garīgā ziņā tik ļoti neatšķiras no Jozuas laika. Mums var būt cita rakstura izaicinājumi, bet tie joprojām ir izaicinājumi, īpaši attiecībā uz garīgo jomu, kas apdraud mūsu drošību, ticību un misijas piepildīšanu, ko Dievs uzticējis Saviem ļaudīm. Jozuas piemērs noteikti mūs iedvesmos pieprasīt Dieva apsoliĵumus mūsu laikam un gūt panākumus Viņa spēkā, tāpat kā to darija Jozua.

Barna Maġaroši pašlaik kalpo kā Intereiropas divīzijas sekretārs un šīs divīzijas Bībeles izpētes komitejas priekšsēdētājs. Viņš sāka kalpošanu kā mācītājs un nodaļas vadītājs Dienvidtransilvānijas draudžu savienībā Rumānijā un vēlāk turpināja kā teoloģijas pasniedzējs un Adventus Universitātes prezidents Rumānijā.

Citātu beigās norādītas oriģināllapuses.

Ja nav norādīts citādi, Bībeles citātos izmantots 1965. gada izdevuma revidētais teksts un 2012. gadā izdotās Bībeles teksts (norādīts kā JT).

VEIKSMES RECEPTE

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

5. Moz. 18:15–22; Joz. 1; Ebr. 6:17, 18; Ef. 6:10–18; Ps. 1:1–3; Rm. 3:31.

ATMIŅAS PANTS:

“Esi stiprs un drošsirdīgs, ka tu turi un dari visu bauslību, ko Mozus, Mans kalps, tev ir pavēlējis; nenovērsies no tās ne pa labi, ne pa kreisi, ka tev labi izdodas visur, kur vien tu iesī” (Joz. 1:7).

Bendžamins Zanders, Bostonas Filharmonijas orķestra muzikālais direktors, pasniedza mūzikas interpretācijas nodarbības. Viņš novēroja, cik studenti jūtas satraukti, kad tiek vērtēts viņu sniegums. Lai mazinātu trauksmi un ļautu atvērties studentu pilnajam potenciālam, viņš pirmajā nodarbībā paziņoja, ka visi saņems vērtējumu “A”. Šī augstākā atzīme nebija gaidas, kurām būtu jāatbilst, bet iespēja, kurā dzīvot. Vienīgā prasība bija tāda, ka studentiem pirmajās divās semestra nedēļās bija jāraksta vēstule ar pēdējās nodarbības datumu un tajā jāizskaidro, kāpēc viņi ir pelnījuši šo augsto atzīmi.

Jozuas grāmata ir par jaunām iespējām. Mozus, kurš 40 gadus bija noteicis Israēla vēsturi, nu bija pagātne. Iziešana no Ēģiptes un klejojumi pa tuksnesi, ko traģiski iezīmēja sacelšanās un stūrgalvība, bija beigušies. Jauna paaudze, gatava paklausīt Dievam, bija gatava ieiet Apsolītajā zemē, kas bija nevis kā gaidas, kurām jāklūst atbilstošām, bet kā iespēja, kurā dzīvot.

Pētīsim, kā Dievs atvēra jaunu nodaļu Israēla dzīvē un kā Viņš var darīt to pašu arī mūsu dzīvē.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 4. oktobrī.

Jauns Mozus

Izlasi 5. Moz. 18:15–22 un Joz. 1:1–9. Kāpēc ir nozīmīgi, ka Jozuas grāmata sākas ar norādi uz apsolījumu par to, kas notiks pēc Mozus nāves? _____

Lai gan Mozus bija miris un Dievs bija iecēlis jaunu vadītāju Jozuu, starp viņiem vērojamas paralēles. Abi vīri no Dieva bija saņēmuši uzdevumu vadīt tautu uz zemi, kas tika apsolīta viņu tēviem. Kā Kungs sacīja Jozuam: “Visas vietas, kur jūs savu kāju pēdas liksit, Es esmu jums devis, kā Es to esmu Mozum solījis” (Joz. 1:3).

Jozuam bija jāpabeidz darbs, kas sākotnēji tika uzticēts Mozum. Viņš patiesi bija jaunais Mozus.

Izlasi 2. Moz. 33:11; 4. Moz. 14:6, 30, 38; 27:18; 32:12; 5. Moz. 1:38; 31:23; 34:9. Ko šie panti atklāj par Jozuu? _____

Šajā posmā apsolījums, ka Dievs “cels” pravieti līdzīgu Mozum (5. Moz. 18:15), ir tikai iespēja, nevis piepildīts fakts. Jozuas grāmatas sākuma vārdi atgādina par šo apsolījumu un vienlaikus rada gaidas redzēt tā piepildījumu.

Lai arī Mozus ir miris, viņa vārds pirmajā nodaļā dominē – tas pieminēts desmit reizes, kamēr Jozuas vārds – tikai četras. Mozus tiek saukts par “Kunga kalpu”, bet Jozua – vienkārši par “Mozus kalpu” (Joz. 1:1). Lai Jozua iegūtu titulu “Kunga kalps” (Joz. 24:29), būs vajadzīga visa dzīve uzticīgā kalpošanā un paklausībā.

Kaut arī pirmajā nodaļā notiek pāreja starp diviem lieliem Israēla vadītājiem, svarīgākā persona tomēr ir pats Kungs, kura vārdi ievada šo grāmatu un kura vadība to caurstrāvo. Nav šaubu par to, kas ir īstais Israēla vadītājs.

Gadsimtu gaitā Dievs ir daudzus aicinājis vadīt Viņa tautu. Kāpēc ir būtiski atcerēties, kas ir īstais, neredzamais Draudzes vadītājs? _____

Šķērso! Ieņem! Sadali! Kalpo!

Izlasi Joz. 1. nodaļu. Ko mēs varam uzzināt par šīs grāmatas struktūru no ievadošās nodaļas? _____

Pirmā Jozuas grāmatas nodaļa kalpo kā ievads visai grāmatai. Tajā ir četri runas fragmenti, kas atbilst četriem galvenajiem grāmatas posmiem: upes šķērsošana (Joz. 1:2–9), iekarošana (Joz. 1:10, 11), zemes sadalīšana (Joz. 1:12–15) un kalpošana, paklausot bauslibai (Joz. 1:16–18).

Jozuas grāmatu var uzskatīt par Dieva iniciatīvu seriālu. Katrā no iniciatīvām Dievs dod konkrētu uzdevumu Jozuam, kas saistīts ar Kānaānas iekarošanu, un katra no tām vēlāk grāmatā tiek pieminēta kā sekmīgi izpildīta.

Beigās Dieva apsoliņumi par zemes ieņemšanu tiek piepildīti. No tā brīža atbildība saglabāt šo zemi gulstas uz israēliešiem – un tas iespējams tikai īstā ticībā un paklausībā, ko šī ticība rada.

Dieva iniciatīvas, kas izteiktas ar trīs darbības vārdiem – “šķērso,” “ieņem” un “sadali” –, saņem pareizu atbildi tautas paklausībā, kas rodas no pēdējās iniciatīvas: kalpo.

Tātad Jozuas grāmatai ir četri galvenie posmi, katrs raksturots ar konkrētu jēdzienu un galveno ebreju valodas vārdu:

- (1) šķērso (Joz. 1:1–5:12);
- (2) paņem (Joz. 5:13–12:24);
- (3) sadali (Joz. 13:1–21:45);
- (4) kalpo (Joz. 22:1–24:33).

Šādā veidā pati grāmatas struktūra atspoguļo tās galveno vēstījumu: Dieva iniciatīvas netiek piepildītas automātiski, tās prasa Viņa tautas uzticību. Ar visu, ko Dievs mūsu labā ir darījis (ieskaitot to, ko mēs paši nespējam), Viņš mūs aicina darīt to, ko varam, proti, paklausīt Viņa pavēlēm. Tā tas ir bijis visā svētajā vēsturē un arī mūsdienās. Piemēram, Atkl. 14:12 attēlo Dieva beigu laika tautu pēc tā paša principa: ticība Dieva darbiem mūsos izraisa paklausību.

Padomā par pāris Dieva apsoliņumiem, kas tev ir vissvarīgākie. Kāda atbildes reakcija ir vajadzīga no tevis, lai tie kļūtu par realitāti? _____

Apsolījumu mantinieki

Joz. 1:2, 3 Kungs saka Jozuam, ka Viņš dos tiem zemi. Bet vienlaikus Viņš pasaka, ka to jau ir devis. Kā to saprast? _____

Zeme bija Kunga dāvana, jo Viņš bija tās īstais īpašnieks. Joz. 1:2, 3 izmantotas divas dažādas darbības vārda “dot” formas, kas atklāj divus nozīmīgus aspektus zemes mantošanā. Pirmā forma izsaka zemes došanas procesu – Israēls bija ieņēmis tikai Aizjordanas teritorijas; lielākā daļa Apsolītās zemes vēl bija jāieņem.

Otrā forma (1:3) lieto darbības vārdu pagātnes perfektā, kas norāda, ka Dievs jau bija devis šo zemi. Ja darbības veicējs ir Dievs, šo darbības vārda formu sauc par “praviatisko perfektu”, jo Viņa apsolījumi ir tik droši, ka tos var uzskatīt par realitāti jau tagad.

Vietniekvārdi “jūs” un “jūsu” 3. pantā ir daudzskaitlī – tāvad solījums tiek dots ne tikai Jozuam, bet visai Israēla tautai. Atsauce uz apsolījumu, kas dots Mozum, parāda Dieva darba nepārtrauktību.

Arī vārds “kol” (“viss”, “katrs”) šajā nodaļā tiek bieži atkārtots. Šī vārda izplatība izsaka pilnīgumu un vienotu veselumu, kas ir svarīgi, lai sasniegtu mērķi. Lai ieņemtu zemi, ir jāvalda pilnīgai saskaņai starp Dievu, Jozuu un tautu.

Izlasī Joz. 1:4–6 un Ebr. 6:17, 18. Tajā brīdī Apsolītā zeme vēl bija tikai apsolījums.

Un tomēr Dievs to sauc par mantojumu. Ko nozīmē būt Dieva apsolījumu mantiniekiem? _____

Dieva apsolījumos nav nekā maģiska. Tie paši par sevi nenodrošina piepildījumu. Garantija ir Dieva klātbūtne, kurš saka: “Es būšu ar tevi.”

Kunga klātbūtne bija izšķiroša Israēla izdzīvošanai. Bez tās viņi būtu vienkārši viena no daudzām tautām – bez īpaša aicinājuma, identitātes vai misijas (2. Moz. 33:12–16). Kunga klātbūtne bija viss, kas Jozuam bija vajadzīgs, lai gūtu panākumus.

Arī mūsdienās nekas nav mainījies, tāpēc mums dots Jēzus apsolījums Mat. 28:20 – “Es esmu pie jums ik dienas līdz pasaules galam.”

Esi stiprs!

Izlasi Joz. 1:7–9. Kāpēc Kungs divreiz uzsver Jozuam, ka viņam jābūt stipram un drošsirdīgam? _____

Uzdevums, kas tika dots Jozuam, šķita ārkārtīgi grūts. Kānaāniešu pilsētas bija ar neieņemamiem mūriem, un zemes iedzīvotāji bija apmācīti karotāji. Savukārt israēlieši bija klejotāju tauta – viņiem nebija pat primitīvas kara tehnikas, lai iekarotu nocietinātās pilsētas. Vēsture rāda, ka pat Ēģipte, tā laika lielvara, nespēja nostiprināties Kānaānā.

Tomēr aicinājums būt stipram un drosmīgam šeit nav saistīts tikai ar karavīru morāli vai kaujas stratēģijām. Lai paliktu uzticīgi Torai un tās prasībām, kuras aprakstīja Israēla derību ar Jahvi, vajadzēja drosmi un spēku.

Izlasi Ef. 6:10–18. Lai arī mums tagad nav jāpiedalās militāros konfliktos, kā mēs varam izmantot Jozuam teiktos iedrošinājuma vārdus ikdienas garīgajās cīņās? _____

Mūsdienās, pildot Kristus uzticēto misiju, kristieši saskaras ar līdzīgiem izaicinājumiem kā Jozua – viņiem jācīnās ar savu grēcīgo dabu, ar tumsas pasaules valdniekiem, garīgajiem spēkiem, kas pretojas Dievam. Tāpat kā Jozuam, arī viņiem ir dots Kristus apsolījums: “Es esmu pie jums ik dienas līdz pasaules galam” (Mt. 28:20).

Tāpat kā Kunga klātbūtne palīdzēja Jozuam pārvarēt bailes, tā arī mums tā palīdz uzticēties Dievam un dzīvot bez trauksmes. Taču šī palīdzība balstās attiecībās ar Dievu – jo labāk mēs Viņu pazīstam, jo vieglāk mums uzticēties Viņa apsolījumiem.

Izšķirošais jautājums arī mūsdienās ir tāds pats kā Jozuam: kā mēs varam palikt uzticīgi Dieva Vārdam pat tad, kad tas ir neērti vai nepopulāri?

Tev labi izdosies un sekmēsies

Izlasi Joz. 1:7–9 kopā ar 1. Moz. 24:40, Jes. 53:10 un Ps. 1:1–3. Ko nozīmē būt sekmīgam un veiksmīgam saskaņā ar šiem pantiem? _____

Ebreju vārds “tsalah” (“sekmes”, “panākumi”; Joz. 1:8) nozīmē veiksmīgi īstenot iecerēto, sasniegt labvēlīgus apstākļus.

Vārds “saka” (“būt gudram”, Joz. 1:8) arī var tikt tulkots kā “gūt panākumus” vai “būt sekmīgam”. Bet tas var nozīmēt arī “būt apdomīgam” vai “rīkoties gudri”. To bieži izmanto Ījaba, Salamana pamācību un Psalmu grāmatās, kur veiksmē ir cieši saistīta ar saprātīgu rīcību, dievbijību un paklausību Viņa Vārdam.

Tādējādi veiksmē un sekmes nav obligāti materiāla labklājība, lai gan tā nav izslēgta. Veiksmē Bībelē nozīmē dzīves saskaņu ar garīgajām vērtībām un principiem, kas izteikti Dieva likumā.

Uzticēšanās Dieva apsolījumiem, īpaši apsolījumam par pestīšanu ticībā, un paklausība Viņa likumam nav pretstatī, bet gan vienas monētas divas puses.

Izlasi Rm. 3:31. Ko šis teksts atklāj par likuma un ticības attiecībām? _____

Pretstatīt ticību Jēzus glābšanas darbam un paklausību Dieva likumam ir kļūdaini un bīstams ceļš. Likums un žēlastība vienmēr iet kopā. Tikai virspusēja izpratne par likuma lomu var novest pie “likuma” un “žēlastības” kā pretstatu uztveres.

Vecās Derības rakstnieki augstu vērtēja likumu, saucot to par prieka un baudas avotu (Ps. 1:2; 119:70, 77, 174). Pareizi izprotot un izmantojot likumu, tas atklāj mūsu grēcīgumu (Rm. 7:7) un ved pie Kristus taisnības (Gal. 3:24).

Lai arī cik dedzīgi mēs cenšamies ievērot Dieva likumu Viņa žēlastībā, mūsu pieredze mums rāda, cik ļoti mums ir nepieciešama Kristus sedzošā taisnība.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi E. Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Jordānas šķērsošana” (481.–482. lpp.), grāmatā “The Story of Redemption” (“Atpestīšanas stāsts”) nodaļu “Ieiešana Apsolītajā zemē” (175. lpp.).

“Ar saviem apsolījumiem un brīdinājumiem Jēzus vērsas tieši pie manis. Dievs tik ļoti mīlēja pasauli, ka nodeva Savu vienpiedzimušo Dēlu, lai, ticot Viņam, es neietu bojā, bet iegūtu mūžīgu dzīvību. Dieva Vārdā atstāstītajiem piedzīvojumiem jāklūst par maniem piedzīvojumiem. Lūgšanas un apsolījumi, pavēles un brīdinājumi ir domāti man. [...] Kad cilvēks ticībā tā uzņem sevī patiesības principus, tad tie klūst par visas būtnes daļu un dzīves dzinējspēku. Uzņemts dvēselē, Dieva Vārds pārmaina domas un darbojas pie rakstura izveidošanas.” (E. Vaita “Laikmetu ilgas”, 390., 391. lpp.)

“Nav neviena punkta, ko būtu svarīgāk mācīt, biežāk atkārtot un stingrāk iedēstīt prātā kā apziņu, ka kritušais cilvēks nespēj nopelnīt neko ar saviem labajiem darbiem. Pestīšana ir tikai ticībā Jēzum Kristum.” (E. Vaita “Ticība un darbi”, 19. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kaut arī Jozuas dzīves apstākļi bija ļoti atšķirīgi no mūsējiem, kādus garīgus principus mēs varam pārņemt no viņa dzīves? Kāpēc tomēr ir svarīgi ņemt vērā kontekstu, kad cenšamies atrast līdzības?

2. Apspriediet saistību starp Dieva apsolījumiem un mūsu paklausību. Kā abi papildina cits citu? Kādi ir riski, ja par daudz uzsver vienu uz otra rēķina? Tas ir, kādas ir briesmas, izceļot likumu un aizmirstot žēlastību? Un otrādi – uzsverot žēlastību, bet ignorējot likumu?

3. Pamatojoties uz šīs nedēļas tēmu, kā definēt “veiksmi” no Bībeles skatpunkta? Kāda ir labklājības loma kristīgajā veiksmes izpratnē?

4. Iztēlojies, kā Jozua jutās, kad viņam nācās kļūt par Mozus pēcteci. Kādu apsolījumu Dievs viņam deva (sk. Joz. 1:5), kas noteikti viņu uzturēja šīs lielās atbildības priekšā?

ŽĒLASTĪBAS PĀRSTEIGTS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Joz. 2:1–21; 4. Moz. 14:1–12; Ebr. 11:31; 2. Moz. 12:13; Joz. 9; Neh. 7:25.

ATMIŅAS PANTS:

“Ticībā netikle Rahāba negāja bojā līdz ar neticīgajiem, draudzīgi uzņēmusi pie sevis izlūkus” (Ebr. 11:31).

“Kāpēc es to atkal izdarīju?” Iespējams, mēs visi kādreiz esam teikuši šos vārdus. Galu galā atkārtojas ne tikai vēsture – tāpat darām arī mēs katrs. Cik bieži mēs atkārtojam vienas un tās pašas kļūdas!

Israēlam tiek dota otra iespēja ieiet Apsolītajā zemē, un Jozua šo misiju uztver ļoti nopietni. Pirmais solis ir gūt skaidru priekšstatu par to, kas viņus sagaida. Viņš nosūta divus izlūkus, lai saņemtu došu informāciju par šo zemi – tās aizsardzību, militāro gatavību, ūdens avotiem un iedzīvotāju attieksmi pret iebrucējiem.

Varētu domāt, ka Dieva apsolījums atdot zemi israēliešiem neprasa nekādu piepūli no viņu puses. Tomēr pārliecība par dievišķo atbalstu nenožīmē, ka cilvēkiem nav jāuzņemas atbildība. Israēls atkal stāv pie Kānaānas robežas. Cerības ir lielas, taču pēdējo reizi, kad tauta atradās šeit un stāvēja priekšā tas pats uzdevums, tas beidzās ar briesmīgu neveiksmi.

Šonedēļ mēs pētīsim divus no aizraujošākajiem stāstiem Jozuas grāmatā un atklāsim to nozīmi mūsu ticībai šodien. Dieva žēlastība spēj mūs pārsteigt bezgalīgi daudzdos veidos.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 11. oktobrī.

Otrā iespēja

Izlasi Joz. 2:1; 4. Moz. 13:1, 2, 25–28, 33 un 14:1–12. Kāpēc Jozua izvēlējās Apsolītās zemes iekarošanu sākt ar spiegu izsūtīšanu? _____

Izlūku izsūtīšanas vieta – Acijas līdzenums (latviešu Bībelē: Sitima) – Bībelē saistās ar diviem negatīviem notikumiem Israēla vēsturē.

Pirmais ir cits spiegu stāsts (sk. 4. Moz. 13. nodaļu), kurā atkārtojas tie pašie galvenie punkti: izlūku izsūtīšana, slepena ieiešana ienaidnieka zemē, atgriešanās un ziņojums par redzēto, pēc kura seko lēmuma pieņemšana.

Otrs notikums Sitimā bija viena no visizaicinošākajām un netikumīgākajām Israēla sacelšanās reizēm pret Dieva derību – pēc Bileāma pamudinājuma viņi nodevās netiklībai ar Moāba sievietēm un pielūdza viņu dievus (4. Moz. 25:1–3; 31:16).

Tādējādi Sitimas vietas nosaukums rada spriedzi par to, kāds būs šī stāsta iznākums: vai atkal notiks izgāšanās pie Apsolītās zemes robežām, vai arī šoreiz beidzot tiks piepildīts senais apsoliņš?

Izlasi Jņ. 18:16–18, 25–27 un 21:15–19. Kādas paralēles var saskatīt starp otrās iespējas došanu Israēlam kā tautai un Pēterim kā personai? _____

Dievs ir otrās, trešās un vēl neskaitāmu citu iespēju Dievs. Bībelē šī “otrā iespēja” tiek saukta par žēlastību. Žēlastība ir tad, kad mēs saņemam to, ko neesam pelnījuši. Visu Bībeles mācību caurvij žēlastības koncepcija (salīdzini ar Rm. 5:2, Ef. 2:8, Rm. 11:6). Dievs visiem žēlīgi piedāvā iespēju sākt no jauna (Tit. 2:11–14). Pēteris pats piedzīvoja šo žēlastību un mudināja draudzi augt žēlastībā (2. Pēt. 3:18). Un labā ziņa ir tāda, ka mēs saņemam daudz vairāk nekā vienkārši “otro iespēju”. Kur gan mēs būtu, ja tā nebūtu?

Padomā par israēliešu pieredzi, kad viņiem tika dota otra iespēja ieiet Kānaānā, un par Pētera piedzīvoto žēlastību pēc tam, kad viņš trīsreiz noliedza Jēzu.

Ko šie notikumi māca mums par to, ka arī mums vajadzētu izrādīt žēlastību tiem, kam tā nepieciešama? _____

Vērtība negaidītās vietās

Izlasī Joz. 2:2–11; Ebr. 11:31; Jēk. 2:25. Ko šie panti stāsta par Rahābu? _____

Rahābas stāsta centrā ir viņas meli, ar kuriem viņa aizsargāja izlūku dzīvību.

Taču ir svarīgi saprast, ka viņa piedzīvoja šo notikumu sabiedrībā, kas bija ļoti samaitāta un kas beigās noveda pie Dieva lēmuma to iznīcināt (1. Moz. 15:16; 5. Moz. 9:5; 18:25–28).

Kaut arī ir pareizi, ka Jaunā Derība uzteic viņas ticību, rūpīga Bībeles tekstu izpēte, kur pieminēta Rahāba, atklāj, ka nekur nav atbalstīts viss, ko viņa darīja, un nekur nav attaisnoti viņas meli.

Ebr. 11:31 uzteic viņas ticību, jo viņa izvēlējās savu drošību rast kopā ar izlūkiem, nevis turpināja turēties pie nožēlojamas sabiedrības. Jēk. 2:25 slavē viņas rīcību, jo viņa savās mājās uzņēma šos izlūkus un parādīja viņiem, kā atgriezties pa drošu ceļu. Dieva žēlastībā, pagrimušas un samaitātas kultūras vidū un neskatoties uz Rahābas pašas grēcīgo dzīvesveidu, Viņš ieraudzīja ticības dzirksti, lai Viņu izglābtu. Dievs izmantoja labo, kas bija Rahābā, – proti, viņas skaidri pausto ticību Viņam un izvēli piederēt Viņa tautai; bet Viņš nekad neattaisnoja visu, ko viņa bija darījusi. Dievs augstu vērtēja Rahābu par viņas izcilo drosmi, par viņas drosmīgo ticību, par to, ka viņa bija pestīšanas instruments un par viņas izvēli būt Israēla Dieva pusē.

Kad viņa redzēja, kas notiek, viņa teica: “Tas Kungs, jūsu Dievs, ir Dievs augšā debesīs un pār zemi, kas ir apakšā zem tām” (Joz. 2:11). Ir svarīgi pamanīt, ka šī kānaāniete atzīst Jahvi kā vienīgo Dievu, īpaši uz jumta, kur saskaņā ar kānaāniešu reliģiju parasti tika pienestas lūgšanas t.s. debesu dievībām.

Izteiciens, ko lieto Rahāba, iepriekš Bībelē sastopams tikai kontekstā, kur runa ir par Dieva ekskluzīvajām tiesībām saņemt pielūgsmi (2. Moz. 20:4; 5. Moz. 4:39; 5:8). Viņas vārdi liecina par apzinātu, pārdomātu izvēli atzīt, ka Israēla Dievs ir vienīgais patiesais Dievs. Viņas apliecība atklāj izpratni par ciešo saikni starp Dieva visvarenību un tiesu, saskaņā ar kuru Jērikai bija lemta iznīcība.

Viņas morālā izvēle atzīst, ka Jahves tiesas gaismā bija tikai divas iespējas: turpināt sacelšanos pret Viņu un tikt iznīcinātiem vai arī izvēlēties padoties ticībā. Izvēloties Israēla Dievu, Rahāba kļuva par paraugu tam, kāds varēja būt visu Jērikas iedzīvotāju liktenis, ja vien viņi būtu vērsušies pie Israēla Dieva pēc žēlastības.

Ko šis stāsts māca par to, ka Dievam ir jābūt mūsu galvenajam sabiedrotajam? _____

Jauna lojalitāte

Izlasi Joz. 2:12–21 un 2. Moz. 12:13, 22, 23. Kā šie 2. Moz. grāmatas teksti palīdz saprast spiegu un Rahābas vienošanos? _____

Rahābai dotais solījums bija skaidrs: dzīvība pret dzīvību, labvēlība pret labvēlību. Vārds “chesed” (Joz. 2:12), “mīloša laipnība”, ir ar bagātīgu nozīmi, ko ir grūti izteikt ar vienu vārdu citās valodās. Tas galvenokārt nozīmē uzticību derībai, bet arī ietver tādas nozīmes kā “uzticība”, “žēlastība”, “labvēlība” un “laipnība”.

Tas atgādina 5. Moz. 7:12, kur Jahve pats zvērēja saglabāt Savu “chesed” pret Israēlu: “Un, ja jūs klausīsiet šīs tiesas un tās turēsiet un darīsiet, tad Tas Kungs, tavs Dievs, turēs Savu derību ar tevi un žēlastības apsolījumu, ko Viņš ir ar zvērestu apstiprinājis taviem tēviem.”

Interesanti, ka tieši tajā pašā nodaļā (5. Moz. 7) tiek noteikts aizliegums (“čērem”) kānaāniešiem. Šeit ir Rahāba – kānaāniete, kas ir šī aizlieguma pakļautībā, – un tomēr viņa ticībā pieprasa sev apsolījumus, kas bija doti israēliešiem. Rezultātā viņa tiek izglābta.

Pirmā aina, kas neizbēgami nāk prātā saistībā ar izlūku sarunu ar Rahābu, ir Pashā vakars izešanas no Ēģiptes laikā. Toreiz, lai israēlieši tiktu pasargāti, viņiem vajadzēja palikt savās mājās un apslācīt durvju stenderes un palodzes ar upura jēra asinīm.

“Un asinis lai ir jūsu glābšanas zīme tajos namos, kuros jūs mītat; kur Es redzēju asinis, Es iešu jums garām, un pār jums nenāks tas sods, kas nomaitā, kad Es sitīšu Ēģiptes zemi.” (2. Moz. 12:13; sk. arī 12:22–23.)

“Ļaudīm savu ticību vajadzēja apliecināt ar paklausību. Tieši tāpat visiem tiem, kas cer kļūt brīvi Kristus asins nopelnā, jāsaprot, ka arī viņiem pašiem kaut kas jādara savas pestīšanas nodrošināšanai. Kaut arī vienīgi Kristus mūs var atbrīvot no grēka soda, tomēr mums jāatgriežas no grēkiem pie paklausības. Cilvēks tiek pestīts ticībā un ne no darbiem, bet ticībā jāapliecina ar darbiem.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši”, 279. lpp.)

Šajā gadījumā asinis bija zīme, kas pasargāja viņus no Dieva iznīcinošā eņģeļa. Tāpat kā Dievs saudzēja israēliešu dzīvības pēdējās mocības laikā Ēģiptē, israēliešiem bija jāglāb Rahāba un viņas ģimene, kad iznīcība sasniedza Jērikas pilsētu.

Kādu spēcīgu evaņģēlija vēsti mēs varam atrast šajos divos stāstos? Kādas evaņģēlija mācības mēs varam no tiem paņemt? _____

Pretrunīgas vērtības

Izlasi Joz. 9:1–20. Kādas līdzības un atšķirības ir Rahābas un gibeoniešu stāstā?

Kāpēc tās ir nozīmīgas?

Ši Jozuas grāmatas nodaļa sākas ar paziņojumu, ka Kānaānas ķēniņi, kuri parasti valdīja pār nelielām pilsētvalstīm, nolēma apvienoties koalīcijā pret israēliešiem. Turpreti Gibeonas iedzīvotāji nolēma noslēgt derību ar Israēlu.

Lai apmānītu israēliešus un panāktu derību, gibeonieši izlikās par sūtņiem no tālas zemes. Saskaņā ar 5. Moz. 20:10–18 Dievs bija noteicis atšķirību starp kānaāniešiem un tiem, kas dzīvoja ārpus Apsolitās zemes.

Vārds, kas tulkots kā “viltīgi” vai “viltīgi rīkojoties”, Bībelē var tikt lietots ar pozitīvu nozīmi, apzīmējot apdomību un gudrību (Sal. pam. 1:4; 8:5, 12), vai ar negatīvu nozīmi, norādot uz noziedzīgu nolūku (2. Moz. 21:14; 1. Sam. 23:22; Ps. 83:3). Gibeoniešu gadījumā viņu nodevīgās rīcības pamatā ir ne tik iznīcinošs nolūks sevi pasargāt.

Gibeoniešu runa pārsteidzoši līdzinās Rahābas teiktajam. Abi atzīst Israēla Dieva varu, un abi atzīst, ka Israēla panākumi nav tikai cilvēciski nopelni. Atšķirībā no citiem kānaāniešiem viņi nepretojās Jahves plānam nodot zemi israēliešiem, bet atzīst, ka Kungs pats padzen šīs tautas Israēla priekšā. Ziņas par izglābšanu no Ēģiptes un uzvarām pār Sihonu un Ogu pamudina gan Rahābu, gan gibeoniešus meklēt savienību ar Israēlu. Taču atšķirībā no Rahābas, kura pilnībā atzīst savu vēlmi padoties Israēla Dievam, gibeonieši izvēlas viltu.

Mozus likums paredzēja iespējas noskaidrot Dieva gribu šādos gadījumos (4. Moz. 27:16–21). Jozuam vajadzēja vaicāt Kunga gribu un izvairīties no gibeoniešu apmāna.

Teokrātiska vadītāja, kā arī jebkura kristīga vadītāja, pamatpienākums ir meklēt Dieva gribu (1. L. 28:9; 2. L. 15:2; 18:4; 20:4). To atstājot novārtā, israēliešiem nācās izvēlēties – vai nu pārkāpt iekarošanas pamatnosacījumus, vai lauzt zvērestu, kas bija dots Kunga vārdā un tādēļ bija līdzvērtīgi saistošs.

Cik bieži tev ir nācies izvēlēties starp divām šķietami pretrunīgām Bībeles vērtībām?

Pārsteidzošā žēlastība

Izlasi Joz. 9:21–27. Kā Jozuas risinājums apvienoja taisnību ar žēlastību? _____

Pat ja Israēla tauta būtu gribējusi uzbrukt gibeoniešiem, viņi to nedrīkstētu darīt, jo vadītāji bija devuši zvērestu tautas vārdā. Israēla vadītāji rīkojās saskaņā ar principu, ka zvērests – ja vien tas neietver ļaunu vai noziedzīgu nodomu (Soģu 11:29–40) – ir saistošs, pat ja tas rada personīgu zaudējumu.

Vecajā Derībā piesardzība pirms zvēresta došanas un uzticība dotajam zvērestam tiek uzskatītas par dievbijīga cilvēka tikumiem (Ps. 15:4; 24:4; Sal. māc. 5:2, 6). Tā kā zvērests bija dots Kunga, Israēla Dieva, vārdā, vadītāji to nevarēja mainīt.

Ar šo svinīgo zvērestu Israēla liktenis kļuva neatgriezeniski saistīts ar gibeoniešu likteni. Faktiski, nozīmējot viņus par malkas cirtējiem un ūdens nesējiem Dieva namam (Joz. 9:23), gibeonieši kļuva par daļu no Israēla Dieva pielūgsmes kopienas. Jozuas atbilde, atšķirībā no Israēla vadītāju sprieduma, kas piesprieda kalpošanu “visai draudzei” (Joz. 9:21), pārvērtā lāstu par potenciālu svētību gibeoniešiem (salīdzini ar 2. Sam. 6:11).

Gibeonas turpmākā vēsture liecina par augstām reliģiskām privilēģijām, kā arī par viņu uzticību Dieva tautai. Zvērests, ko bija devuši israēlieši, palika spēkā paaudzēm ilgi. Kad israēlieši atgriezās no Babilonas gūsta, gibeonieši bija starp tiem, kas palīdzēja atjaunot Jeruzalemi (Neh. 7:25). Viņu rīcībai būs mūžīgas pozitīvas sekas – tikai Dieva žēlastības dēļ.

Kas varēja notikt, ja gibeonieši būtu atklājuši savu identitāti un lūguši žēlastību, kā to darīja Rahāba? Mēs to nezinām, bet nevar izslēgt iespēju, ka, meklējot Dieva gribu, arī gibeonieši būtu varējuši tikt atbrīvoti no iznīcības. Dieva galīgais mērķis nav sodīt grēciniekus, bet redzēt viņu grēku nožēlu un dāvēt viņiem Savu žēlastību (salīdzini ar Ec. 18:23; 33:11). Gibeoniešu viltība ir jāuztver kā apelācija pie Dieva žēlastības, pie Viņa labestīgā un taisnīgā rakstura. Tieši kānaāniešu atteikšanās nožēlot un viņu izaicinošā pretestība Dieva nolūkiem noveda pie viņu iznīcināšanas (1. Moz. 15:16). Dievs atzinīgi novērtēja to, ka gibeonieši atzina Viņa pārākumu, viņu ilgas pēc miera, nevis sacelšanās, kā arī viņu gatavību atteikties no elku dieviem un pielūgt vienīgo patieso Dievu.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Jordānas šķērsošana” (482., 483 lpp.).

Pēc šiem stāstiem par Rahābu un izlūkiem Vecā Derība klusē par šo sievieti, līdz viņa atkal parādās Jēzus ciltsrakstos. Ir teikts, ka viņa kļuva par Salmona sievu, kas bija no Jūdās cilts, kas bija Boāsa priekštecis, un vīramāti kādai citai ievērojamai sievietei, kas minēta tajos pašos ciltsrakstos – Rutei (Mt. 1:5; salīdzini ar Rutes 4:13, 21). Pateicoties ticībai Dievam, Jērikas prostitūta, kas bija lemta pilnīgai iznīcībai, kļūst par nozīmīgu cilvēku ķēniņa Dāvida cilti un par Mesijas priekšteci. Lūk, ko Dievs spēj paveikt, ja ticība ir kaut vai tikai kā sinepju sēkliņa (Mt. 17:20, Lk. 17:6).

“Viņas atgriešanās nebija vienīgais gadījums, kad Dievs parādīja žēlastību elku kalpiem, kas atzina Viņa dievišķo varu. Zemes vidienē liels ļaužu pulks – gibeonieši – atteicās no pagānisma un savienojās ar Israēlu, līdz ar to gūdami dalību pie Derības svētībām.

Dievs neatzīst nekādu tautību, rasu vai šķiru sadalījumu, jo Viņš ir visas cilvēces Radītājs. Ar radīšanu un atpestīšanu visi cilvēki ir iekļauti vienā ģimenē. Kristus nāca, lai noārdītu ikkatru šķirošo sienu un atvērtu ikvienu nodalījumu tempļa pagalmos, lai katra dvēsele varētu brīvi pieiet pie Dieva. Viņa mīlestība ir tik plaša, dziļa un pāri plūstoša, ka iespiežas it visur. Tā atbrīvo sātana iespaida piekrāptos ļaudis un nostāda tos Dieva troņa tuvumā, ko apņēma apsoliņumu varavīksne. Kristū vairs nepastāv atsevišķi ne jūds, ne grieķis, ne kalps, ne svabadais.” (Elena Vaita “Pravieši un ķēniņi”, 369., 370. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Apspriediet jautājumu par “otrajām iespējām” (un vēl vairāk iespējām) un to, kā mums tās būtu jāsniedz citiem. Tajā pašā laikā kā mēs varam saglabāt piesardzību, lai nepārvērstu šo jēdzienu par ļaunprātīgi izmantojamu? Padomājiet, piemēram, par sievieti, kas atrodas vardarbīgās attiecībās, kurai tiek ieteikts atkal un atkal atgriezties pie sava vīra (“žēlastība”), lai gan daļā gadījumu vardarbība atkārtojas. Kā šeit atrast pareizo līdzsvaru?

2. Parunājiet par Rahābu kā ticības paraugu. Kā mēs varam novērtēt cilvēku atvērtību Dievam, pat ja viņu dzīvesveids ir tālu no Bībeles ideāla? Kā ir iespējams novērtēt viņu ticību, vienlaikus neattaisnojot konkrētu rīcību vai paradumus?

3. Jozua spēja praktiski apvienot taisnīgumu ar žēlastību, lai atrisinātu situāciju, ko izraisīja gibeoniešu viltība un viņa paša nolaidība, neprasot padomu Kungam. Pārdomājiet kādu situāciju savā dzīvē, kurā būtu nepieciešama gan taisnība, gan žēlastība. Kādi ir daži praktiski veidi, kā šīs divas lietas apvienot?

VIŅA ŽĒLASTĪBAS DARBU PIEMIŅA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Joz. 3; 4. Moz. 14:44; Lūk. 18:18–27; Joz. 4; Jņ. 14:26; Ebr. 4:8–11.

ATMIŅAS PANTS:

“Jo Tas Kungs, jūsu Dievs, lika izsīkt Jordānas ūdenim jūsu priekšā, iekāms jūs bijāt pārgājuši, tāpat kā Tas Kungs, jūsu Dievs, bija darījis ar Niedru jūru, likdams arī tai izsīkt sausai mūsu priekšā, iekāms bijām izgājuši tai cauri, lai visas zemes tautas atzīst Tā Kunga roku, ka tā ir stipra, un lai jūs bīstaties To Kungu, jūsu Dievu, visu savu mūža dienu” (Joz. 4:23, 24).

Policijas darbinieks deva signālu. Džonam bija jāapstājas. Policists palūdza viņa autovadītāja apliecību, un tajā brīdī Džonam ienāca prātā, ka viņš bija atstājis savu maku kopā ar autovadītāja apliecību birojā. Džons paskaidroja notikušo, un policists jautāja par viņa darbu. Džons atbildēja, ka ir profesors. Kad policists iedeva Džonam sodu, viņš teica, lai neuztver to kā naudas sodu.

“Tā ir mācību maksa,” viņš teica. “Kad cilvēki vēlas kaut ko iemācīties, viņiem jāsedz mācību maksa. Šī ir jūsu mācību maksa, lai iemācītos neaizmirst savu apliecību, sēžoties pie stūres. Lai jums jauka diena, profesor!”

Kā cilvēki mēs aizmirstam lietas, kas nav pastāvīgi mūsu redzeslokā. Mēs aizmirstam atbildēt uz telefona zvaniem, atbildēt uz e-pastiem, aplaistīt augus, nosūtīt dzimšanas dienas vēlējumus utt. Sarakstu varētu turpināt. Tomēr, aizmirstot par savām garīgajām vajadzībām, varētu būt smagākas sekas nekā vienkārši saņemt naudas sodu, jo īpaši tāpēc, ka mēs saskaramies ar to, kas burtiski ir mūsu mūžīgais liktenis.

Pētīsim, kā ebreju tauta šķērsoja Jordānu, un uzzināsim, ko varam mācīties no viņu pieredzes.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 18. oktobrī.

Jordānas šķērsošana

Izlasi Joz. 3:1–5 un 4. Moz. 14:41–44. Kāpēc Dievs lūdza israēliešiem īpaši sagatavoties tam, kas drīz notiks? _____

Ši ir pirmā reize, kad Jozuas grāmatā ir pieminēts Derības šķirsts. Līdz šim brīdim Vecās Derības stāstījumā šķirsts ir parādījies svētnīcas kontekstā (2. Moz. 40:21), Israēla ceļojumā no Sinaja kalna (4. Moz. 10:33–36) un neveiksmīgajā mēģinājumā sākt Kānaānas iekarošanu (4. Moz. 14:44). Tas bija vissvētākais priekšmets Israēla svētnīcā un saturēja trīs priekšmetus, kas katrs izteica Israēla īpašās attiecības ar Dievu: (1) plāksnes ar desmit baušļiem, (2) augstā priestera Ārona zizli un (3) mannas krūzi (2. Moz. 16:33, Ebr. 9:4).

Šķirsts un sagatavošanās Jordānas šķērsošanai atgādināja Israēlam, ka viņi neies Kānaānā, kā un kad paši ir izdomājuši. Iekarošana būs veiksmīga tikai tad, ja viņi sekos Dieva veidam un laikam. Dievs, kurš ir aprakstīts kā sēdošs tronī virs ķerubiem, kas sedza derības šķirstu (2. Moz. 25:22, 4. Moz. 7:89), un kura kustības tiek identificētas ar šķirsta kustībām, ienāk Kānaānā israēliešu priekšā kā Tas, kurš vada iekarošanu.

Termins, kas tulkots kā “svētīties” (Joz. 3:5) vai “svētīt” (ESV), attiecas uz šķīstīšanas procesu, kas ir līdzīgs tam, ko priesteri ievēroja pirms kalpošanas uzsākšanas svētnīcā (2. Moz. 28:41; 29:1) un ko Israēla tauta veica pirms Dieva atklāsmes Sinaja kalnā (2. Moz. 19:10, 14). Šī iesvētīšana ietvēra grēka atmešanu un visu rituālo piemaisījumu noņemšanu. Tā pati pavēle parādās 4. Moz. 11:18 saistībā ar gaidāmo Dieva brīnumu. Šāda sagatavošanās bija nepieciešama arī pirms kauju izcīnīšanas karā (5. Moz. 23:14). Pirms Dievs var cīnīties par Israēlu kaujā, viņiem ir jāparāda sava uzticība Viņam un jāpaļaujas uz Viņu kā uz savu Pavēlnieku.

Jordānas šķērsošanas brīnums pierādīja israēliešiem, ka Kunga solījumam padzīt šos cilvēkus no šīs zemes var uzticēties. Tas, kurš varēja nodrošināt Jordānas šķērsošanu sausām kājām, varēja arī piešķirt viņiem dāvanā zemi.

Dievs ne vienmēr pašķir Jordānu. Viņa iejaukšanās ne vienmēr ir tik acīmredzama. Kā, jūsuprāt, mēs varam attīstīt garīgo sagatavotību, lai piedzīvotu un saskatītu Dieva darbus mūsu labā? _____

Dzīvais brīnumu Dievs

Izlasi Joz. 3:6–17. Ko brīnumainā Jordānas šķērsošana mums stāsta par mūsu Dieva raksturu, kuram mēs kalpojam? _____

Jordānas upes šķērsošana Joz. 3:5 ir aprakstīta ar senebreju vārdu “nifla’ot” (“brīnumi”), kas parasti attiecas uz Dieva varenajiem, pārdabiskajiem darbiem un demonstrē Viņa unikalitāti (Ps. 72:18; 86:10). Vēlāk israēlieši pārdomāja šos darbus un rezultātā slavēja Kungu (Ps. 9:1) un sludināja Viņu tautu vidū (Ps. 96:3). Kā šādi brīnumi tika aprakstītas sērgas Ēģiptē (2. Moz. 3:20, Mih. 7:15), Sarkanās jūras šķērsošana, kā arī Dieva vadība tuksnesī (Ps. 78:12–16).

Bībeles autori zināja un apliecināja, ka Dievs, kas radīja pasauli, nekad nav ticis Savas radības ierobežots vai piespiests. Viņam nekas nav neiespējams (ebr. “pārāk brīnišķīgs”) (Jer. 32:17). Viņa vārds un Viņa daba ir brīnišķīga (Soģu 13:18), un Viņš ir ārpus mūsu izpratnes.

Atšķirībā no citu tautu dieviem, kas nevar glābt (Ps. 96:5, Jes. 44:8), Bībeles Dievs ir “dzīvs Dievs”, kas ir aktīvs un kura sekotāji var Viņam uzticēties, gaidot Viņa iejaukšanos Savas tautas labā.

Pravietis Caharija lietoja to pašu terminu (no tā paša vārda saknes kā “nifla’ot”), iztēlojoties Israēla nākotni pēc Babilonijas gūsta. Viņš redzēja, ka Jeruzaleme tiks pilnībā atjaunota, pilsētas ielās sēdēs vecie cilvēki un tur spēlēsies zēni un meitenes. Šķietami neticīgajiem galvaspilsētas iedzīvotājiem, kuri joprojām izrādīja tās iznīcināšanas pazīmes, Caharija paziņoja: “Tā saka Tas Kungs Cebaots: ja tas arī izliktos neiespējams šīs pāri palikušās tautas acīm tanīs dienās, vai tad tam būtu jābūt par neiespējamu arī Manu acu priekšā? – saka Tas Kungs Cebaots. Tā saka Tas Kungs Cebaots: redzi, Es izglābšu Savu tautu no zemes, kas ir pret saules lēktu, un arī no tās, kas ir pret saules rietu, un atvedīšu viņus šurp, lai viņi dzīvo Jeruzalemē” (Cah. 8:6–8).

Izlasi Lk. 18:18–27. Kā Jēzus atbilde Saviem mācekļiem mudina jūs uzticēties Dievam arī tajā, kas šķiet neiespējams? _____

Piemini

Izlasi Jozuas grāmatas 4. nodaļu. Kāpēc Dievs lūdza israēliešiem uzcelt pieminekli?

Šo akmeņu mērķis bija kļūt par “zīmi”. Ebreju valodas termins “ot” bieži tiek saistīts ar vārdu “brīnums” un var attiekties uz Dieva brīnumainajiem darbiem (sk. vakardienas tēmu), piemēram, Ēģiptes mocībām (2. Moz. 7:3, 5. Moz. 4:34). Tas var nozīmēt arī “simbolu” vai “zīmi” – kā dziļākas vai transcendentālas realitātes ārēju pazīmi. Piemēram, varavīksne ir derības “zīme” (1. Moz. 9:12, 13); asinis uz Israēla namu durvju stenderēm un palodzēm arī tiek sauktas par “zīmi” (2. Moz. 12:13); un vissvarīgākais – sabats kā Radīšanas un Dieva svētījošās klātbūtnes “zīme” (2. Moz. 31:13, 17; Ec. 20:12).

Šeit zīme kalpo kā piemiņas zīme, atgādinot katrai nākamajai paaudzei par upes šķērsošanas brīnumu. Termins “piemineklis” (“zikkaron”) cēlies no vārda “zakar” – “atcerēties”, kas apzīmē vairāk nekā pasīvu pieminēšanas aktu. Tas nozīmē atcerēšanos, kam seko atbilstoša rīcība (5. Moz. 5:15; 8:2). Akmens pieminekļu uzstādīšana (1. Moz. 28:18–22) un rituāli, kas izraisīja jautājumus (2. Moz. 12:26, 27; 5. Moz. 6:20–25), Vecajā Derībā bija izplatīti. Tā vietā, lai atkal un atkal atkārtotu brīnumus, Dievs uzstāda pieminekļus, kas atgādina par Viņa dižajiem darbiem un rosina sniegt jēgpilnas atbildes. Tāpēc zīmei ir jābūt “mūžīgi”, kas norāda uz nepieciešamību pastāvīgi saglabāt šo Kunga brīnumu Viņa tautas kolektīvajā atmiņā.

Nākamo paaudžu potenciālais jautājums ir nozīmīgs, jo tas ir formulēts personīgā veidā: “Kas jums ir šie akmeņi?” Katrai nākamajai paaudzei ir jāizprot un jāapgūst šo akmeņu nozīmi personīgi. Ticība brīnumdarošam Dievam var saglabāties tikai tad, ja katra paaudze no jauna atklās Jahves vareno darbu nozīmi. Šāda ticība radīs būtisku atšķirību starp uzticīgu, Bībelē balstītu “tradīciju” ievērošanu un “tradicionālismu” jeb dzīvās paaudzes mirušo reliģiju, kurai ir atņemta tās sākotnējā vērtība un dedzība. Galu galā mums ir jāpadara Bībelē balstītā ticība par savējo. Nevienam, pat ne mūsu senči, nevar ticēt mūsu vietā.

Kādi ir daži no jūsu pašu dzīvesstāstiem, personīgajiem piemiņas brīžiem ar Kungu, kas palīdz jums atcerēties, ko Viņš ir darījis jūsu labā? _____

Aizmāršība

Izlasi Joz. 4:20–24, ņemot vērā šādus pantus: Soģu 3:7; 8:34; Ps. 78:11; 5. Moz. 8:2, 18; Ps. 45:17. Kāpēc bija tik svarīgi atcerēties Kunga varenos darbus? _____

Ievērojiet personas maiņu Joz. 4:23. Tur teikts, ka Jordānas ūdeņi ir izsīkuši “jūsu” priekšā, tas ir, visu israēliešu priekšā, kuri tikko bija šķērsojuši Jordānu. Turpretī par Sarkano jūru teikts, ka tā ir izsīkusi “mūsu” priekšā, kuri vēl bija klāt no pirmās paaudzes un piedzīvoja iziešanu no Ēģiptes. Abi notikumi, ko piedzīvoja divas dažādas paaudzes, bija līdzīgas nozīmes, kas ļāva otrajai paaudzei, izmantojot vecāku liecības, no jauna atklāt sev to pašu Jordānas šķērsošanas nozīmi.

Parasti mēs aizmāršību uztveram kā normālu visu cilvēku iezīmi. Tomēr aizmāršība garīgā nozīmē var izraisīt nopietnas sekas. Pat mūsdienās, ja vēlamies saglabāt savu identitāti kā tauta ar īpašu aicinājumu un misiju, mums jārada iespējas atsvaidzināt gan savu individuālo, gan kolektīvo garīgo atmiņu, lai saglabātu fokusu uz to, no kurienes nākam, kas mēs esam un kādam nolūkam esam šeit.

Izlasi 1. Kor. 11:24, 25 un Jņ. 14:26. Kāpēc mums vienmēr jāatceras, ko Kristus paveica mūsu labā? Kas vēl patiesībā ir svarīgs bez tā? _____

Elena Vaita skaidri saprata, ka, pastāvīgi nevadoties pēc Dieva pagātnes darbiem un atklāsmēm, mēs noteikti zaudēsim motivāciju veikt savu misiju nākotnē: “Mums nav no kā baidīties nākotnē, izņemot to, ka varam aizmirst veidu, kā Kungs mūs ir vadījis, un Viņa mācības vēsturē.” (Elena Vaita “Life Sketches”, 196. lpp.)

Lai gan ir svarīgi atcerēties pagātņi un to, kā Kungs ir darbojies jūsu dzīvē, kāpēc jums jau tagad dienu no dienas ir jāpiedzīvo Viņš un Viņa mīlestības un klātbūtnes realitāte? _____

Aiz Jordānas

“Viņš pārvērtā jūru par sausumu, sausām kājām varēja iet pāri upei; tādēļ mēs lai priecājamies par Viņu!” (Ps. 66:6)

Gan Sarkanās jūras, gan Jordānas šķērsošana iezīmē jaunu laikmetu Bībeles vēsturē, un abām ir simboliska nozīme (sk. Ps. 66:6; 114:1–7 un 2. Ķēn. 2:6–15). Jau Vecajā Derībā ir teksti, kas saista abus šķērsošanas notikumus un norāda uz nozīmi, kas sniedzas tālāk par sākotnējiem apstākļiem. 66. psalmā dziesminieks cildina Dieva pestīšanas darbu savā dzīvē (Ps. 66:16–19), atsaucoties uz Sarkanās jūras un Jordānas šķērsošanu.

Arī 114. psalms saista abus notikumus kopā ne tādēļ, ka autors neredzētu hronoloģisku atšķirību starp tiem, bet gan abu šķērsošanu kopīgās teoloģiskās nozīmes dēļ. Tādējādi abi notikumi tiek uzskatīti par Israēla statusa maiņas veicinātājiem – no verdzības uz brīvību, pēc tam no klejotāju statusa bez savas zemes uz valstiskumu. Šajos psalmos abu šķērsošanu pieminēšana ilustrē autora statusa maiņu no apspiešanas, nabadzības, bezpalīdzības un pazemojuma uz drošību, labklājību, pestīšanu un cieņu.

Tieši pie Jordānas notiek arī Elijas pārceļšana līdzīga brīnuma kontekstā, ko lasām Jozuas grāmatā. Elijam šķērsošana atnesa visnozīmīgāko statusa maiņu dzīvē – viņš tika aizrauts Debesīs. Arī Elisam tas atnesa svarīgas pārmaiņas – pravieša palīgs (1. Ķēn. 19:21) kļuva par tautas pravieti (2. Ķēn. 2:22).

Izlasi Mt. 3:16, 17 un Mk. 1:9. Kā šie Jaunās Derības rakstnieki norāda uz Jordānas upes simbolisko, garīgo nozīmi? _____

Jēzus kā Israēla pārstāvja kalpošana uz zemes seko senā Israēla vēstures paraugam. Jēzus piedzīvo “Sarkanās jūras” un “Jordānas” pieredzi. Viņš tiek izsaukts no Ēģiptes pēc nāves sprieduma (Mt. 2:14–16), pavada 40 dienas tuksnesī (Mt. 4:2), līdzīgi kā senais Israēls 40 gadus, un, pārejot no privātās dzīves uz publisko kalpošanu, Viņš tiek kristīts Jordānā (Mt. 3:16, 17; Mk. 1:9).

Vēlāk Ebr. 3. un 4. nodaļā tiek atzīta Jordānas šķērsošanas simboliskā nozīme un tiek atklāta ieiešana Kānaānā kā priekšvēstnesis “dusēšanai žēlastībā”, kur kristieši nonāk caur ticību.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Jordānas šķērsošana” (483., 484. lpp.).

„Rūpīgi izpētiet Israēla pieredzi ceļojumos uz Kānaānu. Izpētiet Jozuas grāmatas trešo un ceturto nodaļu, kurās aprakstīta viņu gatavošanās un Jordānas šķērsošana ceļā uz Apsolīto zemi. Mums jāuztur sirds un prāts modrībā, atsvaidzinot atmiņu par mācībām, ko Kungs mācīja Saviem Jaudīm senatnē. Tad mums, kā Viņš to bija iecerējis viņiem, Viņa Vārda mācības vienmēr būs interesantas un iespaidīgas.” (Elenas Vaitas komentāri “SDA Bībeles komentāri” 2. sēj., 994. lpp.).

“Mūsdienu Israēlam draud lielākas briesmas aizmirst Dievu un tikt ievestiem elkdievībā nekā Viņa senajai tautai. Tiek pielūgti daudzi elki, un to dara pat tie, kas sevi dēvē par sabata ievērotājiem. Dievs īpaši pavēlēja Savai senajai tautai sargāties no elkdievības, jo, ja viņi tiktu novirzīti no kalpošanas dzīvajam Dievam, Viņa lāsts gultos uz viņiem, savukārt, ja tie Viņu mīlētu no visas sirds, no visas dvēseles un no visa spēka, Viņš tos bagātīgi svētītu ar pārticību un bagātīgiem krājumiem un atbrīvotu no slimībām.” (Elena Vaita “Liecības draudzei” 1. sēj., 609. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārrunāji grupā brīnumaino Jordānas šķērsošanu. Kā jūs definētu brīnumus? Kāpēc šķiet, ka Dievs mūsdienās neveic līdzīgus brīnumus?

2. Kādus praktiskus veidus jūs varētu savā grupā pārrunāt, lai novērstu garīgu aizmāršību gan personīgā līmenī, gan draudzē? Lai gan ir svarīgi, lai mums būtu pastāvīgas, dinamiskas attiecības ar Dievu un lai mēs nebalstītu visu savu kristīgo pieredzi uz spēcīgajām pagātnes liecībām, kā mēs vienalga varam izmantot savu pagātnes pieredzi kā atgādinājumu tam, kā Dievs ir darbojies mūsu katra dzīvē?

3. Kā, jūsu prātā, sabats, no vienas puses, var palīdzēt mums atcerēties Dieva iejaukšanos mūsu dzīvē un, no otras puses, sniegt mums priekšnojautu par absolīto atpūtu Viņa valstībā? Kā sabats norāda ne tikai uz to, kas mums būtu jāatceras, bet arī uz to, uz ko mēs varam cerēt nākotnē?

KONFLIKTS – VISU CITU NESASKAŅU PAMATS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Joz. 5:13–15; Jes. 37:16; Atkl. 12:7–9; 5. Moz. 32:17; 2. Moz. 14:13, 14; Joz. 6:15–20.

ATMIŅAS PANTS:

“Un nebija nevienas citas dienas tādas kā šī, salīdzinot ar iepriekšējām un arī ar nākamajām, kurā Tas Kungs tā būtu paklausījis cilvēka balss lūgumu, jo Tas Kungs karoja Israēla labā” (Joz. 10:14).

Lasot Jozuas grāmatas lappuses, mēs saskaramies ar agresīvām militārām kampaņām, kas tika veiktas pēc Dieva pavēles, Dieva vārdā un ar Dieva palīdzību. Doma, ka Dievs bija Kānaānas ieņemšanas karavadonis, caurstrāvo visu Jozuas grāmatu, un tā ir izteikta autora apgalvojumos (Joz. 10:10, 11), paša Dieva formulējumā (Joz. 6:2, Joz. 8:1), Jozuas uzrunās (Joz. 4:23, 24; 8:7), Rahābas (Joz. 2:10), izlūku (Joz. 2:24) un tautas (Joz. 24:18) teiktajā. Dievs apgalvo, ka ir šo vardarbīgo konfliktu aizsācējs.

Šī realitāte rada neizbēgamus jautājumus. Kā mēs varam saprast to, ka Dieva izredzētā tauta istenoja šādu praksi Vecās Derības laikos? Kā ir iespējams saskaņot “karojoša” Dieva tēlu ar Viņa mīlestības pilno raksturu (piemēram, 2. Moz. 34:6, Ps. 86:15; 103:8; 108:4), nemazinot Vecās Derības ticamību, autoritāti un vēsturiskumu?

Šonedēļ un nākamnedēļ mēs izpētīsim sarežģīto jautājumu par dievišķi noteiktiem kariem Jozuas grāmatā un citur.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 25. oktobrī.

Kunga armijas pavēlnieks

Izlasi Joz. 5:13–15. Ko šis teksts saka par Kānaānas ieņemšanas vēsturi? _____

Israēls tikko bija šķērsojis Jordānu un iegājis ienaidnieka zemē. Tā priekšā stāvēja Jērikas cietoksnis, tā vārti cieši aizvērti (Joz. 6:1). Šajā posmā tauta nezināja neko par kara stratēģijām. Vēl satraucošāk bija tas, ka Israēlam bija tikai lingas, šķēpi un bultas, bet jāuzbrūk būtu tik labi nocietinātai pilsētai, kas izturētu ilgu aplenkumu.

Jozuas jautājumi attiecībā uz dīvainā viesu identitāti saņem diezgan neskaidru atbildi: “Nē.” Viesa atbilde atklāj, ka Viņš nevēlas runāt Jozuas definētajās kategorijās. Citiem vārdiem, galvenais jautājums nav par to, vai Viņš ir Jozuas pusē; drīzāk – vai Jozua ir Viņa pusē?

Salīdzini Joz. 5:14, 15 ar 2. Ķēn. 6:8–17, Neh. 9:6 un Jes. 37:16. Ko varam uzzināt par Kunga armijas komandiera identitāti? _____

Lai gan izteiciens “Kunga karaspēka virspavēlnieks” ebreju Bībelē ir unikāls, terminu “pavēlnieks” un “karaspēks” kombinācija vienmēr attiecas uz militāro vadītāju. Vārds “karaspēks” Rakstos var attiekties uz militāro karaspēku, eņģeļiem vai debesu ķermeņiem.

Pirms nākšanas miesā Kristus Jozuam parādās ne tikai kā sabiedrotais vai pat kā patiesais Israēla armijas vadonis, bet gan kā neredzamās, tomēr reālās eņģeļu armijas pavēlnieks, kas iesaistīts daudz lielākā karā nekā Jozuas karš ar kānaāniešiem. Jozuas atbilde skaidri norāda uz viņa izpratni par Pavēlnieka identitāti. Viņš ir līdzvērtīgs Dievam, un Jozua no metas Viņa priekšā ceļos, apliecinot dziļu cieņu un pielūgsmi (Joz. 5:14; 1. Moz. 17:3; 2. Sam. 9:6; 2. L. 20:18). Jozua ir gatavs saņemt kaujas stratēģiju militārai kampaņai, kas ir neatņemama daļa no daudz lielāka konflikta, kurā iesaistīts pats Pulku Kungs.

Kādu mierinājumu mēs varam un mums vajadzētu gūt, zinot, ka “Kunga karaspēka virspavēlnieks” darbojas, lai aizstāvētu Savu tautu? _____

Karš Debesīs

Jozua saprata, ka šī kauja bija daļa no lielāka konflikta. Ko mēs zinām par konfliktu, kurā ir iesaistīts pats Dievs? Izlasi Atkl. 12:7–9, Jes. 14:12–14, Ec. 28:11–19 un Dan. 10:12–14.

Dievs bija piepildījis Visumu ar atbildīgām radībām, kurām Viņš deva brīvu gribu, kas ir priekšnoteikums spējai mīlēt. Tās var izvēlēties rīkoties saskaņā ar Dieva gribu vai pret to. Visvarenākais no eņģeļiem, Lucifers, sacēlās pret Dievu un parāva sev līdzīgi daudz eņģeļu.

Jesaja un Ecēhiēls atsaucas uz šo konfliktu, lai gan daži pētnieki cenšas ierobežot Jesajas 14. un Ecēhiēla 28. nodaļas nozīmi, attiecinot to uz Babilonas ķēniņu un valdnieku Tīrā. Tomēr šajos Bībeles tekstos ir skaidras norādes uz transcendentālu realitāti. Bābeles ķēniņš tiek attēlots kā Debesīs pie Dieva troņa (Jes. 14:12, 13), un par Tīras ķēniņu ir teikts, ka viņš dzīvoja Ēdenē kā aizsargājošs ķerubs Dieva svētajā kalnā (Ec. 28:12–15). Nekas no tā neattiecas uz Bābeles un Tīras ķēniņiem.

Arī par zemes ķēniņiem nevar teikt, ka viņi bija nevainojami un ka tie bija “pilnības zīmoga gredzens”. Līdz ar to šie tēli norāda tālāk par burtiskajām Bābeles un Tīras valstībām.

Jesaja piedāvā “līdzību” (ebr. mašal), kas satur nozīmi ārpus tiešā vēsturiskā konteksta. Šajā gadījumā Bābeles ķēniņš kļūst par sacelšanās, pašpietiekamības un lepnuma paraugu. Līdzīgi Ecēhiēls nošķir Tīras princi (Ec. 28:2) un Tīras ķēniņu (Ec. 28:11, 12), kur princis, darbojoties zemes valstībā, kļūst par ķēniņa simbolu, kurš darbojas Debesu valstībā.

Saskaņā ar Dan. 10:12–14, šīs dumpīgās Debesu būtnes kavē Dieva nodomu piepildīšanos uz zemes. Tieši šīs saiknes starp debesīm un zemi gaismā mums ir jāsaprot dievišķi vadītie Israēla kari. Mums tie ir jāatzīst kā lielā konflikta starp Dievu un sātanu, labo un ļauno, zemes izpausmes – ar galīgo mērķi atjaunot Dieva taisnīgumu un mīlestību kritušajā pasaulē.

Kā pasaulē ap mums un mūsu pašu dzīvē mēs redzam šīs kosmiskās cīņas starp labo un ļauno realitāti?

Kungs ir karavīrs

Izlasī 2. Moz. 2:23–25; 12:12, 13 un 15:3–11. Ko nozīmē tas, ka Dievs ir karotājs? _____

Ilgās uzturēšanās laikā Ēģiptē israēlieši bija piemirsuši savu senču patieso Dievu. Kā liecina daudzas viņu ceļojumu epizodes tuksnesī, viņu zināšanas par Ābrahāma, Īzāka un Jēkaba Dievu bija izbalējušas, un viņi savās reliģiskajās praksēs bija iepludinājuši pagānu elementus (salīdzini ar 2. Moz. 32:1–4). Ēģiptes verdzības laikā viņi sauca uz Kungu (2. Moz. 2:23–25), un īstajā laikā Kungs iejaucās viņu labā.

Tomēr konflikts, kas aprakstīts 2. Mozus grāmatas pirmajās 12 nodaļās, bija kas vairāk nekā vienkārša cīņa par varu starp Mozu un faraonu. Saskaņā ar seno Tuvo Austrumu kara ideoloģiju konflikti starp tautām galu galā tika uzskatīti par konfliktiem starp attiecīgo tautu dieviem. 2. Moz. 12:12 paziņo, ka Kungs sodīja ne tikai faraonu, bet arī Ēģiptes dievus, šos varenos dēmonus (3. Moz. 17:7; 5. Moz. 32:17), kas stāvēja aiz Ēģiptes apspiedošās varas un netaisnīgās sociālās sistēmas.

Galū galā Dievs karo ar grēku un nepieļaus šo konfliktu mūžīgi (Ps. 24:8; Atkl. 19:11; 20:1–4, 14). Visi kritušie eņģeļi, kā arī cilvēki, kas neatgriezeniski sasaistījušies ar grēku, tiks iznīcināti. Ņemot to vērā, šīs cīņas pret zemes iedzīvotājiem ir jāuztver kā šī konflikta agrāks posms, kas sasniegs kulmināciju pie krusta un noslēgumu pēdējā tiesā, kad tiks attaisnots Dieva taisnīgums un mīlošais raksturs.

Kānaāniešu pilnīgas iznīcināšanas koncepcija ir jāsaprot, balstoties uz Bībeles pasaules uzskatu, kurā Dievs ir iesaistīts kosmiskā konfliktā ar ļaunuma pārstāvjiem Visumā. Uz spēles likta arī Dieva reputācija un Viņa raksturs (Rom. 3:4, Atkl. 15:3).

Tā kā grēks ir ienācis katra cilvēka dzīvē, neviens nevar palikt neitrālā pozīcijā. Cilvēkam ir jānostājas vai nu Dieva pusē, vai ļaunuma pusē. Tādēļ, paturot prātā šo fonu, kānaāniešu iznīcināšana jāuztver kā pēdējās tiesas priekšvēsture.

Lielās cīņas realitāte pieļauj tikai vienu no divām pusēm. Kā jūs varat zināt, kurā pusē jūs patiešām atrodaties? _____

Kungs cīnīsies tavā labā

Kāds saskaņā ar 2. Moz. 14:13, 14, 25 bija Dieva sākotnējais un ideālais plāns attiecībā uz israēliešu iesaistīšanos karadarbībā? _____

Tajā krīzes brīdī, kad israēliešu tauta bija nonākusi fiziskā strupceļā, “Mozus sacīja tautai: ‘Nebistaities, pastāviet un vērojiet, kā Tas Kungs jūs šodien izglābs: ēģiptiešus, kurus jūs šodien redzat, jūs nemūžam vairs neredzēsīt. Tas Kungs karos par jums, bet jūs paliksīt mierā” (2. Moz. 14:13, 14). Saskaņā ar Bībeles ziņojumu pat ēģiptieši izprata šo realitāti: “Labāk bēgsim no israēliešiem, jo Tas Kungs karo par viņiem pret Ēģipti” (2. Moz. 14:25).

Dieva brīnumainā iejaukšanās bezpalīdzīgo israēliešu labā, kuri nebija apmācīti militārā jomā, kļuva par paraugu. 2. Mozus grāmata veidoja modeli, paradigmu, kā Dievs iestājas Israēla labā. Šeit Jahve ne tikai pats izcīna kauju, bet no Israēla arī tiek prasīts necinīties (2. Moz. 14:14). Dievs ir karotājs; iniciatīva pieder Viņam. Viņš nosaka stratēģiju, definē līdzekļus un vada kampaņu. Ja Jahve necinās par Israēlu, tam nebūs cerību gūt panākumus.

Elena Vaita to interpretē kā izpausmi tam, ka Dievs “nebija paredzējis, lai viņi iegūtu apsolīto zemi ar karošanu, bet gan ar pakļaušanos un bezierunu paklausību Viņa pavēlēm”. (Elena G. Vaita “The Signs of the Times”, 1880. gada 2. sept.) Tāpat kā viņu atbrīvošanas no Ēģiptes laikā, Dievs izcīnīs kaujas viņu vietā. Viss, kas viņiem bija jādara, – mierīgi jāstāv un jāvēro Viņa varenā iejaukšanās.

Vēsture liecina, ka ikreiz, kad Israēlam bija pietiekama palāvība uz Dievu, viņiem nemaz nebija jācīnās (sk. 2. Kēn. 19. nod., 2. L. 32. nod., Jes. 37. nod.).

Saskaņā ar Dieva ideālo plānu Israēlam nebūtu nekad jācīnās par sevi. Tieši viņu neticības, kas parādījās pēc izešanas no Ēģiptes, sekas bija tas, ka Dievs atļāva viņiem piedalīties karā pret kānaāniešiem. Kā viņiem izešanas laikā nevajadzēja pacelt nevienu zobenu pret ēģiptiešiem, tāpat viņiem nekad nebūtu pašiem jācīnās, ieņemot Kānaānu (5. Moz. 7:17–19).

“Ja Israēla bērni nebūtu kurnējuši pret To Kungu, Viņš nebūtu pieļāvis, ka viņu ienaidnieki karo ar viņiem.” (Elena Vaita “The Story of Redemption”, 134. lpp.)
Kā kurnēšana varētu ietekmēt mūsu dzīvi tagadējos laikos? _____

Otra labākā izvēle

Izlasi 2. Moz. 17:7–13 un Joz. 6:15–20. Kādas līdzības jūs saskatāt starp šiem diviem kara stāstiem? Kā tie atšķiras? _____

Pirmā reize, kad Israēls karoja pēc izešanas no Ēģiptes, ir aprakstīta 2. Moz. 17. nod., kur Israēla iedzīvotāji aizstāvējās pret amalekiešiem. Israēla iedzīvotāji bija liecinieki Dieva visvarenajam spēkam gan Ēģiptes mocību laikā, gan israēliešu vadīšanā uz brīvību. Mēs esam redzējuši, ka Dieva sākotnējais plāns Israēlam neietvēra cīņu pret citiem cilvēkiem (2. Moz. 23:28; 33:2). Taču neilgi pēc atbrīvošanas no Ēģiptes Israēls ceļā sāka kurnēt (2. Moz. 17:3), pat apšaubot Dieva klātbūtni viņu vidū. Tieši šajā brīdī Amaleks nāca cīnīties pret Israēlu. Tas nebija nejauši. Dievs pieļāva amalekiešu uzbrukumu, lai viņi atkal iemācītos Dievam uzticēties.

Neatkāpjoties no Saviem principiem, Dievs nolaižas līdz līmenim, kurā atrodas Viņa tauta, nepārtraukti aicinot viņus atgriezties pie ideālā plāna – pilnīgas un neierobežotas palaušanās uz dievišķo vadību. Patiesībā kara likums (5. Moz. 20) tika dots tikai pēc 40 gadu ilgas tuksneša pieredzes, ko arī izraisīja Israēla neticība. Jauni apstākļi prasīja jaunu stratēģiju, un tikai tad Dievs pieprasīja Israēlam pilnībā iznīcināt kānaāniešus (5. Moz. 20:16–18).

Papildus tam, ka karš Israēlam kļuva par nepieciešamību, tas izrādījās arī pārbauījums viņu uzticībai Jahvem. Dievs nepadevās attiecībā uz viņiem, bet ļāva viņiem liecināt par Viņa spēku, piedzīvojot pilnīgu atkarību no Viņa.

Israēliešu līdzdalība iekarošanā ir redzama no Jozuas secinājuma grāmatas beigās. Šeit ir teikts, ka kānaānieši cīnījās pret israēliešiem (Joz. 24:11). Lai gan Jērikas mūru sabrukšana bija dievišķa brinuma rezultāts, Israēla tautai bija aktīvi jāiesaistās kaujā un jāsaskaras ar pilsētas iedzīvotāju spītīgo pretestību.

Israēla dalība bruņotos konfliktos kļuva par veidu, kā attīstīt beznosacījumu uzticību Jahves palīdzībai. Tomēr Israēlam vienmēr tika atgādināts (Joz. 7:12, 13; Joz. 10:8), ka katras kaujas iznākums galu galā ir Kunga rokās, un vienīgais veids, kā viņi varēja ietekmēt militārā konflikta iznākumu, bija – ar savu ticības vai neticības attieksmi pret Kunga apsolījumiem. Izvēle bija viņu pašu ziņā.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Jērikas krišana” (487.–493. lpp.).

Kad Visumā izcēlās sacelšanās pret Dieva autoritāti, Dievam vai nu jāpārstāj būt tam, kas Viņš būtībā – nemainīgi un mūžīgi – ir, un jāatdod Visuma vadība dumpīgajām radībām, vai arī Viņš paliks svētais, taisnīgais, mīlošais un žēlsirdīgais visa esošā Tēvs. Bībele atklāj otro scenāriju, un šajā gadījumā sadursme starp ļaunuma spēkiem un Viņa varu ir neizbēgama.

Kad politiskās vai sociāli vēsturiskās varas, kas saistītas ar haotiskiem un dumpīgiem kosmiskiem spēkiem, izrādīja tādu pašu nepaklausīgu attieksmi pret Jahvi, Viņš kā Visuma visvarenais Kungs iejaucās. Jahves kā karotāja motivs kļūst par šīs galīgās uzvaras priekšvēstnesi, kas beidzot izbeigs notiekošo kosmisko konfliktu starp labo un ļauno (Atkl. 20:8–10). Turklāt Israēla dievišķie kari ne tikai atspoguļo kosmisko konfliktu, bet ir arī neatņemama tā paša konflikta daļa, paredzot Dieva gala laika spriedumu mūsdienu vēstures griezienā.

“Dievs bija sagādājis priekšrocības un uzlicis pienākumu ieņemt šo zemi Viņa noteiktajā laikā, bet ļaužu ietiepīgās pretošanās dēļ šī atļauja tika anulēta. [...] Tāds nebija Viņa nodoms, ka Kānaānas zeme tiktu iegūta ar ieroču spēku, bet gan ar stingru paklausību Viņa pavēlēm.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši”, 392. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kā kosmiskā konflikta konteksts palīdz jums labāk izprast Kunga pavēli Israēlam doties karā?

2. Grupā pārrunāji savas atbildes uz pirmdienas jautājumu par lielās cīņas realitāti un to, kā tā norisinās pasaulē ap mums. Kāda ir mūsu loma šajā cīņā, un kā mēs cenšamies to piepildīt?

3. Kā mēs varam īstenot dzīvē principu par mierīgu stāvēšanu un gaidīšanu, kad Kungs cīnīsies mūsu labā, mūsu garīgajā dzīvē?

4. Bieži vien diskusijās un domstarpībās draudzē mēs vēlamies uzreiz noskaidrot, kurš ir mūsu pusē. Kā mums vajadzētu mainīt šo attieksmi, ņemot vērā Joz. 5:13–15?

DIEVS CĪNĀS PAR TEVI

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Moz. 15:16; 3. Moz. 18:24–30; 2. Tim. 4:1, 8; 2. Moz. 23:28–30; 5. Moz. 20:10, 15–18; Jes. 9:6.

ATMIŅAS PANTS:

“Un visus šos ķēniņus un visu viņu zemi Jozua pakļāva sev vienā paņēmienā, jo Tas Kungs, Israēla Dievs, pats karoja Israēla labā” (Joz. 10:42).

Jozuas grāmatā ir dažas satraucošas ainas. Nopietnus jautājumus rada dievišķa jeb svētā kara koncepcija, kad viena cilvēku grupa ar Dieva dotu mandātu iznīcina citu cilvēku grupu.

Dievišķā kara jautājums Vecajā Derībā ir izaicinošs. Dievs Vecajā Derībā parādās kā visvarens Visuma Kungs, tāpēc visam, kas notiek, kaut kādā veidā ir jābūt saistītam ar Viņa tiešo vai netiešo gribu. Tāpēc jautājums, kā Dievs var pieļaut šādas lietas, kļūst neizbēgams. Pagājušajā nedēļā mēs redzējām, ka pats Dievs ir iesaistīts konfliktā, kas ir daudz lielāks par jebkuru karu vai kauju cilvēces vēsturē, kaujā, kas caurstrāvo katru mūsu dzīves aspektu. Mēs arī redzējām, ka gan Bībeles, gan laicīgās vēstures notikumus var pilnībā izprast tikai šī konflikta gaismā.

Šonedēļ mēs turpināsim pētīt dievišķi ierosinātu karu sarežģītību, dievišķā kara ierobežojumus un apstākļus, Vecās Derības praviešu piedāvāto galīgo miera vīziju un šādu karu garīgās sekas.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 1. novembrī.

Kānaāniešu netaisnība

Izlasī 1. Moz. 15:16, 3. Moz. 18:24–30, 5. Moz. 18:9–14 un Ezras 9:11. Ko šie teksti mums stāsta par Dieva tālejošo plānu, piedāvājot Kānaānas zemi israēliešiem? _____

Lai pilnībā izprastu, ko nozīmēja Kānaānas zemē dzīvojošo tautu netaisnība, mums jāskatās tālāk par Jozuas grāmatu. Šo tautu atbaidošā bērnu upurēšana, zīlēšana, burvestības, nekromantija un spiritisms arī sniedz mums norādes (5. Moz. 18:9–12).

Seno ugaritiešu tekstu (no Ras Šamras) atklāšana sniedz dziļāku ieskatu kānaāniešu reliģijā un sabiedrībā, un tie parāda, ka šīs kultūras nosodījums bija ne tikai saprotams, bet – saskaņā ar Vecās Derības morāles standartiem – arī pamatots.

Kānaāniešu reliģija balstījās uz pārliecību, ka dabas parādības, kas nodrošināja auglību, kontrolēja seksuālās attiecības starp dieviem un dievietēm. Tādējādi viņi iztēlojās dievību seksuālo aktivitāti savas seksuālās uzvedības kontekstā un iesaistījās seksuālos rituālos, lai pamudinātu dievus un dievietes rīkoties tāpat. Šī koncepcija noveda pie “svētās” prostitūcijas ieviešanas, kurā gan vīriešu, gan sieviešu prostitūtas iesaistījās rituālās orgijās, kas bija daļa no viņu reliģijas.

Tauta nevar pacelties uz augstāku morāli par to, kāds ir attiecīgās tautas pielūgtais dievs vai dievi. Šādu dievību gadījumā nav brīnums, ka kānaāniešu reliģija ietvēra bērnu upurēšanu, no kā Bībele īpaši brīdināja.

Arheoloģiskie pierādījumi apstiprina, ka Kānaānas iedzīvotāji regulāri upurēja savus pirmdzimtos bērnus dieviem, patiesībā dēmoni, kurus viņi pielūdza. Mazie skeleti, kas atrasti saspiesti lielos traukos ar vēlējumu uzrakstiem, liecina par viņu pazemojošo reliģiju un to, ko tā nozīmēja daudziem viņu bērniem.

Tātad kānaāniešu iznīcināšana nebija vēlāka doma, kas būtu uzradusies pēc Dieva lēmuma dot Kānaānas zemi israēliešiem. Kānaāna iedzīvotājiem tika dots pārbauzes laiks, papildu žēlastības laiks, kura laikā viņiem bija iespēja atklāt Dievu un Viņa raksturu, pateicoties viņu vidū dzīvojošo sentēvu liecībai. Viņiem bija iespēja, bet acīmredzot viņi to izniekoja un turpināja savas šausminošās darbības, līdz beidzot Kungam nācās tās apturēt.

Augstākais Tiesnesis

Izlasī 1. Moz. 18:25; Ps. 7:11; 50:6; 82:1; 96:10 un 2. Tim. 4:1, 8. Ko šie panti saka par Dieva morālo raksturu? Kā Dieva loma kā Visuma Tiesnesim palīdz mums izprast dievišķā kara jautājumu? _____

Dieva rakstura svētums nozīmē, ka Viņš nevar paciest grēku. Viņš ir pacietīgs. Tomēr grēkam būs jāplūc galīgās sekas, kas ir nāve (Rm. 6:23). Jahve pasludināja karu pret grēku neatkarīgi no tā, kur tas bija atrodams, vai Israēlā, vai kānaāniešu vidū. Israēls netika svētīts, piedaloties svētajos karos, tāpat kā citas tautas (5. Moz. 9:4, 5; 12:29, 30), pat tad, kad tās kļuva par Jahves tiesas līdzekli pret Viņa izredzēto tautu. Atšķirībā no citām seno Tuvo Austrumu tautām israēlieši piedzīvoja svētā kara pretējo pusi, kad Dievs necinījās par viņiem, bet gan pret viņiem, ļaujot ienaidniekiem viņus apspiest (salīdzini ar Jozuas 7).

Visu svētā kara koncepciju var saprast tikai tad, ja to aplūko Dieva kā tiesneša darbības gaismā. Raugoties šādā veidā, Israēla iekarošanas kari iegūst pilnīgi atšķirīgu raksturu. Pretstatā imperiālistiskajiem pašslavināšanas kariem, kas bija tik izplatīti senajā pasaulē (un mūsdienās), Israēla kari nebija paredzēti, lai gūtu sev slavu, bet gan lai nodibinātu Dieva taisnību un mieru zemē. Tāpēc svētā kara koncepcijas izpratnes centrā ir Dieva valdīšanas un visvarenības koncepcija, kas ir apdraudēta Dieva kā karotāja tēlā, tāpat kā Dieva kā ķēniņa vai tiesneša tēlā.

Jahve kā karotājs ir Tas, kurš kā tiesnesis ir apņēmies ieviest, stabilizēt un uzturēt likuma varu, kas ir Viņa rakstura atspoguļojums. Dieva kā karotāja tēls, līdzīgi tiesneša un ķēniņa tēlam, apgalvo, ka Jahve mūžīgi necietīs sacelšanos pret Viņa iedibināto kārtību. Tādēļ var apgalvot, ka Jahves darbības mērķis nekad nav pats karš vai pati uzvara, bet gan taisnīguma un miera atjaunošana. Galu galā tiesāt un karot vai īstenot taisnīgumu ir viens un tas pats, ja darbības veicējs ir Dievs.

Padomājiet par Dievu kā taisnīgu tiesnesi, kuru nevar uzpirkt vai ietekmēt neobjektivitāte. Kā Dievs, kurš bezgalīgi necietīs grēku, apspiešanu, nevainīgo ciešanas un apspiesto ekspluatāciju, ir evaņģēlija neatņemama daļa? _____

Atņemšana vai iznīcināšana?

Salīdzini 2. Moz. 23:28–30; 33:2; 34:11; 4. Moz. 33:52; un 5. Moz. 7:20 ar 2. Moz. 34:13; 5. Moz. 7:5; 9:3; 12:2, 3 un 31:3, 4. Ko šie panti atklāj par iekarošanas mērķi un iznīcināšanas apmēru?

Dieva sākotnējais mērķis attiecībā uz kānaāniešiem nebija iznīcināšana, bet gan atņemšana. Izpētot fragmentus, kas apraksta veidu, kā Israēlam bija jāiesaistās iekarošanas kaujās, tika izmantoti termini, kas attiecībā uz Apsolitās zemes iedzīvotājiem runā par atņemšanu, izmešanu un izklīdzēšanu. Otrā terminu grupa, kas runā par iznīcināšanu un kur Israēls ir darbības veicējs, galvenokārt attiecas uz nedzīviem priekšmetiem, piemēram, pagānu pielūgsmes priekšmetiem un priekšmetiem, kas nolemti iznīcināšanai. Acīmredzot pagānu pielūgsmes vietas un altāri bija galvenie kānaāniešu reliģijas centri.

Svētais karš galvenokārt tika vērstas pret Kānaānas iedzīvotāju samaitāto kultūru un sabiedrību. Lai izvairītos no samaitātības, Israēlam bija jāiznīcina visi elementi, kas to veicināja. Tomēr visiem Kānaānas iedzīvotājiem un tiem, kas personīgi atzina Dieva visvarenību pirms iekarošanas vai pat iekarošanas laikā, bija iespēja izbēgt imigrācijas ceļā (Joz. 2:9–14; salīdzini ar Soģu 1:24–26). Vienīgā Kānaānas iedzīvotāju daļa, kas bija lemta iznīcībai, bija tie, kas atkāpās nocietinātajās pilsētās, spītīgi turpināja sacelties pret Dieva plānu Israēlam un sirdi nocietinājās (Joz. 11:19, 20).

Tomēr tas rada jautājumu: ja Kānaānas iekarošanas sākotnējais mērķis bija padzīt zemes iedzīvotājus, nevis tos iznīcināt, kāpēc israēliešiem bija jānogalina tik daudz cilvēku?

Ar Kānaānas iekarošanu saistīto Bībeles tekstu analīze atklāj, ka sākotnējais iekarošanas nolūks paredzēja Kānaānas iedzīvotāju izklīdzināšanu. Tomēr lielākā daļa kānaāniešu, tāpat kā Ēģiptes faraons, nocietinājās sirdī un tādējādi kļuva par vienotiem ar kultūru tik lielā mērā, ka viņu kultūras izdeldēšana nozīmēja arī viņu pašu bojāeju.

Kādi elementi jūsu pašu raksturā un paradumos ir jāizrauj ar saknēm un jāiznīcina?

Brīvā izvēle

Izlasi 5. Moz. 20:10, 15–18; 13:12–18; un Joz. 10:40. Kā kara likums un procedūra pret elkdievīgu pilsētu Israēlā, kas aprakstīta 5. Mozus grāmatā, palīdz mums izprast pilnīgas iznīcināšanas ierobežojumus karā, kurā piedalījās israēlieši? _____

Ebreju tekstā cilvēku iznīcināšanai karā tiek izmantots unikāls termins: “herem”. Šis termins attiecas uz to, kas ir “aizliegts”, “nolādēts” vai “iznīcināšanai veltīts”. Vairumā gadījumu tas apzīmē cilvēku, dzīvnieku vai nedzīvu priekšmetu pilnīgu un neatgriezenisku novietošanu Dieva izslēdzošajā pusē, kas kara laikā vairumā gadījumu nozīmēja to iznīcināšanu. “Herem” jēdziens un prakse kā pilnīga tautas iznīcināšana karā ir jāsaprot Jahves konflikta ar kosmiskajiem ļaunuma spēkiem gaismā, kur uz spēles ir likts Viņa raksturs un reputācija.

Atkal, jau kopš grēka ienākšanas pasaulē, nav iespējama neitralitāte: cilvēks ir vai nu Dieva pusē, vai pret Viņu. Viena puse ved uz dzīvību, mūžīgu dzīvi, bet otra – uz nāvi, mūžīgu bojāeju.

Pilnīgas iznīcināšanas prakse apraksta Dieva taisnīgo spriedumu pret grēku un ļaunumu. Dievs unikāli deleģēja Sava sprieduma daļas izpildi Savai izredzētajai tautai, senajam Israēlam. Iznīcināšana notika Dieva stingrā, teokrātiskā kontrolē, ierobežota noteiktā vēstures periodā un konkrētā ģeogrāfiskajā apgabalā – senajā Kānaānā. Kā redzējām vakardienas pētījumā, tie, kas nonāca iznīcināšanas pusē, pastāvīgi sacēlās pret Dieva nodomiem un nepakļāvās tiem, nekad arī nenožēlojot grēkus. Tāpēc Dieva lēmums viņus iznīcināt nebija ne patvaļīgs, ne nacionālistisks.

Turklāt Israēls saņemtu tādu pašu attieksmi, ja viņi nodotos tādām pašām dzīvesveidam kā kānaānieši (sal. ar 5. Moz. 13). Pat ja šķiet, ka grupas, kas atrodas dievišķā kara abās pusēs, ir iepriekš noteiktas (israēliešiem ir jāmanto zeme, bet kānaānieši ir jāiznīcina), pastāv iespēja svaru kausiem samainīties otrādi, kā redzam Rahābas, Ahana un gibeoniešu gadījumā.

Cilvēkiem netika patvaļīgi piešķirta aizsardzība vai piemērots sods. Tie, kas guva labumu no attiecībām ar Jahvi, savu privilēģēto statusu varēja zaudēt saceloties, savukārt tie, kas bija pakļauti nosodījumam, varēja padoties Jahves varai un dzīvot.

Kādas ir kānaāniešu nepakļaušanās Dievam garīgās sekas mūsdienu kontekstā?

Tas ir, kādas ir mūsu brīvās izvēles sekas mums personīgi? _____

Miera valdnieks

Kā šie panti apraksta nākotni, ko Dievs bija paredzējis Savai tautai? Jes. 9:6; 11:1–5; 60:17, Hoz. 2:18, Mih. 4:3. _____

Lai gan šīs nedēļas galvenā uzmanība ir pievērsta dievišķi vadītajiem un atbalstītajiem Vecās Derības kariem, mums jāpiemin vēl viena tikpat nozīmīga Vecās Derības pravietisko rakstu tēma: nākotnes vīzija par Mesijas miera laikmetu. Mesija ir attēlots kā “Miera valdnieks” (Jes. 9:6). Viņš ieviesīs valstību, kurā valdīs miers, kur laua un jērs ganīsies kopā (Jes. 11:1–8), kurā nebūs ne iznīcības, ne ļaunuma (Jes. 11:9) un kur valdīs miers (Jes. 60:17) un plūdīs kā upe (Jes. 66:12).

Izlasī 2. Ķēn. 6:16–23. Kādu ieskatu šis stāsts sniedz Dieva dziļākajos nodomos attiecībā uz Viņa tautu un cilvēci? _____

Pardomājiet stāstu par Sīrijas armijas pabarošanu pēc Elīsas iniciatīvas. Tā vietā, lai nogalinātu (2. Ķēn. 6:22), viņš tiem parādīja augstāko ideālu – mieru –, kāda vienmēr ir bijusi Dieva vēlme attiecībā uz Savu tautu. Interesanti novērot, ka Elīsa pilnībā apzinās neredzamās armijas pārkumu, kas ieskauj ienaidnieku (2. Ķēn. 6:17). Lai gan Dievs ir iesaistīts kosmiskā konfliktā, kas ir ietekmējis arī mūsu planētu, pestīšanas galīgais mērķis nav mūžīgs konflikts vai pat ienaidnieka mūžīga pakļaušana verdzības stāvoklī, bet gan mūžīgs miers. Tā kā vardarbība rada vardarbību (Mt. 26:52), miers rada mieru. Stāsts noslēdzas, apgalvojot, ka “sīrieši vairs nenāca sirojumos Israēla zemē” (2. Ķēn. 6:23).

Pardomājiet par visiem veidiem, kā mēs, cenšoties atdarināt Jēzu, varam būt miera nesēji. Kā ir ar tavu paša dzīvi šobrīd? Kādos veidos, lai kāda rakstura konfliktā tu nonāktu, tu varētu būt miera, nevis konflikta veicinātājs? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Jērikas krišana” (491.–493. lpp.).

Tāpat kā ar visu Bībelē, konteksta un fona pārzināšana ir izšķiroša. Kā redzējām, kosmiskais konflikts un Dieva kā tiesneša motīvs ir izšķiroši svarīgi, lai izprastu šos karus pret kānaāniešiem.

“Dievs ir pacietīgs. Viņš deva ļaunajām tautām pārbaudes laiku, lai tās varētu iepazīt Viņu un Viņa raksturu. Saskaņā ar doto gaismu tās tika nosodītas par atteikšanos pieņemt gaismu un izvēli iet savu, nevis Dieva norādīto ceļu. Dievam bija kāds iemesls, kāpēc Viņš nekavējoties nepadzina kānaāniešus. Amorietu netaisnība nebija pilnīga. Savas netaisnības dēļ viņi pakāpeniski aizgāja tik tālu, ka Dieva pacietība vairs nebija īstenojama, un viņi tika iznīcināti. Kamēr šis punkts netiks sasniegts un viņu netaisnība nebūs pilna, Dieva atriebība tiks atlikta. Visām tautām ir pārbaudes laiks. Tie, kas atceļ Dieva likumu, virzās no vienas ļaunuma pakāpes uz nākamo. Bērni manto savu vecāku dumpīgo garu un rīkojas vēl sliktāk nekā viņu tēvi, līdz pār viņiem nāk Dieva dusmas. Sods nav mazāks tāpēc, ka tas tika atlikts.” (Elenas Vaitas komentārs, SDA Bībeles kom., 2. sēj., 112. lpp., 1005.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārrunājiet, kādas sekas ir tam, ka viena no Dieva lomām ir mūsu katra tiesnesis un arī Visuma augstākais tiesnesis. Kāpēc, jūsuprāt, fakts, ka Dievs ir tiesnesis, ir evaņģēlija un mūsu pestīšanas pamatā?

2. Kā kānaāniešu gadījums ļauj mums iepazīt Dieva pacietību un taisnīgumu? Kā mēs varētu atspoguļot Dieva raksturu ar savu izturēšanās veidu pret līdzcilvēkiem?

3. Padomājiet par brīvas gribas fundamentālo būtību. Kāpēc, jūsuprāt, Dievs respektē mūsu izvēles brīvību? Kā mīlestība un izvēles brīvība ir savā starpā saistītas?

4. Vecajā Derībā ir daudz stāstu par kariem un konfliktiem, bet galu galā tās vīzija ir miers. Kāda loma kristiešiem būtu jāuzņemas, lai nestu mieru savā apkārtnē?

IENAIIDNIEKS IEKŠIENĒ

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Pēt. 1:4; Joz. 7; Ps. 139:1–16; Ezras 10:11; Lūk. 12:15; Joz. 8:1–29.

ATMIŅAS PANTS:

“Es, Tas Kungs, izpētu sirdi un pārbaudu īkstis, lai atmaksātu ikvienam par viņa ceļiem, kā viņa dzīve to pelnā” (Jer. 17:10).

Jozuas 7. nodaļa ir pirmā reize, kad Israēla tauta, pateicoties traģiskai pieredzei, uzzināja par derības tālejošajām sekām un par tās dziļo nozīmi. Paklausība derības nosacījumiem nodrošināja uzvaru, taču šo nosacījumu ignorēšana nesa sakāvi. Israēla militārie panākumi nebija atkarīgi no viņu skaita, kaujas stratēģijas vai viltīgām taktikām, bet gan no dievišķā Karavadoņa klātbūtnes viņu vidū.

Iemantojot Apsolīto zemi, Israēlam bija jāapgūst smaga mācība – viņu bīstamākais ienaidnieks neatrodas ārpus nometnes, bet gan pašu rindās. Lielākais izaicinājums nebija kānaāniešu pilsētu nocietinātie mūri vai viņu attīstītā militārā tehnika, bet gan dažu individu spīts, apzināti ignorējot Kunga norādījumus.

Gaidot savu Debesu mantojumu (1. Pēt. 1:4; Kol. 3:24), mēs piedzīvojam līdzīgus izaicinājumus. Mūsu uzticība pie Apsolītās Zemes robežām tiek pārbaudīta, un mēs varam gūt uzvaru tikai ar pilnīgu padošanos Jēzum Kristum.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 8. novembrī.

Derības pārkāpums

Izlasi Joz. 7. nodaļu. Kādi bija divi galvenie Israēla sakāves iemesli Ajas iedzīvotāju priekšā? _____

Interesanti, ka lasītājs jau pašā sākumā zina, kāpēc Jahve ir dusmīgs, kā arī pārkāpēja vārdu. Tādēļ spriedze stāstā par Ahana pārkāpuma atklāšanu meklējama pretrunās starp lasītāja skatpunktu un Jozuas un Israēla tautas skatījumu. Tāpat kā daudzās citās Vecās Derības nodaļās, arī Joz. 7. nodaļai ir hiasmiska (gredzenveida) struktūra. Tās centrālā un kulminējošā daļa atbild uz jautājumu, kāpēc israēlieši pirmajā mēģinājumā nespēja iekarot Aju.

Israēla sakāvei Ajas priekšā bija divi galvenie iemesli: Ahana grēks un Israēla pārlieku lielā paļaušanās uz pašu spēkiem. Šī pārliecība lika viņiem nevaicāt Kunga gribu pirms uzbrukuma Ajai un novērtēt ienaidnieku pārkāpumu.

No Joz. 7:1, 11–13 mēs redzam, ka, lai gan Ahans bija atbildīgs par neatļauto lietu piesavināšanos, atbildība tika prasīta no visas tautas un visi cieta no tā, ko viņš bija izdarījis. Dievs apraksta Ahana grēku, pakāpeniski atklājot tā smagumu, izmantojot apstākļa vārdu “arī” (ebr. val. “gam”) 11. pantā. Vispirms tiek lietots vispārīgāks grēka apzīmējums – “khata”. Tad pārkāpums tiek aprakstīts ar pieciem konkrētiem grēkiem, kurus ievada apstākļa vārds “gam”: (1) “abar” – arī “šķērsot” vai “pārkāpt robežu”, (2) arī paņemt (“laqakh”) no lietām, kas bija nolemtas iznīcībai (“kherem”), (3) arī zagst (“ganab”), (4) arī mānīt (“kachash”), pat nolikt (“sim”) nozagtās (“kherem”) mantas pie savām lietām.

Derība starp Jahvi un Israēlu ietvēra tautu gan individuālā, gan kolektīvā līmenī. Derības gaismā Israēls tiek uzskatīts par nedalāmu Dieva izredzētās tautas vienību; tāpēc viena vai pat dažu tās locekļu grēks uzkrauj vainu visai derības kopienai. Kā Kungs sacīja: “Israēls ir grēkojis un pārkāpis Manu derību, ko Es esmu tiem pavēlējis” (Joz. 7:11).

Kādos veidos veselas kopienas var ciest (un ir cietušas) no atsevišķu indivīdu sliktās rīcības? Kādi piemēri Tev nāk prātā, un kā tie ietekmēja visu kopienu? _____

Ahana grēks

Izlasi Joz. 7:16–19. Ko šī visa procedūra atklāj gan par Dievu, gan Ahanu? _____

Tā vietā, lai vienkārši atklātu pārkāpēja identitāti, Dievs ievieš procedūru, kas parāda gan Viņa taisnīgumu, gan žēlastību. Pēc tam, kad Viņš izskaidro Israēla sakāves iemeslu un aicina tautu uz svēttapšanu (Joz. 7:13), Dievs atstāj laika periodu starp šīs procedūras izziņošanu un tās īstenošanu. Tas dod Ahanam iespēju pārdomāt, nožēlot un atzīties savā grēkā. Tāpat arī viņa ģimenei (ja viņi zināja, kas noticis) tiek dota iespēja izlemt, vai viņi vēlas piedalīties slēpšanā vai atteikties būt līdzdalībnieki – kā to izdarīja Koraha dēli, kuri izvairījās no bojāejas, atsakoties nostāties tēva pusē (salīdzini ar 4. Moz. 16:23–33; 26:11).

Risinājums šai situācijai virzās pretējā virzienā nekā tas, kā šī vaina ienāca un izplatījās Israēlā: kolektīvā vaina tiek pakāpeniski sašaurināta – no visas Israēla tautas līdz vienai ciltij, no cilts līdz ģimenei, no ģimenes līdz saimei un no saimes līdz individam. Izmeklēšanas process ne tikai atklāj vainīgo, bet arī attaisno nevainīgos. Tas ir tikpat nozīmīgs aspekts šajā rūpīgajā juridiskajā procedūrā, kurā pats Dievs darbojas kā liecinieks Ahana neredzamajām darbībām.

Lasītājs var gandrīz izjust spriedzi, kad Dievs pamazām tuvojas Ahanam. Kurš gan nebrīnās par šī vīra spītību, cerot, ka viņš varēs palikt nepamanīts? Nekas nav apslēpts Kunga caururbjošajām acīm (Ps. 139:1–16; 2. L. 16:9); Viņš zina, kas apslēpts cilvēka sirdī (1. Sam. 16:7; Jer. 17:10; Sal. pam. 5:21).

Ir svarīgi pamanīt, kā Jozua uzrunā Ahanu: “Mans dēls.” Šis izteiciens rāda ne tikai Jozuas vecumu un viņa vadītāja lomu, bet arī atklāj garu, kādā šis diženais karavīrs tuvojās taisnības īstenošanai. Viņa sirds bija līdzjūtības pilna pret Ahanu, pat ja viņam bija dots uzdevums izpildīt sodu. Ar savu attieksmi Jozua jau iepriekš ir ainojis Jēzus jūtīgumu, laipnību un mīlestību – Viņu, kurš “nekad nebija rupjš, nekad nevajadzīgi neteica bargu vārdu, nekad nevienam jūtīgam cilvēkam neradīja nevajadzīgas sāpes. [...] Jēzus drosmīgi nosodīja liekulību, neticību un ļaunumu, bet viņa balsī bija asaras, kad Viņš izteica savus skarbos nosodījumus.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas”, 353. lpp.)

Kā tevi ietekmē apziņa, ka Dievs zina visu, ko dari, pat apslēpto? Kā tam būtu jāietekmē tava dzīve? _____

Liktenīgās izvēles

Izlasi Joz. 7:19–21. Ko Jozua prasa Ahanam darīt? Kāda nozīme ir šādam lūgumam? Kā mēs saprotam viņa atzišanos? _____

Jozua prasa Ahanam izdarīt divas lietas: pirmkārt, dot godu Dievam un pagodināt Viņu. Otrkārt, atzīties tajā, ko viņš ir izdarījis, neko neslēpjot. Ahanam bija jāpagodina Dievs, atzīstot savu pārkāpumu. Šeit lietotais vārds (“todah”) var nozīmēt pateicību (Ps. 26:7; Jes. 51:3; Jer. 17:26), bet arī grēku izsūdzēšanu (Ezras 10:11).

Diemžēl Bībeles teksts nesniedz nekādas norādes, ka Ahana atzišanās būtu bijusi saistīta ar patiesu nožēlu. Viņš cerēja līdz pašām beigām palikt nepamanīts. Viņa izaicinošā attieksme ļauj viņu uzskatīt par tišu pārkāpēju, uz kuru neattiecas salīdzināšana (upuris) saskaņā ar Mozus bauslību (salīdzini ar 4. Moz. 15:27–31).

Ahana vārdi Joz. 7:21 atgādina Ādama un levas krišanu. Ieva redzēja (“ra’ah”), ka koks bija iekārojams (“k amad”), un tad paņēma (“laqak”) tā augli (1. Moz. 3:6). Atzīstoties Ahans saka, ka viņš redzēja (“ra’ah”) laupījumā skaistu Šināras apmetni, 200 sudraba sekeļus un zelta stieni. Tad viņš iekāroja (“k amad”) un paņēma (“laqak”) tos. Tāpat kā Ādama un levas gadījumā, arī Ahana izvēle atklāj, ka alkātības grēks ir neticības grēks. Tas nozīmē aizdomas, ka Dievs negrib cilvēkiem labāko un slēpj no viņiem kādus izsmalcinātus labumus, kas pieder tikai dievišķajai valstībai.

Papildus norādei uz cilvēces pirmgrēku šis teksts izceļ arī krasu kontrastu starp Rahābas (salīdzini ar Joz. 2:1–13) un Ahana rīcību. Viņa uzveda izlūkus uz jumta un paslēpa viņus no kareivjiem, kamēr Ahans paņēma aizliegtas lietas un paslēpa tās no Jozuas. Rahāba izrādīja laipnību israēliešu izlūkiem un palīdzēja gūt uzvaru, kamēr viņš sava alkātīguma dēļ atnesa Israēlam nelaيمي un izraisīja sakāvi. Viņa noslēdza derību ar Israēlu; viņš pārkāpa derību ar Jahvi. Rahāba izglāba sevi un savu ģimeni un kļuva par cienītu sabiedrības locekli Israēlā; Ahans notiesāja pats sevi un savu ģimeni uz nāvi un kļuva par kauna piemēru.

Padomā par alkātības grēku. Kā mēs varam izvairīties no tā, lai tam nepadotos – neatkarīgi no tā, cik daudz vai maz mums pieder? (Salīdzini ar Lūk. 12:15.) _____

Cerības durvis

Izlasi Joz. 8:1–29. Ko šis stāsts mums māca par to, kā Dievs spēj mūsu briesmīgākos zaudējumus pārvērst par iespējām? _____

Jahves stratēģija Israēla sākotnējo sakāvi pārvērta taktiskā priekšrocībā, tādējādi pārvēršot Ahorā ieleju (ebreju valodā “nelaime”) par cerības durvīm (salīdzini ar Hoz. 2:15). Būdami pārāk pārliecināti par sevi pēc pirmās uzvaras pār israēliešiem, Ajas iedzīvotāji atkārtoja savu uzbrukuma stratēģiju, un israēlieši izlikās bēgam un ciešam sakāvi. Kad Ajas iedzīvotāji tika izvilināti ārā no savas nocietinātās pilsētas, 30 000 israēliešu, kas bija nostādīti ne pārāk tālu aiz pilsētas (Joz. 8:4), ieņēma tukšo pilsētu un aizdedzināja to. Joz. 8:7 skaidri norāda, ka uzvaru nenodrošināja stratēģija, bet pats Kungs – Viņš bija tas, kurš dāvāja uzvaru un nodeva Ajas pilsētu israēliešu rokās. Pat nodaļā, kurā militārie aspekti dominē vairāk nekā jebkurā citā šīs grāmatas nodaļā, teksts uzsver būtisko patiesību: uzvara ir Jahves dāvana.

Izšķirošais brīdis šajā kaujā pienāca tad, kad Ajas vīri atstāja pilsētu un sāka vajāt israēliešus. Šī ir otrā reize visā nodaļā, kad Dievs runā – pēc tam, kad Viņš bija devis stratēģiju Joz. 8:2, tādējādi parādot, ka Viņš uzrauga kaujas gaitu. Līdz šim brīdim nav skaidrs, kāds būs kaujas iznākums. No šī brīža kļūst acīmredzams, ka israēliešu armija gūst uzvaru.

Ierocis Jozuas rokās bija sirpja formas zobens jeb izliekts zobens (“scimitar”), nevis parasts zobens vai šķēps. Jozuas laikā to, iespējams, faktiski neizmantoja kā ieroci, bet tas bija kļuvis par suverenitātes simbolu. Un, papildus tam, ka tas deva signālu uzbrukumam, tas simbolizēja Dieva visvarenību Ajas sakāvē. Izstiepjot roku ar sirpja zobenu līdz pilnīgai uzvarai, Jozua pilnībā pieņēma vadītāja lomu, kādu pildīja Mozus, šķērsojot Niedru jūru (2. Moz. 14:16) un karā pret amalekiešiem (2. Moz. 17:11–13), kur Jozua pats vadīja uzbrukumu.

Šoreiz nav redzama Dieva brīnumaina iejaukšanās, tomēr uzvara pār Aju nav mazāk dievišķi nodrošināta kā uzvara pār ēģiptiešiem pirmajā paaudzē vai nesenā uzvara pār Jērikas pilsētu. Panākumu atslēga ir Jozuas ticība Kunga vārdam un viņa nelokāmā paklausība tam. Šajā stāstā redzamais princips joprojām ir spēkā Dieva tautai šodien – neatkarīgi no tā, kur viņi dzīvo un kādus izaicinājumus piedzīvo.

Dieva spēka liecinieks

Kā jau iepriekš mācījāties (sk. 5. tēmu), Dievs pagānu tautām bija devis iespēju iepazīt Viņu un atteikties no saviem ļaunajiem ceļiem. Tomēr viņi negribēja, un galu galā viņiem bija jāstājas Dieva tiesas priekšā.

Izlasi Joz. 7:6–9, kur aprakstīta Jozuas sākotnējā reakcija uz viņus piemeklējušo nelaimi. Īpašu uzmanību pievērš Joz. 7:9. Kādu nozīmīgu teoloģisku principu atklāj viņa vārdi?

Sākumā Jozuas vārdi atgādina to, ko Israēla bērni sacīja savās ciešanās pēc iziešanas no Ēģiptes, piemēram: “Ak, kaut mēs būtu miruši Tā Kunga rokā Ēģiptes zemē, kad mēs sēdējām pie gaļas katliem un ēdām maizi līdz sātam! Jo jūs esat mūs izveduši šajā tuksnesī, lai nogalinātu visu šo draudzi badā” (2. Moz. 16:3).

Un ko saka Jozua? “Ak, Kungs, mans Dievs! Kāpēc Tu esi licis šai tautai celties pāri Jordānai? Vai ar nodomu, lai mūs nodotu amoriešu rokās? Lai tie mūs iznīcinātu? Ak, kaut mēs labāk būtu palikuši dzīvot viņpus Jordānas!” (Joz. 7:7)

Tomēr drīz pēc tam viņš izrāda dziļu satraukumu par to, kā šī sakāve varētu kaitēt Dieva vārdam un reputācijai: “Kad kānaānieši un visi šīs zemes iedzīvotāji to dzirdēs, tad tie mūs ielenks no visām pusēm un izdeldēs mūsu vārdu no šīs zemes. Ko tad Tu darīsi Sava lielā Vārda labā?” (Joz. 7:9)

Šie vārdi atklāj tēmu un principu, kas bija Dieva nolūku centrā attiecībā uz Israēlu. Dievs vēlējās, lai apkārtējās pagānu tautas redzētu, kādas lielas lietas Viņš dara tiem, kas Viņam paklausa. Tāpat kā Rahāba, arī citas tautas varēja iepazīt Israēla Dievu, vērojot Viņa tautas uzvaras spēku. No otras puses, ja viss noritētu slikti (kā tas arī notika), tautas varētu uzskatīt Israēla Dievu par vāju un bezspēcīgu (sk. 4. Moz. 14:16; 5. Moz. 9:28), kas savukārt varētu iedrošināt kānaāniešu pretestību.

Citiem vārdiem sakot, pat Israēla zemes iegūšanas kontekstā bija iesaistīti daudz lielāki jautājumi un principi – tostarp Dieva gods un slava, jo Viņš bija vienīgā cerība gan pagāniem, gan pašam Israēlam.

Izlasi 5. Moz. 4:5–9. Kā mēs šeit varam saskatīt paralēli starp Israēlu (un viņu liecību pasaulei) un mūsu kā septītās dienas adventistu liecību mūsdienās?

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Jērikas krišana” (493.–498. lpp.).

“Nāves grēks, kas Ahanam nesa iznīcību, sākās ar mantkāribu, vienu no visvairāk izplatītākajiem un vispaviršāk uzskatītajiem grēkiem. [..]

Ahans atzina savu vainu, bet tikai tad, kad šī atzišanās vairs nevarēja viņam palīdzēt. Viņš bija redzējis Israēla pulkus sakautus un drosmi zaudējušus atgriežamies no Ajas, tomēr neiznāca uz priekšu un neko neminēja par pārkāpumu. Viņš redzēja Jozuu un Israēla vecākos nometušos pie zemes bēdās un sāpēs, kas bija par lielām, lai tās spētu izteikt vārdos. Ja viņš tad būtu atzinies grēkā, tad zināmā mērā tiešām būtu devis pierādījumu par patiesu nožēlu, bet viņš turpināja klusēt. Viņš dzirdēja, ka ir noticis liels grēks, un dzirdēja pat noteiktu šī grēka raksturojumu, bet viņa lūpas neatvērās. Tad nāca svinīgā izmeklēšana. Kā viņa dvēsele drebēja bailēs, kad tika uzrādīta viņa cilts, viņa saime un tad – viņa nams. Bet viņš vēl arvien klusēja, līdz Dieva pirksts norādīja tieši uz viņu. Tad, kad grēks vairs nebija noslēpjams, viņš atzina patiesību. Ak, cik bieži notiek tikai šādas atzišanās! Ir liela starpība piekrist faktam, kad tas jau atklāts, vai atzīt grēku, kamēr tas zināms tikai man un Dievam. Ahans nebūtu atzinis savu vainu, ja vien vēl necerētu novērst nozieguma sekas, tomēr viņa atzišanās noderēja, lai parādītu, ka sods ir taisnīgs. Te nebija nekādas īstas grēka nožēlas, nekāda satriekta gara, nekādu izmaiņu nodomos un arī nekāda riebuma pret ļaunumu.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši”, 496.–498. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārrunājiet desmitā baušļa (2. Moz. 20:17) nozīmi pasaulē, kuru pārvalda reklāmas un patērētājkultūra. Kā mēs praktiski varam atšķirt vēlmi no vajadzības, un kāpēc šī atšķirība ir svarīga?

2. Izlasi Daniēla lūgšanu Dan. 9:4–19. Kāpēc ir nozīmīgi, ka Daniēls, izsūdzot Israēla grēkus, nepārtraukti saka, ka “mēs” darījām šīs ļaunās lietas, lai gan mums nav nekādu ziņu, ka pats Daniēls būtu darījis ko ļaunu?

3. Padomā par jautājumu ceturtdienas tēmas beigās. Kāpēc israēliešu paklausība visiem “likumiem un tiesām” bija tik būtiska viņu liecībai pasaulē? Kā šis pats princips attiecas uz draudzi mūsdienās? Proti, cik daudz iedarbīgāka būtu mūsu liecība, ja mēs patiešām dzīvotu saskaņā ar visu, ko Dievs mums ir devis?

GALĒJA UZTICĪBA: PIELŪGSME KARA LAUKĀ

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Joz. 5:1–7; 2. Moz. 12:6; 1. Kor. 5:7; Joz. 8:30–35; 5. Moz. 8:11, 14; Ebr. 9:11, 12.

ATMIŅAS PANTS:

“Bet dzenieties papriekš pēc Dieva valstības un pēc Viņa taisnības, tad jums visas šīs lietas taps piemestas” (Mt. 6:33).

Šonedēļ mēs aplūkosim dažus nozīmīgus brīžus Israēla uzturēšanās laikā Apsolītajā zemē, kad Israēls atjaunoja nodošanos Kungam – dažkārt saskaroties ar draudošām briesmām. Jozua pieņēma šķietami neracionālu lēmumu apgraizīt israēliešus ienaidnieka teritorijā (Joz. 5:1–9); svinēt Pashā svētkus brīdī, kad briesmas bija tūlītējas (Joz. 5:10–12); uzcelt altāri un pielūgt Kungu, kamēr iekarošana vēl notika pilnā sparā (Joz. 8:30–35); un uzcelt Kunga mājokli (Šķirsta telti), lai gan septiņas Israēla ciltis vēl nebija saņēmušas mantojumu (Joz. 18:1, 2).

Aizņemtajā ikdienā mēs mēdzam pievērsties steidzamajiem dzīves izaicinājumiem. Ļoti bieži mēs aizmirstam veltīt kvalitatīvu laiku, lai atjaunotu nodošanos Dievam un apstātos, lai izteiktu pateicību par to, ko Viņš ir darījis un ik dienas turpina darīt mūsu labā. Rīta un vakara pielūgsme, kā arī ģimenes altāris šķiet tik neiederīgi pārslogotajā, ērtībās balstītajā un uz sasniegumiem orientētajā dzīvesveidā. Un tomēr dziļi sirdī mēs visi zinām, ka kopīgi pavadīti brīži ar Dievu un savējiem ir labākā investīcija mūsu ierobežotajā laikā.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 15. novembrī.

Derība vispirms

Izlasi Joz. 5:1–7. Kāpēc Kungs pavēlēja Jozuam apgraizīt israēliešu otro paaudzi tieši šajā iekarošanas brīdī? _____

Pēc zemes izlūkošanas, spiegu iedrošinošā ziņojuma un brīnumainās Jordānas šķērsošanas mēs varētu sagaidīt tūlītēju sadursmi ar ienaidnieku. Tomēr ir kas daudz svarīgāks par militāro iekarošanu: Israēla derība ar Dievu.

Pirms jaunā paaudze varēja sākt iekarot zemi, viņiem bija pilnībā jāsaprot savas īpašās attiecības ar zemes īpašnieku. Derības zīmes atjaunošana notiek kā atbilde uz Dieva žēlastības pilno un brīnumaino rīcību, droši pārvedot Israēlu pāri Jordānai.

Mūsu derībai ar Dievu vienmēr jābūt pateicības atbildei par to, ko Viņš jau ir paveicis mūsu labā, – nevis mēģinājumam iegūt kādus labumus, formāli pildot Viņa prasības. (Šis pats princips, bez šaubām, bija arī Pāvila vēsts būtība, kad viņš cīnījās ar tiem, kas uzstāja, ka pagānu vīriešiem arī jātiek apgraizītiem, – kā to visuzskatāmāk varam lasīt viņa Vēstulē galatiešiem.)

Israēls atradās uz lielākās militārās kampaņas sliekšņa savā vēsturē, un mēs varētu sagaidīt, ka visa nometne ir aizņemta ar gatavošanos karam. Tā arī bija – bet ne ierastajā izpratnē. Tā vietā, lai iejūgtu zirgus un asinātu zobenus, viņi veica rituālu, kas lielāko daļu karotāju padarīja ievainojamus vismaz uz trim dienām.

Viņi to darīja, lai svinētu savas attiecības ar Dievu, kurš viņus bija izglābis no Ēģiptes. Kādēļ? Tādēļ ka viņi atzina, ka kauja pieder Kungam. Viņš ir tas, kas dāvā uzvaru un panākumus. Jēzus to pašu principu ir formulējis nedaudz citiem vārdiem: “Bet dzienieties papriekš pēc Dieva valstības un pēc Viņa taisnības, tad jums visas šīs lietas taps piemestas” (Mt. 6:33).

Ikdienu dzīvē bieži vien spiež mūs steidzami risināt neskaitāmas “svarīgas” lietas, un tā mēs mēdzam aizmirst izvīrīt kā prioritāti visnozīmīgāko mūsu dzīvē – ik dienas atjaunot nodošanos Kristum.

Padomā par tām reizēm, kad esi atstājis Dievu otrajā plānā “svarīgāku” lietu dēļ. Kāpēc tas notiek tik viegli, un kā mēs varam ar to cīnīties? _____

Pashā svētki

Kāpēc ir svarīgi, ka Jozua nolēma svinēt Pashā svētkus, neskatoties uz steidzamo un milzīgo uzdevumu – iekarot Apsolīto zemi? Izlasi Joz. 5:10; 2. Moz. 12:6; 3. Moz. 23:5; 4. Moz. 28:16; 5. Moz. 16:4, 6.

Otra svarīgā darbība, kas notika pirms iekarošanas, bija Pashā svētku svinības. Tās notika mēneša četrpadsmitās dienas vakarā, precīzi ievērojot Dieva dotās instrukcijas. Šo svētku simboliskā nozīme tiek īpaši uzsvēta: notikumi Jozuas grāmatā atspoguļo iziešanu no Ēģiptes. Pashā svētki atsauc atmiņā desmitās mocības nakti (2. Moz. 12), kad Kunga eņģelis nogalināja visus ēģiptiešu pirmdzimtos, bet saudzēja israēliešus. Tam sekoja iziešana no Ēģiptes, Sarkanās jūras šķērsošana un ceļojums cauri tuksnesim.

Savukārt otrās paaudzes stāsts sākas tuksnesī, turpinās ar Jordānas šķērsošanu, ietver apgraizīšanu un Pashā svētku svinības un noved līdz izšķirošajam brīdim, kad atkal tiek sagaidīta Kunga brīnumainā iejaukšanās Israēla ienaidnieku – Kānaānas iedzīvotāju – priekšā. Līdz ar visām iepriekšējām darbībām Pashā svētku svinēšana iezīmē jauna laikmeta sākumu Israēla vēsturē.

Tāpat, pateicoties upura jēra simbolam, Pashā svētki norādīja uz israēliešu izglābšanu no Ēģiptes verdzības. Taču tie norādīja arī uz savu īsto piepildījumu Dieva Jērā (Jņ. 1:29, 36; 1. Kor. 5:7; 1. Pēt. 1:18, 19), kurš atpestīja mūs no grēka verdzības. Kunga Vakarēdienā, pirms Viņš pats sevi upurēja kā galīgo Upuri, Jēzus pārvērtā Pashā par savas nāves piemiņas mielastu (Mat. 26:26–29; 1. Kor. 11:23–26).

Tomēr gan Pashā, gan Kunga Vakarēdiens norāda uz vēl slavējamāku realitāti: atpestīto ļaužu ieiešanu Debesu Kānaānā. Apustulis Jānis šo īstāko “šķērsošanas” notikumu attēlo kā 144 tūkstošus atpestīto, kas staigā pa kristāla jūru (atsauce uz Sarkano jūru un Jordānas upi) Dieva troņa priekšā (Atkl. 4:6; 7:9, 10) un svin īsto Pashā un Kunga Vakarēdienu Jēra kāzās (Mt. 26:29; Atkl. 19:9).

Kādos veidos mēs varam – pat nesvinot Kunga Vakarēdienu – pastāvīgi paturēt Kristus krusta nozīmi savā prātā?

Atjaunošanas altāri

Kāda bija Jozuas motivācija celt altāri Kungam? Izlasi Joz. 8:30–31; salīdzini ar

5. Moz. 11:26–30 un 27:2–10. _____

Sentēvu laikā altāri iezīmēja viņu ieto ceļu un kļuva par taustāmiem pierādījumiem viņu pretenzijām uz zemi, ko Dievs bija apsolījis. Tagad, uzceļot altāri, israēlieši apliecināja savu ticību tam, ka Dieva apsolījumi viņu tēviem ir piepildījušies. Šajā gadījumā altāra uzcelšana ir tieša Mozus dotā norādījuma piepildīšana (5. Moz. 11:26–30; 27:2–10).

Joz. 8:30–35 ir ļoti nozīmīga loma visas grāmatas teoloģiskā vēstījuma veidošanā. Savienojot vienu no visbriesmīgākajiem un vardarbīgākajiem stāstiem (karš) ar kaut ko pilnīgi citu – derības atjaunošanas ainu (pielūgsmi) –, Jozua mūs atsviež atpakaļ pie viena no svarīgākajiem teoloģiskajiem tematiem, kas skarts jau grāmatas pašā sākumā: Jozuam ir dots uzdevums vadīt Israēlu derības paklausībā (Joz. 1:7). Tāds pats Jozuas tēls parādās arī grāmatas beigās (Joz. 24).

Neskatoties uz kara un iekarošanas nozīmi, ir kas vēl būtiskāks: uzticība Dieva bauslības prasībām. Iekarošana ir tikai viens solis Dieva plāna piepildīšanā Israēlam un visas cilvēces atjaunošanā. Uzticība Toras (Dieva bauslības) priekšrakstiem ir galvenais jautājums cilvēces liktenī. Jozua uzrakstīja bauslības norakstu uz lieliem, balti krāsotiem akmeņiem, kas bija atšķirīgi no altāra akmeņiem (salīdzini ar 5. Moz. 27:2–8). Tādējādi šie akmeņi, kuri, iespējams, saturēja desmit baušļus, veidoja atsevišķu pieminekli altāra tuvumā, nepārtraukti atgādinot israēliešiem par derībā ietvertajām priekštiesībām un pienākumiem.

Jozua ir Jaunās Derības Jehoshua (Jēzus) priekšvēstnesis, kura misija tostarp bija vadīt cilvēci atpakaļ pie paklausības Dievam. Lai šo mērķi sasniegtu, Viņam bija jācinās ar ļaunuma spēkiem. Viņa galīgais mērķis bija piepildīt derības prasības mūsu vietā: “Jo, cik ir Dieva apsolišanu, tās ir Viņā “jā”, tāpēc caur Viņu mūsu “āmen” Dievam par godu” (2. Kor. 1:20).

Kādas garīgas prakses mēs varam mūsdienās ieviest, kurām varētu būt tāda pati nozīme un funkcija, kāda senatnē bija altāra celšanai? _____

Rakstīts uz akmeņiem

Izlasi Joz. 8:32–35. Kāda ir šajos pantos aprakstītās darbības nozīme, un ko tai vajadzētu mums šodien mācīt? _____

Ēbala kalns tiek pieminēts tikai 5. Moz. grāmatā (5. Moz. 11:29; 27:4, 13) un Jozuas grāmatā (Joz. 8:30, 33). Kopā ar Garicima kalnu tā bija vieta, kur vajadzēja izrunāt derības svētības un lāstus. Konkrētāk, saskaņā ar 5. Moz. 11:29 un 27:4, 13 tā bija lāstu vieta. Šeit israēliešiem vajadzēja stāvēt šķirsta abās pusēs, priesteru klātbūtnē (Joz. 8:33). Viena grupa stāvēja pretī Ēbala kalnam, otra – pretī Garicima kalnam. Šeit viņi simboliski attēloja divus iespējamus ceļus attiecībās ar derību. Upuri, kas tika pienesti šajā vietā, norādīja uz Jēzu, kurš uzņēmas visus derības lāstus, lai visi, kas Viņam tic, varētu baudīt svētības (Gal. 3:13; 2. Kor. 5:21).

Kāpēc bija nepieciešams uzrakstīt derības norakstu uz pieminekļa, redzamu visiem? (Sk. 5. Moz. 4:31; 6:12; 8:11, 14; 2. Ķēn. 17:38; Ps. 78:7.) _____

Cilvēkiem ir tendence aizmirst. Aizvien sarežģītāko ikdienas prasību dēļ mēs saspiežam laiku arvien īsākos posmos. Neizbēgami aizmirstam lietas, kas neatkārtojas ar viena biežumu vai intensitāti. Tāpēc katrs Vakarēdiena dievkalpojums mums ir īpaša iespēja veltīties no jauna Kungam un atjaunot savu derības apņemšanos. Būtu vērtīgi šīs iespējas uztvert ne tikai kā individuālu atjaunošanos, bet arī kā brīžus kopīgai uzticības atjaunošanai Dievam. Aizvien individuālistiskākā sabiedrībā mums no jauna jāatklāj piederības spēks kopienai, kurai ir kopīgs pasaules uzskats, vienas vērtības, ticība un misija.

Cik viegli tev dzīves steigā un kņadā ir aizmirst par Kungu un censties visu paveikt savā spēkā un ar savu gudrību? Kāpēc tas ir tik ērti, īpaši tad, kad tev klājas labi? _____

Ilgojoties pēc Viņa klātbūtnes

Izlasi Joz. 18:1–2. Kādas darbības dēļ Jozua pārtrauca zemes sadales procesu? _____

Pēc teritoriju apraksta, kas tika piešķirtas divām lielākajām ciltīm Jordānas rietumu pusē un pusei Manases cilts, šis fragments attēlo draudzes sapulci Šilo, kur zeme tiek sadalīta atlikušajām septiņām mazākajām ciltīm.

Svētnīcas – “Manas Sāta telts” – iedibināšana apstiprina Dieva apsolījuma piepildījumu dzīvot Savu ļaužu vidū (2. Moz. 25:8; 3. Moz. 26:11–12) un atklāj grāmatas centrālo tēmu: Dieva klātbūtne Israēla vidū ir padarījusi iespējamu iegūt īpašumā zemi un būs pastāvīgs svētības avots Israēlam un caur viņiem – visai pasaulei (1. Moz. 12:3).

Dieva pielūgsmē ieņem centrālo vietu un ir pārāka pat par iekarošanu un zemes sadali! Svētnīcas – un vēlāk tempļa – klātbūtnei vienmēr vajadzēja ļaudīm atgādināt par Dieva klātbūtni viņu vidū un pienākumiem ievērot derību.

Izlasi Ebr. 6:19–20; 9:11–12 un 10:19–23. Ko mēs kā kristieši, kam nav zemes svētnīcas, kurā mājaja Dieva fiziskā klātbūtne, varam mācīties no Jozuas? _____

Svētnīcas parādīšanās nav pēkšņs pārsteigums, jo svētnīcas tēma ir bijusi klātesoša visā Jozuas stāstā caur derības šķirstu. Tas bija centrālais priekšmets Vissvētākajā vietā, un tas iezīmēja pirmās divas grāmatas daļas: pāreju un iekarošanu. Tagad, ceļot Saiešanas telti zemes sadales centrālajā punktā, Jozua parāda, ka Israēla visa dzīve ir saistīta ar svētnīcu – Jahves zemes galveno mītni.

Tāpēc vēl jo svarīgāk mums, kristiešiem, kas dzīvo īstajā Salīdzināšanas dienā, pievērst skatu Debesu svētnīcai, līdztekus turpinot cīņu ar mūsdienu (jeb postmoderna-jiem) milžiem, kas apdraud mūsu ticību, cerību un garīgo mantojumu. Paļaujoties uz darbu, ko Kristus paveica pie krusta un Debesu svētnīcā, mēs ticībā varam raudzīties uz priekšu – uz laiku, kad Dievs atkal mājos savu ļaužu vidū, bet šoreiz – uz mūžīgiem laikiem. (Salīdzini ar Atkl. 21:3.)

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Svētības un lāsti” (499.–503. lpp.).

“Pēc Mozus norādījumiem Ēbala kalnā no lieliem akmeņiem uzcēla pieminekli. Uz šiem akmeņiem, kurus iepriekš attiecīgi pārklāja ar javu, uzrakstīja likumus, – ne tikai baušļus, kas bija pasludināti Sinajā un iekalti akmens plāksnēs, bet arī Mozus dotos likumus, kurus viņš bija ierakstījis grāmatā. Blakus šim piemineklim tika uzcelts altāris no neskaldītiem akmeņiem, lai tur varētu pienest upurus Kungam. Fakts, ka altāris tika celts Ēbala kalnā – kalnā, uz kura vajadzēja gulties lāstam, – norādīja, ka, Israēlam pārkāpjot Dieva baušļus un izsaucot pār sevi Viņa taisnās dusmas, tos tūlīt piemeklētu sods, ja nebūtu Kristus salīdzinošā darba, ko ainoja šis upura altāris.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši”, 500. lpp.)

“Tomēr Vakarēdiena dievkalpojumam nav jābūt skumjam brīdim. Tāds nav šī notikuma mērķis. Kad Kunga mācekļi pulcējas ap galdu, tiem vairs nav jāpiemin un jāapraud savi trūkumi. Tiem nav jākavējas atmiņās pie saviem pagātnes reliģiskajiem piedzīvojumiem, neskatoties uz to, vai tie ir bijuši iedrošinoši vai nomācoši. Tiem nav jāatceras nesaskaņas ar brāļiem. Visu to sevi ietvēra sagatavošanās rituāls. Sevis pārbaudīšana, grēku izsūdzēšana, domstarpību izlīdzināšana – tas viss jau ir noticis. Tagad tie nāk, lai savienotos ar Kristu. Tiem vairs nav jāstāv krusta ēnā, bet tā glābjošajā gaismā. Tiem jāatver dvēsele Taisnības Saules spožajiem stariem.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas”, 659. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Ko tev nozīmē vispirms meklēt Dieva valstību? Kā šis princips ietekmē tavu ikdienas dzīvi?

2. Pārrunājiet savas atbildes uz trešdienas tēmas noslēguma jautājumu par to, cik viegli ir aizmirst Kungu ikdienas steigā. Apspriediet grupā, kāpēc tas ir tik viegli. Kādi varētu būt risinājumi?

3. Mēs, adventisti, ticam, ka Jēzus šobrīd kalpo mūsu labā Debesu svētnīcā. Kā šī pārliecība var būt pastāvīgs cerības un spēka avots? Kāpēc apziņai, ka Jēzus ir Debesīs un “aizlūdz” par mums (Ebr. 7:25), vajadzētu palīdzēt mums saprast, cik patiesi laba vēsts ir Viņa darbs Debesu svētnīcā – jo īpaši tagad, istajā Salīdzināšanas dienā?

JOZUA UN KĀLEBS – TICĪBAS MILŽI

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

4. Moz. 13:6, 30–32; Joz. 14:6–14; Lk. 18:1–5; Joz. 19:49–51; 2. Kor. 3:18; Rm. 12:1, 2.

ATMIŅAS PANTS:

“Pieminiet savus vadītājus, kas jums Dieva vārdu runājuši; vērodami viņu dzīves galu, sekojiet viņu ticībai!” (Ebr. 13:7)

Ikviens vecāks zina, ka bērni mācās no parauga, vai ne? Cik daudzi vecāki ir raizējušies, redzot, ka viņu bērni pārņem tieši viņu sliktās īpašības, nevis labās? Neatkarīgi no mūsu vecuma mums vienmēr būs vieglāk darīt jaunu nekā labu. Tā vienkārši ir daļa no realitātes, ko nozīmē būt kritušai cilvēcei. “Jo nevis to, ko gribu, es daru, bet, ko ienīstu, to es daru” (Rom. 7:15). Kurš gan nevarētu tam piekrist?

No dzimšanas cilvēkus veido parauga spēks. Atdarinot tos, kas mums ir vistuvāk, mēs iemācāmies veikt pamatlīnijas – staigāt, runāt un izpaust savas emocijas. Arī pieaugušā vecumā mums joprojām ir vajadzīgi paraugmodeļi, un, pat ja tie nav bez vainas, mēs varam apbrīnot un atdarināt tās garīgās īpašības, kas viņus padara par ticības milžiem.

Šonedēļ Jozuas grāmatā tuvāk aplūkosim divu ticības milžu – Kāleba un Jozuas – personīgo dzīvi. Kas viņus padarīja izcilus savā paaudzē un piešķīra viņiem galveno lomu Dieva tautas dzīvē – vienā no vissvarīgākajiem periodiem Israēla vēsturē?

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 22. novembrī.

Uzticība

Izlasī 4. Moz. 13:6, 30–32 un Joz. 14:6, 14. Kas bija Kālebs? Kāda bija viņa vieta Israēla tautā?

Kāleba vārds nāk no ebreju vārda “keleb” – “suns”, kas Vecajā Derībā vienmēr tiek lietots negatīvā nozīmē. Tomēr ārpusbībeles vēstulēs un himnās “keleb” tiek izmantots, lai aprakstītu kalpa drosmi, neatlaidību un uzticību savam kungam. Šajā ziņā Kālebs bija uzticīgs savam vārdam, visas dzīves laikā parādot nelokāmu uzticību savam Kungam.

Ko par Kālebu liecina tas, ka viņš bija gatavs paust savu viedokli, kaut arī lielākā daļa izlūku bija pilnīgi pretējās domās un Israēla tauta draudēja viņu nogalināt?

Sk. 4. Moz. 14:6–10, 21–25; 26:65; 32:12.

Padomā par šiem svarīgajiem israēliešu vadītājiem, Jozuas un Kāleba laikabiedriem: Samua, Safats, Īgals, Hozejs, Paltijs, Gadiēls, Gadijs, Amiēls, Seturs, Nahbijs un Geuēls. Vai šie vārdi šķiet pazīstami?

Visticamāk, nē.

Kāpēc? Jo tie ir to desmit citu izlūku vārdi, kurus Mozus sūtīja izpētīt Kānaānas zemi. Viņi ir aizmirsti, jo viņu vārdi nebija atcerēšanās vērti. Viņu atnestais ziņojums attēloja Apsolīto zemi kā neieņemamu. Viņi sevi redzēja kā sienāžus salīdzinājumā ar milžiem, kas dzīvoja pāri upei, un viņu sirdis pārņēma bailes, ieraugot “neieņemamās” Kānaānas nocietinātās pilsētas.

Kālebs, viens no diviem izlūkiem, kas atnesa pozitīvu ziņojumu, uzņēmās vadību, piedāvājot citu skatījumu – ticības attieksmi. Viņš bija gatavs izteikties par to, ko zināja kā pareizu, neskatoties uz opozīciju un pat unāves draudiem: “Un visa draudze sacīja, ka tie ir ar akmeņiem nomētājami.” (4. Moz. 14:10)

Ko tu dari, kad lielākā daļa cilvēku tev apkārt ir citās domās – pretrunā taviem dziļākajiem pārliecības principiem?

Dod man šo kalnu zemi

Izlasi Joz. 14:6–14; 4. Moz. 14:24; 32:12; 5. Moz. 1:36 un Lk. 6:45. Kā tu raksturotu Kāleba un Jozuas attieksmi? Ko nozīmē pilnībā sekot Kungam? _____

Kālebs nekad neaizmirsā apsoliĵumu, ko Kungs viņam bija devis ar Mozus starpniecību – ka viņš ieies tajā zemē, kur viņa kājas bija staigājušas (4. Moz. 14:24). Četrdesmit gadus vēlāk viņš atsauca uz savu ziņojumu par šo zemi kā uz vārdu, “kā tas bija manā sirdī” (Joz. 14:7, NKJV). Viņa ziņojums bija balstīts pārliecībā, ka ar Dieva vadību un palīdzību Israēls spēs ieņemt šo zemi.

Pretstatā pārējo desmit izlūku ziņojumam, kas iedvesa bailes israēliešu sirdīs, Kālebs parādīja pilnīgu pašlūgību un uzticību Kunga apsoliĵumam. Ebreju frāze, kas burtiski nozīmē “es biju pilns no Tā Kunga” (Joz. 14:8), visticamāk, ir saīsināta versija no garāka frazeoloģisma: “Mana sirds pilnībā sekoja Kungam” vai “Es piepildīju savu sirdi, lai sekotu Kungam”. Pretstatā tiem, kas sekoja svešiem dieviem un nesevoja Kungam pilnībā, Kāleba sirds bija pilnīgi veltīta Kungam.

Šī pati izteiksme vēlāk tiek atkārtota divas reizes, uzsverot Kāleba uzticību (Joz. 14:9, 14). Viņa pašraksturojums saskan ar to, ko pats Kungs nosauca par “citu garu” (4. Moz. 14:24), un tas viņu atšķīra no pārējiem desmit izlūkiem. Pat 85 gadu vecumā viņš joprojām bija piemērs tam, ko Kungs var paveikt ar tādu cilvēku starpniecību, kuru sirds ir pilnībā nodota Viņam un Viņa darbam.

Kālebs saprata, ka teritorija, kuru katra cilts galu galā iegūs savā īpašumā, būs tieši proporcionāla tam, cik lielā mērā viņi uzdrošināsies turēties pie Kunga apsoliĵumiem un cik daudz zemes viņi būs gatavi ieņemt, ejot ticībā. Dieva apsoliĵumi nav pašrealizējoši tādā nozīmē, ka tie piepildītos neatkarīgi no mūsu gribas. Tie prasa ticību apvienojumā ar apņēmīgu rīcību. Ebreju vārds “ulai” – “varbūt” (Joz. 14:12) – var izteikt bailes un šaubas, bet visbiežāk tas norāda uz cerību un gaidām, ka notiks kaut kas labs (sk. 1. Moz. 16:2; 4. Moz. 22:6, 11; 23:3).

Kādi kompromisi – arī šķietami “mazie” – var atturēt mūs no tā, ka mēs pilnībā sekojam Kungam? _____

Parauga spēks

Izlasi Joz. 15:16–19, Soģu 1:13 un 3:7–11. Ko šis stāsts māca par parauga spēku?

Kā Kāleba attieksme tiek atkārtota jaunākajā paaudzē? _____

Šajā fragmentā Kālebs piedāvā savu meitu Aksu par sievu tam, kurš iekaros Debīras pilsētu. Otniēls ieņem pilsētu un iegūst Aksu par sievu. Šis stāsts ir nozīmīgs, jo atkal parāda Kāleba drosmi, ticību un gatavību pieņemt izaicinājumus.

Tas arī atklāj, ka nākamā israēliešu paaudze sekoja šo ticības milžu – Kāleba un Jozuas – paraugam. Kad vecākā paaudze noslēdz savu kalpošanu, nāk jauna paaudze, kas ir gatava saskarties ar izaicinājumiem un turpināt īstenot Dieva plānu Israēlam.

Līdzīgi kā Kālebs lūdza Jozuam: “Dod man šo kalnu zemi,” arī Aksa, vīra iedrošināta, parāda tādu pašu ticību un apņēmību, kādu demonstrēja viņas tēvs. Ar savu izlēmību un drosmi Aksa turpina Kāleba atstāto paraugu, piepildot apsolījumu iemantot zemi.

Patiešām, zeme ir Dieva dāvana Israēlam, taču Israēlam tā jāpieņem, ticībā un drosmē ķeroties pie Kunga apsolījumiem. Aksas apņēmība paredz to sieviešu neatlaidību Evaņģēlijos, kuras neļāva pūlim vai mācekļiem atturēt sevi un neatkāpās, līdz nebija saņēmušas Jēzus svētību sev un savām ģimenēm.

Izlasi Lūk. 18:1–5. Kādu mācību mēs no šī teksta varam gūt? _____

Ticības lāpas nodošana nākamajai paaudzei ir izšķiroši svarīga, lai piepildītu mums uzticēto Dieva misiju. Padomā par izaicinājumiem, kas saistīti ar ticības nodošanu jaunajai paaudzei, un vienlaikus – par iespējām jauniešiem uzņemties lielāku atbildību Dieva darbā. Ko mēs varam darīt, lai atvieglotu un veicinātu jauniešu sagatavošanu dievbijīgai līderībai? Cik svarīgs šajā procesā ir mūsu paraugs? _____

Pazemīgais varonis

Garie vietvārdu saraksti, kas bija kā robežpunkti israēliešu ciltīm piešķirtajām teritorijām, ir kā rāmis zemes sadales ziņojumiem abiem pirmajiem izlūkiem – varoņiem Kālebam un Jozuam. Kālebs saņēma savu mantojumu pirmais, bet Jozua – pēdējais. Līdz šim Jozua bija piešķīris zemi Israēla ciltīm; tagad ir pienācis laiks, lai Israēla tauta piešķirtu mantojumu Jozuam.

Izlasi Joz. 19:49–51. Kādas ir sekas un nozīme tam, ka lielais Israēla vadonis, kurš dalīja zemi, savu mantojumu saņēma pēdējais? _____

Pilsēta, ko saņēma Jozua, saucās Timnat-Sēra – nosaukums sastāv no diviem vārdiem. Pirmais, “timnat”, ir atvasināts no darbības vārda “mana” (“skaitīt” vai “piešķirt”), tādēļ to varam tulkot kā “daļa” vai “teritorija”. Otrs vārds “sēra” var būt atvasināts no ebreju darbības vārda “sarah” un nozīmē “pārpalikums” vai “atliekas” (sal. 2. Moz. 26:12). Līdz ar to pilsētas nosaukumu varam tulkot kā “atlikusī daļa” vai “pārpalikusī teritorija”.

Jozuas izvēlētais pilsētas nosaukums – “kas bija palicis pāri” – liecina par viņa kā Israēla otrā vadoņa cēlo raksturu. Vispirms viņš gaidīja, līdz visa tauta būs saņēmusi savu daļu. Viņš neizvēlējās visblīvāk apdzīvoto reģionu vai kādu no iespaidīgākajām pilsētām kā savu mantojumu, bet gan pieticīgu pilsētu (vai, iespējams, tās drupas), lai pats smagā darbā to atjaunotu (sal. Joz. 19:50).

Turklāt Timnat-Sēra atradās tuvu Šilo, netālu no svētnīcas, kas parāda, kur bija Jozuas prioritātes un pie kā bija piesaistīta viņa sirds. Skaidrs, ka pēc tam, kad jaunizveidotā Israēla tauta bija ievesta Apsolītajā zemē un ar Dieva palīdzību nodrošinājusi mantojumu katrai ciltij un ģimenei, viņi nebūtu iebilduši, ja Jozua būtu prasījis kādu iespaidīgāku mantojumu. Taču Jozua bija apmierināts ar vienkāršu dzīvi, koncentrējoties uz vissvarīgāko, tādējādi iemiesojot vēlāk Dāvida izteikto lūgšanu:

“Vienu es izlūdzos no Tā Kunga, pēc kā es kāroju: ka es varu palikt Tā Kunga namā visu savu mūžu, skatīt Tā Kunga jaukumu un pielūgt Viņu Viņa svētajā vietā.” (Ps. 27:4)

Kādas mācības tu vari gūt no Jozuas attieksmes? Kā tu vari tās izmantot savā dzīvē tagad? _____

Pārdomu radītās izmaiņas

Pārdomāt lielo ticības varoņu dzīvi ir būtiski mūsu garīgajai izaugsmei. Tajā pašā laikā mūsu visaugstākais paraugs ir Jēzus Kristus – Viņa dzīve un mācība. Kā koncentrēšanās uz Jēzus dzīvi mūs maina? Sk. Ebr. 12:1–2; 2. Kor. 3:18. _____

Marko Jakoboni (Marco Iacoboni), neirozinātnieks no Kalifornijas Universitātes Losandželosā, pētīja spoguļneironu funkcijas. Šie mazie šūnu tīkli tiek aktivizēti gan tad, kad mēs veicam kādu darbību, piemēram, smejamies vai apskaujam kādu, gan tad, kad novērojam, kā to pašu dara kāds cits. Šo neironu aktivitāte norāda, ka atšķirība starp redzēšanu un darīšanu nav liela.

Elena Vaita runā par to, cik svarīgi ir raudzīties uz Jēzus raksturu: “Raugoties uz Jēzu, mēs gūstam skaidrāku un konkrētāku priekšstatu par Dievu, un uzlūkojot mēs tiekam pārvērsti. Labestība un mīlestība pret citiem cilvēkiem mums kļūst par dabisku izturēšanās veidu. Mēs veidojam raksturu, kas būtu dievišķā rakstura kopija. Pieaugdami Kristus līdzībā, mēs vairojam savas spējas pazīt Dievu. Arvien vairāk mēs vienojamies sadraudzībā ar Debesu pasauli, un nepārtraukti pieaug mūsu iespējas saņemt zināšanu bagātības un mūžības gudrību.” (Elena Vaita “Kristus līdzības”, 355. lpp.)

Izlasi Rom. 12:1, 2. Kādi divi procesi darbojas mūsu dzīvē ar pretējiem mērķiem? Kā mēs varam būt droši, ka dodam vietu pareizajam? _____

Vēstules romiešiem noslēdzošajā nodaļā apustulis Pāvils runā par diviem pretināģiem spēkiem, kas cenšas veidot mūsu dzīvi. No vienas puses, apkārtējā pasaule ar savām dažādajām ietekmēm cenšas mūs piespiest rīkoties pēc sava šablona, mūs pielāgojot no ārpuses uz iekšu.

Lai pretotos šai ietekmei, Svētais Gars mūs spēj pārveidot no iekšienes uz āru, līdzīgi kā kāpurs pārvēršas par skaistu tauriņu. Taču, lai šis process varētu notikt, mums ir jāveltījas Dievam un jālūdz Viņam turpināt to labo darbu, ko Viņš mūsos ir iesācis (Fil. 1:6). Galu galā mums ir apzināti – ik mirkli – jāizvēlas staigāt Garā.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Kāleba ticība tagad bija tāda pati kā toreiz, kad viņa liecība nonāca krasā pretrunā ar izlūku ļaunajām vēstīm. Viņš bija ticējis Dieva apsolījumam, ka ievēdīs Savus ļaudis Kānaānas zemē, un šajā lietā pilnīgi palāvās uz Kungu. Kopā ar tautu viņš ilgi klejoja tuksnesī un dalījās ar vainīgajiem nepiepildītājās cerībās un grūtībās, tomēr nekad nesūdzējās, bet slavēja Dieva žēlastību, kas viņu nepameta tuksnesī, kad visi citi brāļi nomira. Visās tuksneša ceļojuma grūtībās, briesmās un mocībās, kā arī visos kara gados kopš ieiešanas Kānaānā, Kungs viņu bija pasargājis, un tagad, kad viņam jau bija pāri astoņdesmit gadiem, viņa spēki nebija mazinājušies. Viņš neprasīja zemi, kas jau uzvarēta, bet gan to vietu, kuru kādreiz izlūki, vairāk nekā jebkuru citu, uzskatīja par neieņemamu. Ar Dieva palīdzību viņš tieši šo cietoksni gribēja atņemt varenajiem milžiem, kuru spēka priekšā sagrīļojās Israēla ticība. Ne tieksme pēc goda vai slavas lika Kālebam izteikt šo lūgumu. Drosmīgais un daudz pieredzējušais karavīrs vēlējās ļaudīm rādīt piemēru, ar ko tiktu pagodināts Dievs un arī citas ciltis iedrošinātas ieņemt to zemi, kuru viņu tēvi uzskatīja par neieņemamu.” (“Sentēvi un pravieši”, 512., 513. lpp.)

“Tieši Kāleba ticība Dievam deva drosmi, pasargāja viņu no cilvēku bailēm un ļāva drosmīgi un nelokāmi iestāties par taisnību. Paļaujoties uz to pašu spēku – Debesu karapulku vareno Ģenerāli – , ikviens patiesais krusta karavīrs var saņemt spēku un drosmi, lai pārvarētu šķietami nepārvaramus šķēršļus.” (Elena Vaita “The Advent Review and Sabbath Herald”, 1912. g. 30. maijs)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Apspriediet vienaudžu spiediena spēku un drosmi, kas nepieciešama, lai runātu, kad citi klusē. Kāda ir drosmes nozīme mūsu ticības praktizēšanā? Kā mēs varam izvairīties no skarbuma, iestājoties par to, ko uzskatām par pareizu?

2. Dalieties ar piemēriem no savas draudzes vai kopienas, kur kāda cilvēka ticība ir atstājusi ietekmi uz jūsu dzīvi un raksturu. Kādas šo cilvēku īpašības ir vērts atdarināt?

3. Pārdomājiet un apspriediet mediju ietekmi uz mūsu dzīvi. Kā mēs varam izvairīties no to negatīvās ietekmes, vienlaikus izmantojot to potenciālu labiem mērķiem?

4. Pārdomājiet Jozuas kā vadītāja pazemību un viņa vēlmi dzīvot tuvu svētnīcai. Kā šis paraugs uzrunā tieši jūs?

APSOLĪJUMU MANTINIEKI, CERĪBAS GŪSTEKŅI

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Moz. 3:17–24; 5. Moz. 6:3; Joz. 13:1–7; Ebr. 12:28; 3. Moz. 25:1–5, 8–13, Ec. 37:14, 25.

ATMIŅAS PANTS:

“Atgriezieties atpakaļ stiprā mītnē, jūs, cerību pilnie cietumnieki! Jau šodien Es jums pasludinu, ka Es tev divkārsī atmaksāšu” (Cah. 9:12).

Jozuas grāmatas 13.–21. nodaļa satur garus ģeogrāfisko robežpunktu sarakstus, kas iezīmē Israēla ciltīm piešķirtās zemes daļas. Mūsdienu lasītājam šie saraksti var šķist nebūtiski, taču tie balstīti teoloģiskā izpratnē par Apsolīto zemi, kas arī šodien mums ir nozīmīga. Ar šiem konkrētajiem sarakstiem Dievs vēlējās iemācīt israēliešiem, ka šī zeme nav tikai sapnis. Tā bija viņiem apsolīta pavisam taustāmā un izmērāmā veidā. Taču viņiem pašiem bija jārikojas, lai šo apsoli jūtu padarītu par realitāti.

Jā, Dievs prasījās viņiem šo zemi dot kā mantojumu; tā bija dāvana, apsoli jūma piepildījums, ko Viņš bija devis viņu tēviem. “Redzi, Es esmu nodevis šo zemi jūsu rokās, ejiet un iegūstiet sev par īpašumu šo zemi, ko Tas Kungs ir apsolijis ar zvērestu dot jūsu tēviem Ābrahāmam, Īzākam un Jēkabam, viņiem un viņu pēcnācējiem pēc viņiem” (5. Moz. 1:8). Taču arī viņiem bija sava daļa, kas jāizdara.

Šonedēļ aplūkosim dažus teoloģiskus jēdzienus, kas saistīti ar Apsolīto zemi, un to garīgās nozīmes tiem, kuri pieņem visus apsoli jūmus, kas atrodami Jēzū.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 29. novembrī.

Ēdene un Kānaāna

Izlasī 1. Moz. 2:15 un 3:17–24. Kādas bija grēkā krišanas sekas attiecībā uz pirmā cilvēku pāra dzīvesvietu? _____

Radīšanas brīdī Dievs Ādamu un Ievu ielika perfektā vidē, kas laistījās skaistumā un pārpilnībā. Pirmais cilvēku pāris savu Radītāju satika burvīgā dzīvesvietā, kas spēja nodrošināt visas viņu fiziskās vajadzības. Papildus Dieva izteiktajiem vārdiem Ēdenes dārzs kalpoja kā mācību centrs, kur Ādams un Ieva guva dziļu ieskatu Dieva raksturā un dzīvē, ko Viņš tiem bija paredzējis. Tādēļ, kad viņi sarāva uzticības attiecības ar savu Radītāju, mainījās arī viņu statuss Ēdenes dārzā, un kā zīme šim sarautajām attiecībām bija tas, ka viņiem nācās atstāt šo dārzu. Viņi zaudēja teritoriju, ko Dievs viņiem bija devis. Tādējādi Ēdenes dārzs kļuva par pārpilnas dzīves simbolu, un mēs atkal sastapsim tā motīvus Apsolītās zemes tēmā.

*Kā sentēvi uztvēra apsolījumu par zemi? (Sk. 1. Moz. 13:14–15; 26:3, 24; 28:13.)
Ko, tavuprāt, nozīmē mums, adventistiem, dzīvot kā apsolījumu mantiniekiem?
(Ebr. 6:11–15)* _____

Kad Ābrahāms, paklausot ticībā, iegāja zemē, ko Dievs viņam bija parādījis, šī zeme viņam un viņa pēcnācējiem kļuva par Apsolīto zemi. Tā palika kā Apsolītā zeme 400 gadus. Sentēvi šo zemi patiesībā neieguva īpašumā; tā nepiederēja viņiem tādā nozīmē, ka varētu to atstāt mantojumā saviem bērniem. Tā piederēja Dievam – gluži kā Ēdenes dārzs. Tāpat kā Ādams un Ieva nebija darījuši neko, lai nopelnītu Ēdenes dārzu, arī Israēls nebija neko īpašu ieguldījis, lai nopelnītu šo zemi. Apsolītā zeme bija Dieva dāvana, kas balstīta Viņa iniciatīvā. Israēlam nebija nekādu dabisku tiesību vai likumīgu pretenziju uz šo zemi (5. Moz. 9:4–6); viņi varēja to paturēt īpašumā, tikai pateicoties Dieva žēlastībai.

Sentēvi bija apsolījumu mantinieki līdz to piepildīšanai. Mēs kā Kristus sekotāji esam mantojuši vēl labākus apsolījumus (Ebr. 8:6), kas piepildīsies, ja kļūsim par “to sekotājiem, kas ar ticību un pacietību iemanto apsolījumus” (Ebr. 6:12).

Zeme kā dāvana

Izlasi 2. Moz. 3:8; 3. Moz. 20:22; 25:23; 4. Moz. 13:27; 5. Moz. 4:1, 25, 26; 6:3 un Ps. 24:1. Kāda bija īpašā saikne starp Dievu, Israēlu un Apsolīto zemi? _____

Visvienkāršākajā līmenī zeme dod tautai fizisku identitāti. Tā nosaka tautas atrašanās vietu, kā arī ietekmē nodarbošanos un dzīvesveidu. Vergi bija bez saknēm; kāds cits baudīja viņu darba augļus. Zeme nozīmēja brīvību. Izredzētās tautas identitāte bija cieši saistīta ar dzīvi šajā zemē.

Starp Dievu, Israēlu un zemi pastāvēja īpaša saikne. Israēls zemi no Dieva saņēma kā dāvanu, nevis kā neatņemamas tiesības. Izredzētā tauta varēja šo zemi paturēt īpašumā vien tik ilgi, kamēr tā dzīvoja derības attiecībās ar Jahvi un ievēroja derības noteikumus. Citiem vārdiem sakot, bez Dieva svētības viņi nevarēja baudīt zemi un tās svētības.

Vienlaikus zeme kalpoja arī kā lēca, caur kuru Israēls varēja labāk izprast Dievu. Dzīve šajā zemē viņiem vienmēr atgādināja par uzticamu, solījumus pildošu Dievu. Ne zeme, ne Israēls nepastāvētu bez Dieva iniciatīvas, kurš bija viņu eksistences avots un pamats. Kamēr israēlieši dzīvoja Ēģiptē, Nīla un apūdeņošanas sistēma, apvienota ar smagu darbu, nodrošināja nepieciešamos ražas apjomus izdzīvošanai. Kānaānas zeme bija citāda. Tur viņi bija atkarīgi no lietus, lai iegūtu pārpilnu ražu, un tikai Dievs valdīja pār laikapstākļiem. Tādējādi zeme Israēlam vienmēr atgādināja par viņu pastāvīgo atkarību no Dieva.

Pat ja Israēls saņēma zemi kā dāvanu no Jahves, visaugstākajā līmenī Dievs tomēr palika tās īpašnieks. Jahvem kā patiesajam visas zemes īpašniekam (Ps. 24:1) ir tiesības Israēlam piešķirt zemi vai arī to atņemt. Ja Dievs ir zemes īpašnieks, tad israēlieši – un, plašāk skatoties, visi cilvēki, ir svešinieki un piedzīvotāji, vai mūsdienu terminoloģijā – Dieva ilgtermiņa viesi Viņa pasaulē.

Nemot vērā 1. Pēt. 2:11 un Ebr. 11:9–13, ko tev personīgi nozīmē dzīvot kā svešiniekam un piedzīvotājam, gara acīm raugoties uz pilsētu, kuras arhitekts un cēlājs ir pats Dievs? _____

Zemes izaicinājums

Izlasi Joz. 13:1–7. Lai gan Kānaānas zeme bija Dieva dāvana, kādi bija daži izaicinājumi saistībā ar tās iegūšanu īpašumā? _____

Ņemot vērā, ka israēlieši gadsimtiem ilgi bija dzīvojuši kā vergi, viņu militārās prasmes bija nepietiekamas, lai iekarotu šo zemi. Pat viņu vergturi ēģiptieši, kuri bija prasmīgi un labi apbruņoti karavīri, nespēja to vienmēr ieņemt. Ēģiptieši nekad pilnībā neiekaroja Kānaānu, jo pilsētas bija grūti pieejamas un stipri nocietinātas. Tagad no bijušajiem vergiem tika prasīts ieņemt zemi, ko nespēja pakļaut viņu agrākie paverdzinātāji. Ja viņiem jāiegūst šī zeme īpašumā, tas varēja notikt vienīgi Dieva žēlastībā, nevis viņu pašu spēkā.

Jozuas grāmatas 13.–21. nodaļa apraksta zemes sadalīšanu Israēla ciltīm. Sadales procesā ciltīm ne vien tika norādīts, kas viņiem tiek piešķirts, bet arī tas, kas vēl šajā teritorijā jāiekaro. Israēlieši varēja droši dzīvot šajā zemē, ko Dievs viņiem bija devis kā mantojumu. Viņi bija likumīgi Dieva zemes īrnieki. Tomēr cilvēkiem ar savu rīcību vajadzēja atsaukties Dieva iniciatīvai. Grāmatas pirmā daļa parāda, kā Dievs deva zemi, padzenot kānaāniešus; otrā daļa stāsta, kā Israēls šo zemi ieņēma, apmetoties tur uz dzīvi.

Šī sarežģītā iekarošanas dinamika atspoguļo arī mūsu pestīšanas procesu. Līdzīgi kā Israēlam, arī mums nav iespējams nopelnīt savu pestīšanu (Ef. 2:8, 9). Tā ir dāvana, tāpat kā zeme bija Dieva dāvana israēliešiem, balstīta uz Viņu derības attiecībām ar Dievu. Tā noteikti nebalstījās uz viņu nopelniem (sk. 5. Moz. 9:5).

Tomēr, lai israēlieši varētu baudīt Dieva dāvanu, viņiem bija jāuzņemas visas atbildības, kas saistītas ar dzīvi šajā zemē, – tāpat kā mums ir jāiziet svēttapšanas process, mīlošā paklausībā prasībām, kas izriet no piederības Dieva valstībai. Lai gan tas nav gluži viens un tas pats, paralēles starp viņu zemes saņemšanu žēlastībā un mūsu pestīšanu žēlastībā ir pietiekami ciešas. Mums ir dota brīnišķīga dāvana, bet, ja nebūsim uzmanīgi, mēs to varam arī zaudēt.

Kā kristieši mūsdienās sastopas ar līdzīgiem izaicinājumiem, kas saistīti ar Apsolītās zemes ieņemšanu? (Sk. Fil. 2:12; Ebr. 12:28.) _____

Gaviļu gads

Zemei Israēla kā Dieva tautas pastāvēšanas jautājumā bija tik centrāla loma, ka to nevarēja tā vienkārši uzreiz sākt dalīt katram cilvēkam. Tā bija jāsadala pa ciltīm, dzimtām un ģimenēm (4. Moz. 34:13–18), lai nepieļautu, ka tā nonāk tikai elites īpašumā.

Izlasi 3. Moz. 25:1–5, 8–13. Kāds bija sabata gada un gaviļu gada mērķis? _____

Atšķirībā no Ēģiptes, kur pilsoņi regulāri zaudēja savu zemi un kļuva par faraona dzimcilvēkiem, Dieva nodoms attiecībā uz israēliešiem bija tāds, lai viņiem nekad netiktu neatgriezeniski atņemtas viņu tiesības. Nevienš ārpus dzimtas un ģimenes, kurai sākotnēji bija piešķirta zeme, nevarēja kļūt par tās īpašnieku. Patiesībā, saskaņā ar Dieva plānu, zemi burtiski nevarēja pārdot; to varēja tikai iznomāt, un tās vērtību noteica atlikušo gadu skaits līdz nākamajam Gaviļu gadam. Tādēļ tā cilvēka radniekiem, kurš bija spiests “pārdot” savu tēvu mantojumu, bija pienākums to atpirkt vēl pirms Gaviļu gada (3. Moz. 25:25).

Zemes sadalīšana ļauj ieskatīties Dieva sirdī. Viņš kā mūsu Debesu Tēvs vēlas, lai Viņa bērni būtu dāsnī pret tiem, kuriem ir mazāk paveicies, un lai viņi ļautu no savām zemēm dot pārtiku citiem katrā septītajā gadā. Sabata gads izvērs četurtā baušļa pavēli plašākā mērogā. Šāds zemes īpašuma koncepts, papildus darba vērtības un centības novērtējumam, prasa arī cieņu un laipnību pret tiem, kuri saskaras ar finansiālām grūtībām.

Zemes īpašuma likumi katram israēlietim deva iespēju tikt atbrīvotam no mantojumiem vai pašradītiem spiedošiem apstākļiem un sākt dzīvi no jauna.

Būtībā šis ir evaņģēlija galvenais mērķis – izdzēst atšķirības starp bagātajiem un nabagajiem, darba devējiem un strādniekiem, privileģētajiem un mazāk aizsargātajiem, nostādot mūs visus vienā līmenī, atzīstot mūsu pilnīgo nepieciešamību pēc Dieva žēlastības.

Diemžēl Israēls neievēroja Dieva noteikto standartu, un pēc gadsimtiem ilgas nepaklausības piepildījās brīdinājumi par viņu zemes zaudēšanu (2. L. 36:20, 21).

Kā Israēla zemes sadales un sabata principi mums atgādina, ka Dieva acīs mēs visi esam vienlīdzīgi? Kā sabats mums var palīdzēt pateikt “nē” ekspluatējošās, nežēlīgās patērētāju domāšanas ciklēm, kas nomāc daudzas sabiedrības? _____

Zeme atjaunota

Izlasi Jer. 24:6; 31:16; Ec. 11:17; 28:25 un 37:14, 25. Kāds bija Dieva apsoliņums attiecībā uz Israēla atgriešanos Apsolītajā zemē, un kā tas tika piepildīts? _____

Babilonas gūstā israēlieši piedzīvoja ne tikai skumjo realitāti, zaudējot savas saknes, bet arī apsoliņumu, ka viņu attiecības ar Dievu, lai gan tika iemiesotas apsoliņumā par zemi, nebija atkarīgas no zemes īpašuma un nebija ierobežotas ar to, vai viņiem ir vai nav savas zemes. Kad israēlieši atzina savus grēkus, nožēloja tos un meklēja Kungu no visas sirds, Dievs atkal piepildīja Savu apsoliņumu un atveda viņus atpakaļ uz savu zemi, kas bija kā atjaunošanas zīme. Tas nozīmē, ka Viņš joprojām bija viņu Dievs, pat ja viņi neatradās Apsolītajā zemē.

Tomēr tāpat kā apsoliņums, ka Israēls mantos zemi uz mūžīgiem laikiem, bija atkarīgs no nosacījumiem (5. Moz. 28:63, 64; Joz. 23:13, 15; 1. Ķēn. 9:7; 2. Ķēn. 17:23; Jer. 12:10–12), tāpat arī apsoliņums par Israēla atjaunošanu un uzplaukumu savā zemē pēc gūsta bija ar nosacījumu. Tajā pašā laikā Vecās Derības pravieši norādīja uz atjaunošanu, ko nākotnē atnesīs kāds Dāvida cilts ķēniņš (Jes. 9:6, 7; Cah. 9:9, 16). Šis apsoliņums tika piepildīts Jēzus Kristus dzīvē, nāvē un augšāmcelšanās, kad visi senā Israēla apsoliņumi atrada galīgo piepildījumu.

Jaunajā Derībā tiešā veidā netiek minēta Apsolītā zeme, taču mums ir pateikts, ka Dieva apsoliņumi ir piepildīti Jēzū Kristū (2. Kor. 1:20; Rom. 15:8). Tādējādi Kristus gaismā zemes nozīme tiek mainīta un kļūst par garīgo svētību simbolu, kuras Dievs plāno dot Saviem uzticīgajiem gan šeit un tagad (Ef. 2:6), gan nākamajā dzīvē.

Dievišķie apsoliņumi par atpūtu, pārpilnību un labklājību piepildīsies Jaunajā zemē, kas būs brīva no grēka un tā sekām. Šādā nozīmē mēs kā kristieši ceram uz Kristus apsoliņumu, ka Viņš atgriezīsies un pēc tūkstoš gadu valdīšanas Debesīs nodibinās mūžīgo valstību Atjaunotajā zemē. Tas būs galīgais piepildījums visiem apsoliņumiem par zemi.

Izlasi Jņ. 14:1–3, Tit. 2:13 un Atkl. 21:1–3. Kāda galīgā cerība mums atrodama šajos pantos, un kāpēc Jēzus nāve garantē šīs cerības piepildīšanos? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Lielā cīņa” nodaļu “Cīņa beigusies” (672., 678. lpp.).

„Mēs būsīm pestīti mūžīgi, kad ieiesim caur vārtiem Pilsētā. Tad mēs varēsīm priecāties, ka esam pestīti, mūžīgi pestīti. Bet līdz tam mums jāņem vērā apustuļa brīdinājums un jābīstas, lai, saņemot apsoliņumu ieiet Viņa atpūtā, nevienš no mums to nepalaistu garām” [Ebr. 4:1]. Zināšana par Kānaānu, Kānaānas dziesmu dziedāšana, priecāšanās par ieiešanu Kānaānas zemē nedeļa Israēla bērniem iespēju ieņemt Apsolītās zemes vīnogulājus un olīvkokus. Viņi to varēja patiesi iegūt tikai ar ieņemšanu, ievērojot noteikumus, īstenojot dzīvu ticību Dievam un pieņemot Viņa apsoliņumus savai dzīvei.” (Elena Vaita “The Youth's Instructor” 1898. g. 17. febr.)

“Izglābto mantojums Bībelē ir nosaukts par Zemi. (Ebr. 11:14–16) Tur Debesu Gans vada Savu ganāmpulku pie dzīvā ūdens avotiem. Dzīvības koks katru mēnesi nes savus augļus, un koka lapas kalpo tautām par labu. Tur ir mūžīgi plūstošas straumes, skaidras kā kristāls, un to krastos kupli koki met ēnu uz takām, kas sagatavotas Kunga atpirktajiem. Plaši līdzenumi vietām pāriet skaistos pakalnos, un Dieva kalni ceļ augšup savas cēlās virsotnes. Šajos mierīgajos līdzenumos, blakus šīm dzīvajām straumēm, tagad sev pastāvīgas mājas rod Dieva ļaudis, kas tik ilgi bija klīduši kā ceļinieki.” (Elena Vaita “Lielā cīņa”, 675. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Padomā par Apsolīto zemi kā simbolu bagātīgajam dzīvesveidam, ko Kristus solīja Saviem sekotājiem Jņ. 10:10. Kā dzīvošana pārtikušā zemē attēlo pestīšanas svētības?
2. Kāda ir saistība starp piederību kādai valstij un noteiktu dzīvesveidu? Kā viens ietekmē otru? Kā izpaužas tas, ja cilvēks ir Dieva valstības pilsonis?
3. Mēs kā cilvēki bieži viļamies citu solījumos un dažkārt arī pašu dotajos solījumos. Kāpēc jūs varat droši uzticēties Dieva apsoliņumiem?
4. Kā mēs jau tagad reālā un konkrētā veidā varam padarīt Jaunās Zemes apsoliņumu par daļu no savas nākotnes?

PATIESAIS JOZUA

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Kor. 10:1–13; Mt. 2:15; Joz. 1:1–3; Ap. d. 3:22–26; Ebr. 3:7–4:11; 2. Kor. 10:3–5.

ATMIŅAS PANTS:

“Un tas viss viņiem noticis zīmīgā kārtā un ir rakstīts par brīdinājumu mums, kas esam nonākuši pie laika beigām” (1. Kor. 10:11).

Lasot Jozuas grāmatu, pārņem sajūta, ka tās galvenā varoņa dzīve norāda uz realitāti, kas ir daudz lielāka par pašu cilvēku. Mēs šo principu redzam visā Bībelē, piemēram, Kānaānas zeme simbolizē arī mūsu svinīgo cerību uz Jaunu Zemi. Un, protams, zemes svētnīcas kalpošana norādīja uz lielāku realitāti: “Bet Kristus, atnācis par nākamo labumu augsto priesteri, caur lielāko un pilnīgāko telti, ne rokām taisīto, tas ir, ne šai radībai piederīgu” (Ebr. 9:11).

Tomēr rodas jautājums: kādā veidā Jozua norāda uz nākotnes piepildījumu? Kā mēs varam būt droši, ka šāda grāmatas interpretācija ir pamatota? Kādi Bībeles principi attaisno Jozuas grāmatas attiecināšanu uz Jaunās Derības realitātēm un pēdējo dienu notikumiem?

Šonedēļ aplūkosim Bībeles interpretācijas principus attiecībā uz tipoloģiju. Pētīsim, kā pati Bībele satur norādes uz tipoloģiju un kā Jozuas dzīve paredz Mesijas kalpošanu un norāda uz simboliku, kas piepildās gan draudzē, gan cilvēces vēstures noslēgumā.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 6. decembrim.

Bībeles tipoloģija

Izpēti šos Rakstu pantus attiecībā uz tipiēm un mēģini definēt, kas ir Bībeles tipoloģija: Rom. 5:14, 1. Kor. 10:1–13, Ebr. 8:5 un Ebr. 9:23. _____

Šie bibliskie teksti lieto terminu “tips” (grieķu val. “typos”) vai “antitips” (grieķu val. “antitypos”), lai aprakstītu veidu, kā Jaunās Derības autors definēja attiecības starp Vecās Derības tekstu vai notikumu un tā nozīmi viņa laikā vai nākotnē.

Tipoloģija ir specifiska personu, notikumu vai institūciju interpretācija, kas atklāj Jēzu vai citas evaņģēlijā ietvertās realitātes. Tips atbilst antitipam kā veidne vai tukša forma, kas atspoguļo oriģinālo formu, pat ja antitips pilnīgāk piepilda tipa mērķi. Tādējādi Bībeles tips ir veidots pēc dievišķa plāna, kas konkrēti vai konceptuāli pastāvēja Dieva prātā, un tas kalpo, lai veidotu nākotnes atdarinājumus (antitipus).

Ir svarīgi saprast, ka Jaunās Derības autori tipoloģisko nozīmi Vecās Derības tekstiem neizdomāja nejauši, lai tikai kaut ko pierādītu. Vecās Derības tips vienmēr ir apstiprināts pravietiskajos rakstos, pirms tas iegūst antitipisku piepildījumu Jaunajā Derībā.

Paskatīsimies, kā Dāvids parādās Vecajā Derībā un kā viņš tiek atklāts Jaunajā Derībā. Kādas mācības varam gūt par tipoloģijas darbību no šī piemēra?

a. Dāvids (Ps. 22:1, 14–18) _____

b. Jaunais Dāvids (Jer. 23:5; Jes. 9:5, 6; 11:1–5) _____

c. Antitipiskais Dāvids (Jņ. 19:24) _____

Pētot šos tekstus, mēs atklājam, ka Vecā Derība pati dod atslēgu, kā noteikt un izmantot tipus Rakstos. Tas nozīmē, ka Jaunās Derības autorus, kuru Bībele bija Vecā Derība, Svētais Gars iedvesmoja izmantot Vecās Derības tipus, lai atklātu “patiesību” (2. Pēt. 1:12), īpaši patiesību par Jēzu un Viņa kalpošanu.

Tips un antitips

Bībeles tulkotāji nevar patvaļīgi izlemt, kas ir Bībeles tips vai kā konkrētais tips tiek piepildīts Jaunajā Derībā un vēlāk. Pats Bībeles teksts sniedz bibliskās tipoloģijas attiecināšanas likumus un principus.

Līdzīgi Jaunā Derība atklāj tipa antitipisko piepildījumu trīs atšķirīgās fāzēs: (1) Kristus dzīvē (kristoloģiskā piepildījuma fāze), (2) draudzes pieredzē (eklesioloģiskā piepildījuma fāze) un (3) laika beigās (eshatoloģiskā piepildījuma fāze).

Mēs šos tipus un antitipus varam atrast viscaur Bībelē, un tie ļoti palīdz lasītājiem saprast Bībeli un to, kādas patiesības Dieva Vārds māca par Jēzu, pestīšanu un galīgo cerību, kas mums ir dota.

Paskaties uz šādiem Vecās Derības tiem: Israēls, iziešana no Ēģiptes un svētnīca. Kā katrs no tiem tiek piepildīts trīs antitipiskajās fāzēs: kristoloģiskajā, eklesioloģiskajā un eshatoloģiskajā?

1. ISRAĒLS

- a. Kristoloģiskā fāze (Mt. 2:15) _____
- b. Eklesioloģiskā fāze (Gal. 6:16) _____
- c. Eshatoloģiskā fāze (Atkl. 7:4–8, 14) _____

2. IZIEŠANA NO ĒĢIPTES

- a. Kristoloģiskā fāze (Mt. 2:19–21) _____
- b. Eklesioloģiskā fāze (2. Kor. 6:17) _____
- c. Eshatoloģiskā fāze (Atkl. 18:4) _____

3. SVĒTNĪCA

- a. Kristoloģiskā fāze (Jņ. 1:14; 2:21; Mt. 26:61) _____
- b. Eklesioloģiskā fāze (1. Kor. 3:16, 17; 2. Kor. 6:16) _____
- c. Eshatoloģiskā fāze (Atkl. 3:12; 11:19; 21:3; 21:22) _____

“Tā kā Rakstiem ir viens dievišķs Autors, dažādas Rakstu daļas ir savstarpēji saskaņotas. [...] Visas Bībeles doktrīnas saskan savā starpā; atsevišķu pantu interpretācija saskan ar kopējo Rakstu mācību par attiecīgo tēmu.” (Rauls Dēderens, red., Septītās dienas Adventistu teoloģijas rokasgrāmata (Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 2000), 65. lpp.)

Ko jūs darāt, ja reizēm ir grūti saprast kādu pantu nozīmi? _____

Jozua – simbols

Kāda nozīme Bībeles tipoloģijas gaismā ir daudzajiem paralēlismiem starp Mozus un Jozuas dzīvi? Sk. 2. Moz. 3:1, 2; Joz. 1:1–3; 4. Moz. 13:1, 2; Joz. 2:1; 2. Moz. 3:5; Joz. 5:15.

Kā mēs atklājām pirmajā nedēļā, Jozua tiek attēlots kā jaunais Mozus, kurš otrās paaudzes dzīvē atkārtο nozīmīgākos izešanas no Ēģiptes soļus. Tāpat kā Mozus, viņš saņem pavēli, personīgi sastopoties ar Kungu. Abu vadībā Israēla slava tautu vidū iedveš bailes. Mozus brīnumainā kārtā vada Israēlu pāri Sarkanajai jūrai, bet ar Jozuas atkārtοjas pāri Jordānai. Abi vadītāji saņem atgādinājumu par apgraizīšanas nepieciešamību un Pashā svētku nozīmi. Mannu sāk dot Mozus laikā, un tā izbeidzas Jozuas laikā. Abiem ir pavēlēts novilkt sandales. Abu izstieptās rokas simbolizē Israēla uzvaru. Mozus sniedz norādījumus par zemes sadali un patvēruma pilsētu izveidi; Jozua tos īsteno. Abi kalpošanas beigās saka atvadu runu tautai un atjauno derību.

Izpēti 5. Moz. 18:15–19; 34:10–12; Jņ. 1:21; Ap. d. 3:22–26 un 7:37. Kas piepilda Mozus pravietojumu par viņam līdzīgu pravieti? Kā Jozua iederas šajā ainā? _____

Jozuas dzīve daļēji piepildīja Mozus pravietojumu (5. Moz. 18:15, 18). Tomēr pravietojums netika piepildīts galīgā nozīmē. Pilnībā to varēja piepildīt tikai Mesija. Viņš dziļi pazina Tēvu (Jņ. 1:14, 18); Viņš bija patiesība un patiesi atklāja Dievu (Lk. 10:22; Jņ. 14:6; Mt. 22:16). Dievs tiešām lika Savus vārdus Viņa mutē (Jņ. 14:24). Tādējādi gan Mozus, gan Jozuas dzīve kļūst par tipu gaidāmajam Mesijam – Jēzum.

Cik centrāls ir Jēzus tavās personīgajās gaitās ar Kungu? Kāpēc Jēzum un tam, ko Viņš ir izdarījis tavā labā, jābūt visas tavas kristīgās pieredzes pamatā? _____

Patiesais Jozua, antitips

Jozuas stāsts jāskata caur tipoloģijas prizmu. Jozuas vadītie kari ir vēsturiski notikumi, kas veido būtisku Israēla vēstures posmu. Šo karu mērķis ir izvietot israēliešus Apsolītajā zemē, lai viņi tur mierā varētu izbaudīt šo mantojumu un izveidot jaunu sabiedrību, kas balstīta uz Dieva likuma principiem.

Vēlāk Vecās Derības autori, piemēram, Jesaja, raksturo Mesijas darbu kā “izpostītās mantas [Savai tautai]” piešķiršanu (Jes. 49:8), lietojot to pašu terminoloģiju, kas bieži sastopama Jozuas grāmatā. Tāpat kā Jozuas uzdevums bija sadalīt zemi israēliešiem, arī Mesija, attēlots kā jaunais Jozua, piešķir garīgo mantojumu jaunajam Israēlam.

Izlasi Ebr. 3:7–4:11. Kā Jaunā Derība apstiprina, ka Jozua, jaunais Mozus, pats ir Jēzus Kristus tips? _____

Jaunās Derības autori daudzas Jēzus Kristus kalpošanas šķautnes attēlo, izmantojot Jozuas darbu. Kā Jozua pēc 40 gadiem tuksnesī iekļuva Kānaānā, tāpat “antitipiskais Jozua”, Jēzus, uzsāka šīs zemes kalpošanu pēc 40 dienām tuksnesī (Mt. 4:1–11; Lk. 4:1–13), bet Debesu kalpošanu – pēc 40 dienām tuksnesī (Ap. d. 1:3, 9–11; Ebr. 1:2).

Pēc Jēzus kristībām Jordānas upē (Viņa “Jordānas šķērsošanas” [Mt. 3:13–17; Mk. 1:9–11]) evaņģēlisti citē Ps. 2:7 un Jes. 42:1 – no Mesijas psalma un dziesmas par Jahves ciešanu kalpu (Mt. 3:17; Mk. 1:11; Lk. 3:22). Tādējādi ar kristību Jēzus tiek attēlots kā Dievišķais Karotājs, kurš, pateicoties uzticīgai paklausībai līdz nāvei, iesāk Jahves karus pret jaunajām varām. Viņa dzīve un nāve pie krusta panāca sātana izraidīšanu, vadīja mūsu garīgo ienaidnieku sakāvi, sniedza Viņa tautai garīgu atpūtu un piešķīra mantojumu atpirktajiem (Ef. 4:8; Ebr. 1:4; 9:15).

Ko nozīmē spēt “atpūsties” Kristus paveiktajā mūsu labā? Kā mēs varam būt parliecināti, ka Jēzus mūsu vietā ir sakāvis sātanu? _____

Jozua un mēs

Jozuas kā tipa nozīme sniedzas tālāk par Jēzus Kristus kalpošanu; tas piepildās arī draudzes, Kristus miesas, dzīvē. Kādā ziņā kari, ko Israēls izcīnīja Jozuas vadībā, ir priekšvēstnesis draudzes garīgajām cīņām? Kā tie atšķiras? Sk. 1. Tim. 1:18, 2. Tim. 4:7, Ef. 6:10–12, 2. Kor. 10:3–5 un Ap. d. 20:32.

Jaunās Derības autori atzīst Jozuas tipoloģijas piepildījumu eklesioloģiskajā (draudzes) līmenī. Kristus ķermeņa daļas (draudze) ir iesaistītas garīgā karā pret ļaunajām varām; tomēr tās bauda atdusu Dieva žēlastībā (Ebr. 4:9–11) un svētības no sava garīgā mantojuma.

Ko šie panti saka par Jozuas tipoloģijas galīgo piepildījumu? 1. Pēt. 1:4, Kol. 3:24, Atkl. 20:9, 21:3. _____

Jozuas tipoloģijas galīgais piepildījums notiks Jēzus Kristus otrās atnākšanas laikā (apokaliptiskais/eshatoloģiskais aspekts).

Jozuas dzīve tik ļoti atspoguļoja Dieva raksturu, ka daži viņa dzīves aspekti ieguva pravietisku raksturu, kas bija kā priekšvēstnesis Mesijas darbam un raksturam.

Mūsu laikos Mesija jau ir atnācis. Viņa kalpošana vairs nav jāatklāj ar priekšvēstnešu vēstījumu, taču mums vēl ir privilēģija atspoguļot Viņa raksturu – godību, ko Kristus ilgojās līdzdalīt Saviem mācekļiem (Jņ. 17:22) un kas var kļūt par mūsējo, pārdomājot Kristus raksturu (2. Kor. 3:18). Jo vairāk mēs domājam par Jēzu, jo vairāk atspoguļojam Viņa rakstura skaistumu. Tas ir tik fundamentāli mūsu ikdienas gaitās ar Kristu! Tāpēc ir svarīgi ik dienu veltīt laiku Vārda lasīšanai. Un mums vajadzētu veltīt laiku, lai apcerētu Jēzus dzīvi, raksturu un mācības. Jā, mēs patiesi maināties uzlūkojot.

Jozua, tips, vaicāja israēliešiem: “Cik ilgi vēl jūs būsit tik kūtri, ka neejat iegūt īpašumā to zemi, ko Tas Kungs, jūsu tēvu Dievs, jums ir piešķīris?” (Joz. 18:3)
Kā Jēzus, Jozuas antitips, šo jautājumu uzdotu mūsdienās? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Tā laika cilvēki neizprata Kristus misiju. [...] Cilvēku tradīcijas, priekšraksti un to izpildījums aizēnoja mācības, kuras Dievs bija paredzējis sniegt. Šie priekšraksti un tradīcijas kļuva par šķērslī īstās reliģijas izpratnei un īstenošanai dzīvē. Kad Realitāte atnāca Kristus personā, ļaudis Viņā nepazīna visu savu simbolu piepildījumu, ēnas kalpošanas jēgu. Pašu pirmtēlu tie noraidīja, turpinādami ievērot simbolus un tukšas ceremonijas. Dieva Dēls jau bija atnācis, taču tie joprojām lūdza pēc zīmes. Uz vēsti “Atgriezieties no grēkiem, jo Debesu valstība ir tuvu klāt pienākusi” (Mat. 3:2) ļaudis atbildēja, pieprasot brīnumu. Kristus Evaņģēlijs šiem cilvēkiem bija klupšanas akmens, jo Pestītāja vietā tie prasīja zīmes. Tie gaidīja, ka Mesija izpildīs viņu prasības un ar varenām uzvarām uz šīs zemes valstu gruvešiem uzcelš savu impēriju. Atbildi šīm gaidām Kristus sniedza līdzībā par sējēju. Dieva valstībai jāuzvar nevis ar ieroču spēku vai vardarbīgu iejaukšanos, bet ar jaunu principu iedēstīšanu cilvēku sirdīs.” (Elena Vaita “Kristus līdzības”, 34., 35. lpp.)

“Draudzei vajadzīgi uzticīgi Kālebi un Jozuas, kas gatavi satvert mūžīgo dzīvību uz Dieva vienkāršā un skaidrā paklausības nosacījuma pamata. Mūsu draudze cieš strādnieku trūkuma dēļ. Pasaule ir mūsu darba lauks. Ir vajadzīgi misionāri pilsētās un apdzīvotās vietās, kas vēl stiprāk saistītas kalpošanā elkiem nekā austrumzemju pagāni, kas nekad nebija redzējuši patiesības gaismu. Īstais misijas gars ir atstājies no draudzēm, kas tik augstu izceļ savu ticības apliecību. Viņu sirdīs vairs nedeg mīlestība uz dvēselēm un vēlēšanās vadīt tos Kristus pēdās. Mums vajadzīgi nopietni, dedzīgi strādnieki. Vai tad nav neviena, kas atbildētu no visām malām atskanošajam saucienam: ‘Nāc pāri un palīdzi mums?’” (Elena Vaita “Liecības draudzei”, 4. sēj. 156. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kā Bībeles tipoloģija palīdz tev labāk izprast Jēzus Kristus kalpošanu tavā labā?
2. Kādā ziņā mūsu garīgā cīņa ir līdzīga Kānaānas iekarošanai, un kā tā atšķiras?
3. Pārdomā Jozuas tipoloģijas galīgo piepildījumu. Kā pasaules aina bez sāpēm, ciešanām un nāves sniedz mums patiesu cerību ikdienas dzīves cīņās?
4. Jozua atspoguļoja Dieva raksturu tik lielā mērā, ka viņš bija priekšvēstnesis Kristus kalpošanai. Kādi ir daži praktiski veidi, kā tu vari ļaut Jēzum pilnīgāk atspoguļot Savu raksturu tevi?

DZĪVE APSOLĪTAJĀ ZEMĒ

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Joz. 22; Ef. 6:7; Jņ. 7:24; 4. Moz. 25; Sal. pam. 15:1; 1. Pēt. 3:8, 9.

ATMIŅAS PANTS:

“Miermīlīga atbilde apkļusina dusmas, bet skarbs vārds izraisa lielu niknumu”
(Sal. pam. 15:1).

Dzīvošana kopienā reizēm var novest pie strīdiem un spriedzes. Tas īpaši attiecas uz tādu kopienu kā draudze, kurā cilvēki no dažādām izcelsmēm un sociālajiem slāņiem – un dažkārt arī audzināti pilnīgi atšķirīgās kultūrās – dzīvo un strādā kopā vienota mērķa labā.

Šonedēļ pētīsim Jozuas grāmatas 22. nodaļu un izaicinājumu, kas radās lielas nesaprašanās dēļ. Grāmatas sākumā Jozua pavēl dažām ciltīm šķērsot Jordānu un piedalīties iekarošanā kopā ar ciltīm Jordānas rietumu pusē (Joz. 1:12–18). Tagad, kad uzdevums ir izpildīts, viņi drikst atgriezties. Tomēr, atgriežoties austrumu pusē, viņi uzceļ altāri, kas izraisa bažas Rietumjordānas ciltis.

Kādēļ ir bīstami pārsteidzīgi izdarīt secinājumus par citu cilvēku rīcību? Kā mēs varam veicināt vienotību draudzē? Kāpēc ir svarīgi paturēt prātā mūsu aicinājuma augstāko mērķi un neļaut sīkumiem novērst uzmanību? Šie ir daži no jautājumiem, kurus šonedēļ aplūkosim.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 13. decembrī.

Nodošanas

Lasi Joz. 22:1–8. Ko šie panti mums vēsta par Rūbena, Gada un Manases (vienas daļas) cilšu uzticību? _____

Jozua apliecina, ka ciltis otrpus Jordānas ir pilnībā izpildījušas gan Mozus, gan viņa paša uzliktos pienākumus, kas liecina par ievērojamu atdevi un upurēšanos Israēla kopīgā mērķa labā. Viņi cīnījās līdzās saviem brāļiem “daudzas dienas”, kas patiesībā nozīmēja apmēram sešus līdz septiņus gadus (salīdzini ar Joz. 11:18; 14:10; 5. Moz. 2:14). Viņu sievas un bērni palika mājās, Jordānas austrumu pusē, tomēr viņi izvēlējās uzticīgi karot kopā ar saviem brāļiem, karā saskaroties ar ievainojumu un nāves risku.

Šie panti netieši uzsver tautas un zemes vienotības nozīmi. Tie arī sagatavo ceļu turpmākajam stāstam, kas būtībā ir par vienotību. Vai Israēla ciltis paliks vienotas, neskatoties uz spēcīgo dabisko robežu, ko starp tām rada Jordāna? Vai viņi ļaus ģeogrāfijai ietekmēt nacionālo identitāti, vai arī viņi paliks vienoti kā Viņa izredzētā tauta, pateicoties kopīgai vienīgā Dieva pielūgsmei, stipri un vienoti Viņa teokrātiskajā vadībā?

Jozua paskaidro vienīgo iemeslu, kāpēc šāda uzticība bija iespējama: viņi nekalpoja tikai saviem tautiešiem, bet gan pašam Jahvem, kurš viņiem bija uzticējies šo uzdevumu.

Šo pašu principu atrodam arī Jaunajā Derībā. Apustulis Pāvils mudināja kristiešus strādāt tā, it kā viņi kalpotu Dievam, ne cilvēkiem (sk. Ef. 6:7; Kol. 3:23; 1. Tes. 2:4). Vai var būt vēl augstāks aicinājums par misiju kalpot Visuma Radītājam?

Ikdienas dzīvē mēs bieži sastopamies ar izaicinājumiem un grūtībām, kas mūs var viegli nobremzēt un radīt vēlēšanos padoties. Reizēm tas šķiet vieglākais ceļš. Tomēr mēs varam piesaukt Kunga spēku, kurš apsola būt ar mums un dot spēku darīt to, ko Viņš no mums prasa. Ja mēs turēsim savu augstāko aicinājumu acu priekšā, mēs varēsim turpināt iet uz priekšu, neskatoties uz neizbēgamajiem izaicinājumiem un sarūgtinājumiem, kas ir daļa no mūsu kritašās dzīves šajā pasaulē.

Joz. 22:5, 6 ziņo, ka Jozua aicināja aizejošās ciltis palikt uzticīgām Kungam, un tad viņš tās svētīja. Kā mūsu attiecības draudzē varētu mainīties, ja mēs vairāk lūgtu cits par citu? _____

Apsūdzības

Izlasi stāstu Joz. 22:9–20 par ciltīm, kas atgriezās. Kādos pārkāpumos Rietumjordānas ciltis apsūdz Austrumjordānas ciltis? Cik lielā mērā šis apsūdzības bija pamatotas? _____

Atšķirībā no 1. panta, kur austrumu puses ciltis tiek apzīmētas ar ierastajiem nosaukumiem (rūbenieši, gadieši u.c.), šeit tiek lietota cita izteiksmes forma: “Rūbena dēli”, “Gada dēli” un “puse Manases ciltis”, kas ir pretstats “Israēla dēliem” (Joz. 22:11), tādējādi attēlojot tos kā atšķirīgu frakciju.

Frāze “visa Israēla draudze” attiecas tikai uz deviņarpus Rietumjordānas ciltīm, kas uzsver plaisu, kas bija izveidojusies starp abām grupām. Patiesi, pamatjautājums turpmākajā stāstā ir: vai ciltis Jordānas austrumu pusē vispār vēl var uzskatīt par israēliešiem?

Mēs varētu sagaidīt mierīgu šī stāsta noslēgumu, tomēr spriedze rodas, kad tiek ziņots, ka austrumu ciltis pie Jordānas uzcēlušas altāri. Tekstā netiek dots nekāds iemesls šādai rīcībai, nedz arī aprakstīta altāra funkcija vai ar to saistītas darbības. Neskaidrība par altāra nozīmi kļūst vēl lielāka, ja atsaucamies uz iepriekšējo Jordānas šķērsošanu 3. un 4. nodaļā, kur visa Israēla tauta nostājās Jordānas malā, lai pārietu uz Kānaānas zemi. Šeit daļa Israēla atkal tuvojas Jordānas apgabalam, bet – šajā reizē – lai šķērsotu upi pretējā virzienā.

Abos gadījumos tiek uzcelta akmens konstrukcija. Pirmā kalpoja kā piemiņas zīme, bet otrā tiek uztverta kā iespaidīgs altāris. Neizbēgami rodas jautājums: “Ko šie akmeņi nozīmē?” (Salīdzini ar Joz. 4:6, 22.) Vai šis altāris ir celts upuriem, vai arī tā ir tikai piemiņas zīme? Vai šis konkrētās ciltis jau sāk atkrist?

Fakts, ka netika prasīts padoms ne Jozuam, nedz ar Ēleāzaram vai cilšu vadoņiem, attāstāj vietu pārpratūmam, kas potenciāli var novest pie briesmīga konflikta.

Uz ko Jēzus un Pāvils atsaucas, kad aicina mūs izvairīties no citu tiesāšanas? Izlasī Lk. 6:37, Jņ. 7:24, 1. Kor. 4:5. Kāpēc ir tik viegli izdarīt nepareizus secinājumus par citu motīviem? _____

Pagātnes rēgi

Izlasi vēlreiz Joz. 22:13–15, bet šoreiz ņemot vērā 4. Moz. 25. nodaļu. Kāpēc israēlieši izvēlas Pinehasu kā delegācijas vadītāju pie divarpus ciltīm? _____

Pirms pilnībā pieņemt baumas, kas varētu tikt uztvertas kā neatkarības deklarācija, deviņarpus cilšu, kuras divreiz tiek apzīmētas kā “Israēla dēli”, sūta delegāciju, lai noskaidrotu altāra nozīmi un mērķi. Delegāciju vadīja Pinehass, augstā priestera Ēleāzara dēls, kurš pēc tēva nāves kļuva par viņa pēcteci (Joz. 24:33). Pinehass jau bija ieguvis popularitāti kā priesteris, kurš izbeidza Israēla izvirtību pie Baal-Peoras (4. Moz. 25).

“Kad Pinehass, priestera Ēleāzara dēls, kas bija Ārona dēla dēls, to redzēja, tad viņš piecēlās no draudzes vidus un ņēma šķēpu savā rokā, un viņš sekoja šim Israēla vīram guļamā telpā un izdūra abiem, Israēla vīram un tai sievai, to caur viņu pavēderi. Tad pārstāja miršana Israēla bērnu vidū.” (4. Moz. 25:7, 8)

Pinehasam noteikti bija autoritāte. Pārējie sūtņi bija deviņarpus Rietumjordānas cilšu pārstāvji, katrs kā savas cilts vadītājs (burtiski: “sava tēva nama galva”) Israēla dzimtās.

Delegācija sāk apsūdzību par zaimiem un dumpi ar oficiālu pravietisku formulu “tā saka”. Atšķirība šeit ir tāda, ka nerunā Kungs, bet gan “visa Tā Kunga draudze” (Joz. 22:16). Tiek izvirzīta apsūdzība, ka Israēls ir vainīgs pārkāpumā, nodevībā un dumpīgumā. Vārds “pārkāpums” ir tas pats ebreju vārds, kas izmantots, aprakstot Ahana grēku (Joz. 7:1), un tas vairākkārt parādās piecās Mozus grāmatās (piemēram, 3. Moz. 5:15; 6:2; 4. Moz. 5:6, 12). Ahana un Baal-Peora gadījumi kalpo kā priekšvēstneši: viens nodevībai, otrs dumpim. Viņi arī izsaka bažas, ka altāra neatļauta celšana varētu novest pie atkrišanas, elku pielūgsmes un netiklības, kas izraisītu Kunga dusmas pār visu Israēla tautu.

Mums katram ir arī kāda negatīva pieredze, kas ietekmē to, kā rīkojamies, nonākot līdzīgās situācijās. Kā Dieva žēlastība var palīdzēt, lai mūsu pagātnes traģēdijas nenoteiktu, kā mēs izturamies pret tuvākajiem cilvēkiem šodien? _____

Miermīlīga atbilde

Izlasi Joz. 22:21–29, ņemot vērā Sal. pam. 15:1. Ko mēs varam mācīties no austrumu cilšu atbildes? _____

Apsūdzēto atbilde, tikpat tieša un spēcīga kā apsūdzība, veido gan tematisko, gan strukturālo nodaļas centru. Līdz šim ciltis nebija reaģējušas uz apsūdzībām, bet kļūstot uzklausijušas izvīrītās apsūdzības. Ņemot vērā apsūdzību nopietnību, viņu pacietība ir paraugs, jo tā atspoguļo patieso šīs pamācības nozīmi: “Miermīlīga atbilde apklusina dusmas, bet skarbs vārds izraisa lielu niknumu” (Sal. pam. 15:1).

Aizstāvības pirmais teikums ir virkne dievišķu vārdu, kas piedēvēti Israēla Dievam: El, Elohim, Jahve (Joz. 22:22). Šie vārdi tiek atkārtoti divreiz ar pieaugošu spēku, pārņemot svinīgā zvērestā, lai kļiedētu šaubas un nepatiesās apsūdzības, kuras gandrīz noveda pie pilsoņu kara Israēlā. Viņi ir stingri pārliecināti, ka Dievs pilnībā zina un izprot situāciju, un viņi cer, ka arī šī delegācija nonāks pie tāda paša secinājuma. Divarpus cilšu atzīst arī savu atbildību Dieva priekšā, aicinot Viņu uzņemties atbildību (salīdzini ar 5. Moz. 18:19, 1. Sam. 20:16), ja nu viņi patiešām būtu vainīgi.

Tālāk seko pārsteidzošs atklājums, kas, no vienas puses, pierāda, ka apsūdzības pamats bija nepatiess (jo altāris nevar kalpot tikai kā upurēšanas vieta), bet, no otras puses, atklāj viņu patieso motivāciju. Nevis atkrišana, bet bailes nošķirties no Israēla bija viņu rīcības patiesais iemesls. Tādējādi altāra uzcelšana nav atkrišanas pierādījums, kā tika pieņemts. Patiesībā ir gluži otrādi – viņi rīkojās Dieva bijībā, tieši tāpat kā Rietumjordānas ciltis. Israēla vienotības īstais pamats nav ģeogrāfija vai mantojuma fiziskā robeža, bet gan viņu garīgā uzticība Kunga prasībām.

Tiek atklātas arī upes rietumu pusē esošo cilšu patiesās rūpes, kas izpaužas viņu patiesajā priekā, kad tiek noskaidrota austrumu cilšu nevainība. Tā vietā, lai justos sakauti savu brāļu argumentu dēļ, viņi izrāda patiesu prieku, ka viņu aizdomas izrādījušās kļūdainas. Pilsoņu karš Israēlā tiek novērsts, un tautas vienotība – saglabāta.

Kā tu rīkojies, kad tevi netaisnīgi apsūdz? Dalies ar dažiem principiem, kas nosaka tavu attieksmi. Iedvesmai izlasi Ps. 37:3–6, 34, 37. _____

Konflikta atrisinājums

Izlasi Joz. 22:30–34. Kā šis starpgadījums kopumā sniedz ieskatu konflikta risināšanā un vienotības saglabāšanā draudzē? (Salīdzini ar Ps. 133; Jņ. 17:20–23;

1. Pēt. 3:8, 9.) _____

Jozuas 22. nodaļas stāsts sniedz vairākus komunikācijas principus, kurus var pielietot attiecībās ģimenē, draudzē un sabiedrībā.

1. Kad kaut kas noiet greizi vai šķiet, ka notiek nepareizi, vislabāk ir sazināties, nevis apspiest novēroto līdz brīdim, kad tie sprādzienvēidīgi izlaužas uz āru. Dieva ļaudīm būtu labi nepalikt vienaldzīgiem šķietamu problēmu priekšā. Ja Austrumjordānas ciltis būtu paziņojušas par savu nodomu celt altāri, pārrunājums nebūtu noticis.

2. Pat ja esam pārliecināti par savu spriedumu, nesteigsimies izdarīt secinājumus. Rietumjordānas ciltis pārāk ātri noticēja baumām, kas nonāca līdz viņiem, un izdarīja pārstēdzīgu secinājumu, ka Austrumjordānas ciltis jau ir atkritušas.

3. Pirms rikojaties, balstoties uz saviem secinājumiem, izrunājiet (reālās vai šķietamās) problēmas.

4. Vienotības labad esiet gatavi kaut ko upurēt. Rietumjordānas ciltis bija gatavas atteikties no daļas sava īpašuma, lai uzņemtu pārējās ciltis, ja atrašanās Jordānas otrā krastā patiešām būtu viņu atkrišanas iemesls.

5. Kad esat apsūdzēti – vienalga, pamatoti vai nepamatoti – atbildiet miermīlīgi, jo tas mazinās dusmas. Atbilde uz apsūdzību ar pretapsūdzību nekad nenovedīs pie miera. Centieties vispirms izprast, pirms vēlaties pats tikt saprasts.

6. Pricējieties un slavējiet Dievu, kad miers tiek atjaunots. Ir brīnīšķīgi lasīt, ka Israēla galvenā draudze patiesi pricējās, kad uzzināja divarpus cilšu patieso motivāciju. Viņi nebija tik lepnī, lai nevarētu atzīt, ka ir kļūdījušies.

Ja Austrumjordānas ciltis patiešām būtu atkritušas, Israēla tauta būtu attiecinājusi derības prasības. Vienotība nekad nevar būt arguments, lai patiesību atšķaidītu vai atteiktos no Bībeles principiem. Tomēr draudzes disciplīnai vienmēr jābūt pēdējam (nevis pirmajam) līdzeklim – tikai pēc tam, kad centieni pēc izlīguma un mācītāja nodrošinātā palīdzība, balstoties uz Dieva Vārdu, ir cietuši neveiksmi. Cik daudz labākas būtu mūsu draudzes, ja šie vienkāršie principi tiktu konsekventi ievēroti!

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Kānaānas sadalīšana” (517.–520. lpp.).

“Kaut arī rīcībā ar grēku, no vienas puses, ir svarīgi izvairīties no lietas atlikšanas un paviršības, tomēr, no otras puses, – tikpat svarīgi ir izvairīties no asa sprieduma un nepamatotām aizdomām. [...] Rūbeniešu un viņu biedru parādītā gudrība ir atdarināšanas vērtā. Godīgi cenzdamies sekmēt patiesās reliģijas lietu, viņi tika nepareizi nosodīti un stingri norāti, tomēr neizrādīja nekādas dusmas. Pirms viņi sāka aizstāvēties, viņi laipni un pacietīgi uzklausa savu brāļu apvainojumus un pēc tam pilnībā izskaidroja savas rīcības iemeslus un pierādīja savu nevainību. Tā draudzīgā kārtā tika novērstas grūtības, kas draudēja izsaukt visai smagas sekas.

Tie, kas apzinās savu taisnību, pat nepatiesi apsūdzēti, var palikt mierīgi un apdomīgi. Dievs zina visu, ko cilvēki pārprot un nepareizi attēlo, tādēļ mēs savu lietu mierīgi varam nodot Viņa rokās. Kungs tikpat droši aizstāvēs ikvienu cilvēku, kas Viņam uzticas, kā toreiz izmeklēja Ahana vainu. Kas vadās no Kristus Gara, tiem arī būs Viņa mīlestība, kas ir iecietīga un laipna.

Dieva prāts ir, ka starp Viņa ļaudīm valdītu vienprātība un brāļu mīlestība. Tieši pirms Savas krusta nāves Kristus lūdza, lai Viņa mācekļi būtu vienoti, kā Viņš ir viens ar Savu Tēvu, lai pasaule varētu ticēt, ka Dievs Viņu ir sūtījis. Šī visaizkustinošākā un brīnīšķīgākā lūgšana sniedzas cauri gadu simtiem līdz mūsdienām, jo Viņa lūgšanā bija ietverti vārdi: “Es nelūdzu par šiem vien, bet arī par tiem, kas caur viņu vārdu Man ticēs.” (Jāņa 17:20) Kaut arī mēs nedrīkstam upurēt nevienu patiesības principu, mums tomēr pastāvīgi jācenšas sasniegt šo vienprātības stāvokli.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši”, 519., 520. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kā Pāvila pamācība “uzskatīt citus augstākus par sevi” (Fil. 2:3) var palīdzēt mums izvairīties no sliktām domām par brāļiem un māsām?

2. Kāpēc mēs bieži pārspīlēti reaģējam uz situācijām mūsu pašu pagātnes neveiksmju vai kļūdu dēļ? Kā mēs varam izvairīties no šādas tendences?

3. Pārrunājiet, cik nozīmīgi ir uz klausīt citu viedokļus. Kā mēs varam draudzē attīstīt uz klausīšanas kultūru? (Salīdzini ar Jēk. 1:19.)

4. Mēs dzīvojam sabiedrībā, kur darba pienākumi, ģimenes atbildība, draudzes kalpošana un citas saistības var šķist pārāk apgrūtināšas. Kā princips darīt visu kā Kungam ne tikai padara mūs atbildīgākus, bet arī sniedz sirdsmieru?

DIEVS IR UZTICĪGS!

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Joz. 21:43–45; 2. Tim. 2:11–13; Joz. 23; Atkl. 14:10, 19; 5. Moz. 6:5.

ATMIŅAS PANTS:

“Un netrūka neviena vārda no visiem labiem vārdiem, ko Tas Kungs uz Israēla namu bija runājis, – viss īstenojās, kā bija teikts” (Joz. 21:45).

Kad Džons F. Kenedijs uzrunāja Amerikas tautu savā inaugurācijas dienā 1961. gada 20. janvārī, viņa runa bija tikai 1366 vārdus gara, taču tā atstāja neizdzēšamu iespaidu uz amerikāņu apziņu. Iedrošinot savu tautu koncentrēties uz pienākumiem, nevis privilēģijām, viņš sacīja:

“Ar labu sirdsapziņu kā vienīgo drošo atalgojumu, ar vēsturi kā galīgo mūsu darbu tiesnesi iesim uz priekšu, lai vadītu zemi, kuru mīlam, lūdzot Viņa svētību un palīdzību, bet zinot, ka šeit, virs zemes, Dieva darbs patiesi ir jāveic mums pašiem.”

Kad Jozua, sirmais Israēla vadonis, juta, ka tuvojas dzīves noslēgums, viņš nolēma uzrunāt tautas vadītājus un israēliešus (Joz. 23. un 24. nodaļa). Jozuas grāmatas 23. nodaļa vairāk pievēršas nākotnei un tam, kā pielūgt Dievu – tikai un vienīgi Viņu. Joz. 24. nodaļā tiek pārskatīti Dieva uzticīgie darbi pagātnē ar mērķi veicināt izšķiršanos par to, kurš vienīgais ir cienīgs tikt pielūgts – vienīgi Jahve.

Šonedēļ kopīgi pētīsim Jozuas pirmo runu, kurā viņš atskatās uz Israēla uzvarām, bet vienlaikus iezīmē ceļu nākotnes panākumiem Israēla tautai.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 20. decembrī.

Viss piepildījās

Izlasi Joz. 21:43–45. Kādu ainu Jozuas grāmata atklāj par Dievu? Kā šie vārdi attiecas ne tikai uz vēsturisko Apsolīto zemi, bet arī uz mūsu pestīšanas realitāti (2. Tim. 2:11–13)? _____

Šie panti veido grāmatas kulmināciju un tās teoloģisko kopsavilkumu. Tie uzsver vienu no grāmatas galvenajiem tematiem: Jahves derības uzticamību, kurš tur Savus solījumus un piepilda Savus zvērestus. Šī isā sadaļa arī apkopo visu grāmatas saturu līdz šim. Joz. 21:43 runā par zemes sadali un apmešanos tajā (Joz. 13.–21. nod.), savukārt Joz. 21:44 attiecas uz uzvarām pār ienaidniekiem un iegūto zemes pārvaldību (Joz. 1.–12. nod.). Visa šī retrospektīva tiek skatīta caur Dieva uzticamības prizmu. Israēla tautai ir vienmēr jāatceras, ka viņi nedrīkst piedēvēt sev uzvaras pār saviem ienaidniekiem vai zemi kā mantojumu – tas bija iespējams, pateicoties vienīgi Dieva uzticībai Savam dotajam vārdam.

Viņš deva “visu to zemi” (Joz. 21:43), “ienaidniekus Tas Kungs bija nodevis viņu rokā” (Joz. 21:44), un saskaņā ar to, “kā Viņš to bija ar zvērestu apsolījis viņu tēviem” (Joz. 21:44), “viss īstenojās” (Joz. 21:45). Vārda “kol” (“viss”) atkārtošana sešas reizes trijos pantos (Joz. 21:43–45) vēlreiz uzsver patiesību, ka zeme ir Jahves dāvana un ka Israēls nevar pats sev piedēvēt nopelni par tās saņemšanu. Tas bija Kungs, kurš bija apsolījis “dot” zemi un kurš bija “nodevis” ienaidniekus viņu rokās.

Visa Israēla veiksmē ir pilnībā pierakstāma Dieva iniciatīvai un uzticamībai. Tas pats attiecas arī uz mūsu pestīšanu: “Jo no žēlastības jūs esat pestīti ticībā, un tas nav no jums, tā ir Dieva dāvana. Ne ar darbiem, lai neviens nelielītos” (Ef. 2:8, 9).

Patiešām, uzsverot Dieva uzticamību, Pāvils raksta: “Patieš ir šis vārds: ja mēs esam līdzīgi miruši, tad mēs arī līdzīgi dzīvosim; ja mēs pastāvam ciešanās, tad mēs arī līdzīgi valdisim; ja mēs aizliegsim, tad arī Viņš aizliegs mūs; ja mēs esam neuzticīgi, Viņš paliek uzticīgs, jo Viņš nevar Sevi pašu aizliegt” (2. Tim. 2:11–13).

Kā Dieva uzticamība Savu apsolījumu piepildīšanā dod mums pārliecību, ka neviens no Viņa nākotnes solījumiem neliks vilties? (Sk. 1. Kor. 10:13; 2. Kor. 1:18–20.) _____

Jozuas bažas

Godības pilnais noslēgums visai šai nodaļai (Joz. 21:43–45) ietver piepildīto paklausības nosacījumu. Panākumus nekad nedrīkst uzskatīt par pašsaprotamiem; tie vienmēr ir saistīti ar paklausību Dieva vārdam. Tādējādi zemes sadale, bez tā, ka tā ir Dieva uzticamības zīme Israēlam (Neh. 9:8), rada telpu neierobežotai nākotnes attīstībai, kas būs atkarīga no Israēla attieksmes. Vai Israēls spēs saglabāt to, kas ir iegūts?

Izlasi Joz. 23:1–5. Kādi ir galvenie Jozuas ievadrūnas uzsvāri? _____

Vēsts no vecā un nogurušā Jozuas (uzsvērts divreiz) tiek nodota klausītājiem, kuriem būs jāturpina Dieva uzticētā misija. Viņš apraksta, kā bija iespējams iekarot šo zemi: Kungs karoja viņu vietā. Lai arī israēliešiem savas neuzticības un neticības dēļ pēc iziešanas no Ēģiptes nācās iesaistīties karos, viņi tomēr iemantoja zemi ne ar savu militāro spēku, bet gan pateicoties Dieva spēkam.

Dievs Israēlam ir devis mieru no viņu ienaidniekiem, taču vēl ir atlikuši dažu tautu pārstāvji, kurus nepieciešams izdzīt. Uzvara Israēlam nav kaut kas pilnīgi pabeigts vai nemainīgs – tā vienmēr paliek kā iespēja, kas sakņojas pastāvīgā uzticībā un palāvivībā uz Dieva sniegto palīdzību.

Kādas līdzības pastāv starp to, kā israēlieši iekaroja Kānaānu Jozuas vadībā, un to, kā kristieši mūsdienās var dzīvot garīgi uzvarošu dzīvi? Izlasi Joz. 23:10; Kol. 2:15; 2. Kor. 10:3–5; Ef. 6:11–18. _____

Uzvaras, ko guva israēlieši, nebija viņu spēka vai stratēģijas rezultāts. Līdzīgi arī garīgu uzvaru pār grēku un kārdinājumiem nodrošina Jēzus Kristus upuris un augšāmcelsšanās, bet Dieva tauta šodien tiek nepārtraukti aicināta paļauties uz Garā dotajiem līdzekļiem, lai dzīvotu uzvarošu dzīvi.

Kāpēc, neskatoties uz tik daudziem brīnišķīgiem apsoliņumiem, mums joprojām tik viegli sanāk grēkot? _____

Skaidras robežas

Izmantojot tos pašus vārdus, kas tika teikti Jozuam grāmatas sākumā (Joz. 1:7, 8), Jozua norāda, ka uzdevums, kas stāv Israēla priekšā, nav galvenokārt militārs, bet garīgs. Tas attiecas uz paklausību Torā atklātajai Dieva gribai.

Kāpēc, tavuprāt, Jozua ieņēma tik stingru nostāju attiecībā uz Israēla attiecībām ar apkārtējām tautām? (Joz. 23:6–8, 12, 13) _____

Draudi Israēlam nav atlikušās tautas naids, bet gan viņu draudzība. Viņu ieroči varbūt nav izaicinājums Israēlam, tomēr viņu ideoloģija un vērtības (jeb anti-vērtības) var izrādīties bīstamākas nekā jebkura militārā vara. Jozua pievērš vadītāju uzmanību būtiskajam faktam, ka konflikts, kurā viņi ir iesaistīti, vispirms un galvenokārt ir garīgs. Tāpēc Israēlam ir jāuztur sava unikālā identitāte.

Aizliegums piesaukt dieva vārdu, zvērēt pie tā un kalpot vai pakļauties tam attiecas uz elku pielūgšanu. Senajos Tuvajos Austrumos dievības vārds pārstāvēja tās klātbūtni un varu. Svešu dievu vārdu piesaukšana vai minēšana ikdienas sveicienos vai darījumu laikā nozīmēja atzīt to autoritāti un varēja novest israēliešus pie spēka meklēšanas grūtību brīžos (sal. ar Soģu 2:1–3, 11–13).

Briesmas no laulībām ar atlikušajiem kānaāniešiem bija Israēla garīgās tīrības zudums. Jozuas brīdinājuma mērķis nav veicināt rases vai etnisko tīrību, bet gan izvairīties no elku pielūgsmes, kas var novest pie Israēla garīgas sabrukšanas. Salamana piemērs ir dramatisks ar to, kādas bēdīgas garīgās sekas var būt laulībām ar cittaautiešiem (1. Kēn. 3:1, 11:1–8). Jaunajā Derībā kristieši ir brīdināti neuzsākt laulības attiecības ar neticīgajiem (2. Kor. 6:14), lai gan esošo laulību gadījumā Pāvils neiesaka šķirties no neticīgā laulātā, bet aicina dzīvot priekšzīmīgu kristīgu dzīvi, cerot, ka laulātais pievienosies Kungam (1. Kor. 7:12–16).

Jozuas brīdinājums izvairīties no kaitīgām saitēm neizbēgami noved pie jautājuma par kristieša attiecībām ar “pasauli”. Kā mēs varam atrast līdzsvarotas attiecības ar sabiedrību, kurā dzīvojam? _____

Kunga dusmas

Kā mums vajadzētu skaidrot aprakstus par Dieva dusmām un taisnīgu sodu Jozuas grāmatā (Joz. 23:15, 16) un citviet Bībelē? (Sk. arī 4. Moz. 11:33; 2. Kēn. 36:16; Atkl. 14:10, 19; 15:1.)

Israēls jau bija piedzīvojis Kunga dusmas tuksnesī (4. Moz. 11:33, 12:9), kā arī apsolītajā zemē (Joz. 7:1), un pilnībā apzinājās sekas, ja rupji tiek pārkāpta derība un izaicinātas Jahves dusmas. Šie panti ir Jozuas spēcīgās retorikas virsotne. Šokējoši ir dzirdēt, ka Kungs var iznīcināt Israēlu, jo šis pats termins iepriekš tika lietots attiecībā uz kānaāniešu iznīcināšanu. Tāpat kā Kunga solījumi Israēla svētībām ir ticami un uzticami, tā arī derības lāsti (3. Moz. 26; 5. Moz. 28) piepildīsies, ja Israēls atteiksies no derības. Ņemot vērā kānaāniešu padzīšanu un iznīcināšanu, šie panti vēlreiz apliecina, ka Jahve ir visas zemes galīgais tiesnesis. Viņš cīnās pret grēku, neatkarīgi no tā, kur tas atrodas. Israēls nebija svēts un nepelnīja īpašas privilēģijas, piedaloties svētajā karā vairāk nekā pagānu tautas, kuras vēlāk kļuva par Jahves sprieduma īstenošanas instrumentu pret israēliešiem.

Israēla spēkā bija izvēlēties padarīt pagātnes godības pilnos notikumus par pamatu drošai nākotnei.

No pirmā acu uzmetiena mācība par Dieva dusmām šķiet nesavienojama ar apgalvojumu, ka Dievs ir mīlestība (Jņ. 3:16, 1. Jņ. 4:8). Tomēr tieši Dieva dusmu gaismā Bībeles mācība par Dieva mīlestību kļūst vēl būtiskāka. Bībele attēlo Dievu kā mīlošu, pacietīgu, nenogurstošu, gatavu piedot (2. Moz. 34:6, Mih. 7:18). Taču pasaulē, ko ietekmējis grēks, Kunga dusmas ir Viņa svētuma un taisnīguma izpausme pret grēku un ļaunumu. Viņa dusmas nekad nav emocionāla, atriebīga vai neprognozējama pārmerīga reakcija. Jaunā Derība māca, ka Kristus kļuva par grēku mums (2. Kor. 5:21), un, pateicoties Viņa nāvei, mēs esam saskaņoti ar Dievu (Rm. 5:10). Tie, kas tic Viņam, nepiedzīvos Dieva dusmas (Jņ. 3:36, Ef. 2:3, 1. Tes. 1:10). Dieva dusmu koncepcija parāda Viņu kā taisnīgu Visuma tiesnesi, kas aizstāv taisnību (Ps. 7:11; 50:6; 2. Tim. 4:8).

Pieķerieties Dievam

Vienīgais veids, kā Israēls var izvairīties no elku kalpošanas kārdinājuma un Dieva dusmām, nav tikai pastāvīgi atcerēties derības “nedari tā” noteikumus, bet gan veicināt apzinātu un konsekventu uzticību Kungam. Tas pats darbības vārds “pieķerieties/turēties pie” Kunga (sk. 5. Moz. 4:4) tiek lietots arī, lai aprakstītu laulības derību starp vīru un sievu (1. Moz. 2:24) vai Rutes uzticību Naomijai (Rutes 1:14). Ir svarīgi atzīmēt, ka pēc Jozuas vērtējuma tāda ticība ir raksturojusi Israēlu kā tautu “līdz šai dienai”. Diemžēl tas neattiecas uz vēlākiem Israēla vēstures periodiem, kā skumji atklāj Soģu grāmata (Soģu 2:2, 7, 11; 3:7, 12; 4:1 u. c.).

Jozua aicina Israēlu mīlēt Kungu, savu Dievu (Joz. 23:11; sal. ar 5. Moz. 6:5). Mīlestību nevar uzspiest; citādi tā vairs nebūs mīlestība, kāda tā ir pēc būtības. Tomēr kādā nozīmē mīlestību var pavēlēt? _____

Lai Israēls pastāvīgi baudītu derības svētības, viņiem jāpaliek uzticīgiem Dievam. Ebreju valodā tas tiek ļoti uzsvērts: “Nopietni piesargiet savas dvēseles.” Vārds “aha-bah” – “mīlestība” – var attiekties uz plašu cilvēku jūtu spektru – draudzību, seksuālu tuvību, mātes maigumu, romantisku mīlestību un uzticību Dievam. Ja mēs izprotam mīlestību uz Dievu kā apzinātu apņemšanos un uzticību Viņam, to var prasīt, nekaitējot tās īstajai būtībai (sal. ar Jņ. 13:34). Dievs vienmēr ir vēlējies, lai paklausība Viņa baušļiem rastos no personiskām attiecībām ar Viņu (2. Moz. 19:4 [“Es .. esmu tevi atvedis pie sevis,” NKJV], 5. Moz. 6:5, sal. ar Mt. 22:37), kas balstās uz to, ko Viņš ir darījis cilvēkiem Savā lielajā žēlastībā un mīlestībā.

Pavēle mīlēt Dievu norāda arī uz dievišķās mīlestības savstarpējo, bet ne simetrisko raksturu. Dievs vēlas ieiet tuvās, personiskās attiecībās ar katru, kurš atbild uz Viņa mīlestību. Tādējādi Viņa plašā mīlestība uz visiem ir mūsu brīvprātīgās, savstarpējās mīlestības pamats.

Jēzus deva Saviem mācekļiem jaunu pavēli. Kādā nozīmē šī pavēle bija jauna un vienlaikus sena? Izlasi Jņ. 13:34; 15:17 un 1. Jņ. 3:11; salīdzini ar 3. Moz. 19:18. _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Jozuas pēdējie vārdi” (521., 522. lpp.).

“Sātans daudzus pamudina ticēt patīkamajai teorijai, ka Dieva mīlestība pret Viņa ļaudīm ir tik liela, ka Viņš atvainos to grēkus; velns Dieva Vārda draudus attēlo kā tādus, kas kalpo zināmam mērķim Viņa morālajā pārvaldes sistēmā, bet kas tomēr nekad burtiski netiks piepildīti. Tomēr visā rīcībā ar Saviem radījumiem Dievs ir stipri turējies pie taisnības principa, atklādams grēku tā patiesajā būtībā, rādīdams, ka tā noteiktās sekas ir posts un nāve. Nekad nav bijusi un netiks dota grēku piedošana bez jebkādiem noteikumiem. Tāda piedošana rādītu, ka ir atmesti taisnības pamatlikumi, kas ir Dieva valdības tiešais pamats. Nekritušās pasaules tas pildītu ar briesmīgu apjukumu. Dievs vienmēr ir uzticīgi norādījis uz grēka sekām, un, ja šie brīdinājumi nebūtu patiesi, kā tad mēs varētu būt droši, ka piepildīsies Viņa apsolījumi? Tā sauktā labvēlība, kas nobīda pie malas taisnību, nav nekāda labvēlība, bet gan vājums.

Dievs ir dzīvības devējs. Iesākumā visi Viņa likumi stimulēja vienīgi dzīvību, bet, kad šajā Dieva nodibinātajā kārtībā ielauzās grēks, radās nesaskaņas. Cik ilgi pastāvēs grēks, tik ilgi nenovēršamas būs ciešanas un nāve. Tikai tāpēc Pestītājs mūsu labā nesa grēku lāstu, lai ikvienam cilvēkam būtu cerība izbēgt no tā briesmīgajām sekām.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši”, 522. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārskati Dieva uzticamības pierādījumus savā dzīvē. Uz ko tu vari norādīt? Tajā pašā laikā – kā tu reaģē, kad kaut kas nav noticis tā, kā bija cerēts vai lūgts Dievam, vai kad nenāk atbilde uz konkrētiem apsolījumiem?
2. Pārrunāji Bībeles mācību par Dieva dusmām. Kā tu varētu Dieva dusmas atklāt kā labās vēsts daļu?
3. Kādi principi par attiecībām ar neticīgajiem izriet no šīs nedēļas tēmas? Kā mēs varam saglabāt skaidras robežas attiecībā uz saviem principiem un dzīvesveidu, vienlaikus sadzīvojot ar citiem cilvēkiem, kalpojot viņiem un rūpējoties par viņu labklājību?
4. Kādi šķēršļi tev liedz pieķerties Kungam no visas sirds?

IZVĒLIES ŠO DIENU!

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Joz. 24; 1. Moz. 12:7; 5. Moz. 17:19; 5:6; 1. Kēn. 11:2, 4; 2. Tim. 4:7, 8.

ATMIŅAS PANTS:

“Bet, ja jums nepatiks Tam Kungam kalpot, tad izvēlieties šodien paši sev, kam jūs kalposit [...] Bet es un mans nams – mēs kalposim Tam Kungam” (Joz. 24:15).

Jozuas grāmatas pēdējā nodaļa risinās derības atjaunošanas ceremonijas kontekstā, taču šoreiz to vada Israēla sirmais vadītājs. Lai gan tā nav pati derība, bet gan pārskats par derības atjaunošanas ceremoniju, nodaļā atrodama seno Tuvo Austrumu līgumu struktūra: (1) ievads (preambula), kurā tiek nosaukts valdnieks – līguma iniciators; (2) vēsturiskais ievads, kas apraksta attiecības starp valdnieku un padoto tautu (vasaļiem); (3) derības nosacījumi, kas pieprasa no vasaļa pilnīgu lojalitāti valdniekam, balstoties uz pateicību par līdzšinējo labvēlību; (4) svētības par paklausību un lāsti par derības laušanu; (5) liecinieki vasaļa solījumam; (6) dokumenta glabāšana turpmākai nolasīšanai; (7) derības apstiprināšana.

Jozua tuvojas savas dzīves beigām; nav paredzēts neviens pēctecis. Derības atjaunošana kalpo kā atgādinājums Israēlam, ka viņu Kēniņš ir pats Jahve, un, ja viņi paliks uzticīgi, tad baudīs Viņa aizsardzību. Israēlam nav nepieciešams cilvēcis kēniņš. Kā teokrātiskai tautai viņiem vienmēr jāpatur prātā, ka viņu vienīgais Kēniņš ir Kungs.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 27. decembrī.

Tu biji tur!

“Un Jozua sapulcināja visas Israēla ciltis Sihemā, un viņš sasauca Israēla vecajus, viņu galvenos, viņu tiesnešus, visus viņu virsniekus, un [...] tie nostājās Dieva priekšā” (Joz. 24:1).

Sihema bija vieta, kur Ābrahāms bija uzcēlis altāri pēc ierašanās šajā zemē un kur Dievs viņam pirmo reizi deva apsolījumu par zemi (1. Moz. 12:6, 7). Tagad, kad apsolījumi, kas tika doti Ābrahāmam, ir piepildījušies, Israēls atjauno derību ar Dievu tieši tajā pašā vietā, kur tika dots pirmais apsolījums. Jozuas aicinājums atgādina Jēkaba vārdus: “Atmetiet svešos dievus, kas ir jūsu vidū” (Joz. 24:23; salīdzini ar 1. Moz. 35:2–4). Pati notikuma ģeogrāfiskā vieta pauž aicinājumu uz nedalītu uzticību Kungam, atsaoties no visiem citiem “dieviem”.

Izlasi Joz. 24:2–13. Kāda ir Dieva galvenā vēsts Israēlam? _____

Dievs ir galvenais šo vēsturisko notikumu iniciators: “Es paņēmu”, “Es devu”, “Es sūtīju”, “Es sodīju”, “Es darīju”, “Es jūs izvedu”, “Es jūs izglābu” utt. Israēls nav šī stāsta galvenais varonis, bet gan objekts. Dievs ir tas, kurš radīja Israēlu. Ja Dievs nebūtu iejaucies Ābrahāma dzīvē, viņi būtu turpinājuši kalpot tiem pašiem elkiem. Israēla kā tautas eksistence nav neviena viņu senča nopelns, bet gan vienīgi Dieva žēlastības darbs. Tas, ka israēlieši atrodas Apsolītajā zemē, nav iemesls lepnumam, bet patiesi pamudinājums kalpot Dievam.

Kunga runā piecas reizes notiek pāreja starp “viņi” (sentēvi) un “jūs” (pašreizējā paaudze). Sentēvi un šī paaudze Sihemā tiek uzskatīti par vienu veselumu. Jozua cenšas parādīt to, ko jau Mozus bija apstiprinājis 5. Moz. 5:3, proti, ka Kungs neslēdza derību tikai ar tēviem, bet arī ar visiem tiem, kas tajā brīdī bija klāt. Lielākā daļa no tiem, kas bija sapulcējušies, nebija piedzīvojuši iziešanu no Ēģiptes. Ne visi bija pie Horeba. Un tomēr Jozua saka, ka tur bija visi. Īsāk sakot, katrai nākamajai paaudzei jāpieņem iepriekšējo paaudžu mācības kā savas. Tas pats Dievs, kas darbojās pagātnē, ir gatavs darboties arī tagad.

Kādā veidā mēs kā draudze varam labāk izprast kopīgo atbildību – proti, apzināties, ka tas, ko mēs darām, ietekmē visu draudzi? _____

Patiesībā un sirds skaidrībā

Ko Jozua aicināja israēliešus darīt? (Joz. 24:14, 15) Ko nozīmē kalpot Kungam “patiesībā un sirds skaidrībā” (NKJV)? _____

Jozuas aicinājums skaidri pauž to, ka Israēlam jāizvēlas – vai nu, būdami uzticīgi savam Radītājam, saglabāt savu īpašo identitāti un dzīvību Apsolītajā zemē, vai arī atkal izšķīst apkārtējo elku pielūdzošo tautu vidū, zaudējot identitāti, mērķi un misiju. Izvēle ir viņu rokās.

Jozuas aicinājumam ir divas daļas: Israēlam jābīstas Kungs un jākalpo Viņam “patiesībā un sirds skaidrībā”. Bīties Kungu nenozīmē dzīvot pastāvīgās bailēs un emocionālā nedrošībā. Tā drīzāk ir bijība un cieņa, kas, no vienas puses, rodas no izpratnes par Dieva neizmērojamo varenību, svētumu un bezgalību, bet, no otras puses, par mūsu pašu niecību, grēcīgumu un ierobežotību. Bīties Dievu nozīmē pastāvīgi apzināties Viņa prasību svarīgumu un to, ka Viņš ir ne tikai mūsu Debesu Tēvs, bet arī mūsu dievišķais Ķēniņš. Šāda apziņa ved pie Dievam paklausīgas dzīves (3. Moz. 19:14; 25:17; 5. Moz. 17:19; 2. Ķēn. 17:34). “Bijība” raksturo cilvēka iekšējo attieksmi, bet kalpošana ir šīs bijības praktiska izpausme. Šī kalpošana tiek raksturota ar diviem ebreju vārdiem: “sirds skaidrībā” (ebrejiiski “tamim”) un “patiesībā” (ebr. “emet”). “Tamim” visbiežāk lietots, lai aprakstītu upura dzīvnieka bezvainīgumu – pilnību. “Emet” nozīmē uzticamību, pastāvīgumu, nemainīgumu – īpašības, kas vispirms raksturo pašu Dievu, kurš vienmēr ir bijis uzticīgs Israēlam.

Uzticams cilvēks ir tāds, uz kuru var paļauties, – viņš ir konsekvents un godīgs. Būtibā Jozua aicina israēliešus būt tikpat uzticīgiem Dievam, kā Viņš ir bijis uzticīgs visā Israēla vēsturē. Šī kalpošana nav tikai ārēja prasību izpilde, bet iekšēja, nedalīta uzticība sirdī. Viņu dzīvei ir jābūt pateicības izpausmei par to, ko Dievs viņu labā ir darījis. Tieši tāpat arī mums šodien ir jāattiecas pret Jēzu.

Ko tev nozīmē kalpot Kungam “sirds skaidrībā” un “patiesībā”? Kādi traucēkļi tavā dzīvē neļauj tev pilnībā nodoties Dievam? _____

Brīvi kalpot

Jozua kā patiess un uzticams vadītājs respektē savas tautas brīvo gribu un vēlas, lai Israēls kalpotu Kungam labprātīgi, nevis piespiedu kārtā. Tieši uz to norāda apzināta darbības vārda “izvēlēties” (sk. Joz. 24:22) izmantošana. Citās Rakstu vietās vārds “ba ar” (“izvēlēties”) apzīmē Jahves izvēli attiecībā uz Israēlu (5. Moz. 7:6, 7; 10:15; 14:2). Israēlam pieder brīvība pateikt “nē” Jahvem pēc tam, kad ticis izraudzīts, taču tas būtu absurdi un neprātīgi. Israēls var teikt Dievam “jā” un dzīvot tālāk vai arī pagriezt Viņam muguru un pārstāt eksistēt.

Kāda bija Israēla atbilde uz Jozuas aicinājumu? (Joz. 24:16–18) Kādēļ, tavuprāt, Jozua reaģēja uz viņu atbildi tieši tā? (Joz. 24:19–21) _____

Ar savu apstiprinošo atbildi israēlieši atzīst, ka sentēvu un viņu tēvu Dievs tagad ir arī “mūsu Dievs” (Joz. 24:17, 18), kuram viņi ir gatavi kalpot ar nedalītu uzticību. Pēc šāda nepārprotama uzticības apliecinājuma varētu gaidīt, ka Jozua viņus uzslavēs un iedrošinās. Taču tā nenotiek. Dialogs starp Jozuu un tautu iegriežas pilnīgi citā virzienā, kur Jozua šķiet ieņemam “velna advokāta” lomu. No stāstījuma par Dieva žēlastības darbiem pagātnē viņš pāriet pie brīdinājuma, cik grūti ir kalpot Dievam.

Jozua zina, cik nestabila bija pirmā paaudze, kas līdzīgi apsolija būt paklausīgai Dievam (2. Moz. 19:8; 24:3; 5. Moz. 5:27), bet jau drīz pēc tam visu aizmirsā un lauza savu solījumu (sk. 2. Moz. 32). Ar šīs retorikas palīdzību Jozua vēlas panākt, lai israēlieši apzinās vairākas lietas. Pirmkārt, lēmums kalpot Dievam ir nopietns. Tam jāveido visas tautas dzīve saskaņā ar Dieva atklāto gribu. Paklausības svētības ir acīmredzamas, taču arī nepaklausības sekas ir nopietnas. Grēku piedošana nav cilvēces neatņemamas tiesības, bet gan brīnums, kas nāk no Dieva žēlastības.

Otrkārt, Israēla lēmumam kalpot Dievam ir jābūt viņu pašu lēmumam, nevis kaut kam, ko uzspiež vadītājs – pat ne Jozua.

Treškārt, cilvēki nevar kalpot Dievam savā spēkā. Kalpošana Dievam nenozīmē mehānisku paklausību bauslības noteikumiem, bet gan personīgas attiecības ar glābjošo Kungu (salīdzini ar 2. Moz. 20:1, 2; 5. Moz. 5:6, 7).

Elkdievības briesmas

Izlasi Joz. 24:22–24. Kādēļ Jozuam bija nepieciešams atkārtot aicinājumu israēliešiem atbrīvoties no elkiem? _____

Elkdievības draudi nebija teorētiski. Iepriekš, Moāba līdzenumā, līdzīgā kontekstā Mozus izteica to pašu aicinājumu (5. Moz. 30:19, 20). Dievi, par kuriem šobrīd ir runa, vairs nav tie, kas bija Ēģiptē vai “aiz upes” (piemēram, Mezopotāmijā), bet gan tādi, kas ir viņu vidū. Tāpēc Jozua aicina tautu nodot savas sirdis Kungam.

Ebreju valodā šeit lietots vārds “natah”, kas nozīmē “izstiept”, “pieliekt”. Tas raksturo Dievu, kurš tiek lūgts pieliekties un uzklausīt lūgšanas (2. Ķēn. 19:16; Ps. 31:2, 3; Dan. 9:18), un tas raksturo arī attieksmi, kādu vēlāk pravieši prasīja no Israēla (Jes. 55:3; Jer. 7:24). Šis pats vārds tiek lietots arī, lai aprakstītu Salamana atkrišanu, kad viņa sirds “pieliecās” svešiem dieviem (1. Ķēn. 11:2, 4, 9).

Cilvēka grēcīgajai sirdij nav dabiska tieksme noliekties un klausīties Dieva balsi. Lai sirds tiktu pievērsta Dieva gribas izpildei, nepieciešami apzināti lēmumi.

Israēliešu atbilde burtiski skan: “Mēs klausīsim Viņa balsij.” Šī izteiksme uzsver paklausības attiecību aspektu. Israēlam nav uzdots vienkārši ievērot nedzīvus likumus – derība ir dzīvas attiecības ar Kungu, kas nav pilnībā izsakāmas vien ar noteikumiem. Israēla reliģija nekad nav bijusi domāta kā burta kalpība; tā bija paredzēta kā pastāvīga saruna ticībā un mīlestībā ar svētu un žēlsirdīgu Glābēju.

Lai gan tauta trīs reizes apliecina savu nodomu kalpot Kungam (kas, kā Jozua pavēlēja, ietver arī svešo dievu iznīcināšanu), Rakstos nav norādīts, ka tas patiešām būtu noticis. Visā grāmatā parasti tiek atzīmēts, kad Jozuas (vai Mozus) pavēles tiek izpildītas – kā paklausības piemēri. Taču šeit, grāmatas beigās, šāda piezīme iztrūkst. Tas atstāj Jozuas aicinājumu atvērtu – aicinājums kalpot Kungam ir adresēts ne tikai viņa paaudzei, bet arī katrai nākamajai ticīgo paaudzei, kas lasīs vai dzirdēs šo vēstījumu.

Cik bieži tu esi apsolījis Dievam kaut ko darīt, bet neizdarīji? Kāpēc to neizdarīji?
Ko tava atbilde stāsta tev par Dieva žēlastību? _____

Labi noslēgt

Izlasi Jozuas grāmatas noslēguma vārdus, ko uzrakstījis iedvesmots autors (Joz. 24:29–33). Kā šie vārdi ne tikai atskatās uz Jozuas dzīvi, bet arī pievērs skatu nākotnei?

Epilogā, kurā aprakstīta Jozuas un augstā priesterā Ēleāzara nāve, augstais priesteris nosvērti noslēdz Jozuas grāmatu. Stāstot par Jozuas, Ēleāzara un Jāzepa kaulu apbedīšanu, autors veido kontrastu starp dzīvi ārpus Apsolitās zemes un dzīves sākumu šajā zemē. Vairs nav vajadzības klejot. Vadītāju mirstīgās atliekas vairs nav jānēsā līdzī. Sentēvi savus piederīgos apbedīja alā (1. Moz. 23:13, 19; 25:9, 10) uz zemes gabala, kas tika nopirkts Sihemā (1. Moz. 33:19). Tagad tauta apbedī savus vadītājus viņu pašu īpašumā, iegūstot pastāvīguma sajūtu. Sentēvu saņemtie apsolījumi ir piepildījušies. Jahves uzticamība veido vēsturisko pavedienu, kas saista Israēla pēcnācējus ar viņu tagadni un nākotni.

Grāmatas noslēguma rindkopas sasaista visu stāstījumu ar plašāku stāstu pagātnē, bet tajā pašā laikā arī paver ceļu nākotnei. Bijušais Kenterberijas arhibīskaps Lords Džordžs Kerijs kādā svarīgā uzrunā Svētās Trīsvienības baznīcā Šrūsberijā paziņoja, ka anglikāņu baznīca ir „vienas paaudzes attālumā no iznīcības”.

Patiesībā baznīca vienmēr ir vienas paaudzes attālumā no iznīcības, un tā tas bija arī ar Vecās Derības Dieva tautu. Lieliska nodaļa Israēla vēsturē ir noslēgusies. Tās nākotne būs atkarīga no tā, kādus atbildes variantus tā sniegs uz daudziem jautājumiem par nākotni. Vai Israēls būs uzticīgs Kungam? Vai viņi spēs turpināt līdz galam neizpildīto uzdevumu – pilnībā ieņemt zemi? Vai viņi spēs turēties pie Jahves un neiesaistīties elku pielūgsmē? Viena paaudze Jozuas vadībā ir bijusi uzticīga Kungam, bet vai nākamā paaudze saglabās to pašu garīgo virzienu, ko iezīmējis viņu lielais vadītājs? Katra nākamā Dieva tautas paaudze, lasot Jozuas grāmatu, sastopas ar tiem pašiem jautājumiem. Viņu panākumi būs atkarīgi no tā, kādas atbildes viņi meklē savā ikdienas dzīvē un kā viņi izturas pret patiesībām, kuras ir mantojuši.

Jozua, līdzīgi kā Pāvils, “ir labi cīnījies” (2. Tim. 4:7, NKJV). Kas bija Jozuas panākumu atslēga? Kādi lēmumi tev jāpieņem šodien, lai tu varētu noslēgt dzīvi ar tādu pašu pārlicību par glābšanu?

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Jozuas pēdējie vārdi” (522.–524. lpp.)

“Starp tiem, kas iznāca no Ēģiptes, bija daudzi, kas bija bijuši elku pielūdzēji; un tik spēcīgs ir ieraduma spēks, ka šī prakse slepenībā turpinājās zināmā mērā pat pēc apmešanās Kānaānā. Jozua apzinājās šo ļaunumu Israēla vidū un skaidri saskatīja briesmas, kādas no tā varētu rasties. Viņš dedzīgi vēlējās panākt pamatīgu reformāciju ebreju tautā. Viņš zināja, ka, ja tauta neizvēlēties stingri kalpot Kungam no visas sirds, viņi turpinās attālināties no Viņa arvien vairāk un vairāk. [...] Kamēr daļa ebreju bija garīgi pielūdzēji, daudzi bija tikai ārēji formas ievērotāji; viņu kalpošanā nebija ne dedzības, ne sirsnības. Daži bija elku pielūdzēji savā sirdī, kuriem būtu kauns to atklāti atzīt.” (Elena Vaita “Signs of the Times”, 1881. gada 19. maijs)

“Šis svinīgais derības solījums tika ierakstīts bauslības grāmatā, lai tiktu svēti saglabāts. Tad Jozua uzstādīja lielu akmeni zem ozola, kas bija pie Kunga svētnīcas. ‘Un Jozua sacīja visai tautai: lūk, šis akmens būs liecinieks pret mums, jo tas ir dzirdējis visus Kunga vārdus, kurus Viņš runājis ar mums; tādēļ tas būs liecinieks pret jums, lai jūs nenoliegtu savu Dievu.’ Šeit Jozua skaidri norāda, ka viņa norādījumi un brīdinājumi tautai nav viņa paša vārdi, bet gan Dieva vārdi. Šis lielais akmens kalpos par liecinieku nākamajām paaudzēm, atgādinot par notikumu, kuram par godu tas ir uzcelts, un būs liecinieks pret tautu, ja viņi atkal nonāks elku pielūgsmē.” (Elena Vaita “Signs of the Times”, 1881. gada 26. maijs)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārrunāji izteiciena nozīmi: „Viņš [Kungs] ir svēts Dievs. Viņš ir greisirdīgs Dievs” (Joz. 24:19, NKJV). Kādā nozīmē Dievs ir greisirdīgs?

2. Kā mūsu mīlestība pret Dievu ir saistīta ar brīvību, ko Viņš mums dāvā? Vai mēs varētu patiesi mīlēt bez īstas izvēles brīvības? Vai patiesa mīlestība kādreiz var būt piespiesta? Ja nē, tad kāpēc?

3. Kādos praktiskos veidos šodienas draudzes vadītāji var nodot ticības lāpu nākamajai paaudzei?

4. Padomā par Jozuas dzīvi un secinājumu, ka visu mūžu Israēls kalpojis Kungam. Kādu secinājumu tu vēlētos, lai cilvēki izdara par tavu dzīvi?

SATURS

Veiksmes recepte _____	5
Žēlastības pārsteigts _____	12
Viņa žēlastības darbu piemiņa _____	19
Konflikts – visu citu nesaskaņu pamats _____	26
Dievs cīnās par tevi _____	33
Ienaidnieks iekšienē _____	40
Galēja uzticība: pielūgsme kara laukā _____	47
Jozua un Kālebs – ticības milži _____	54
Apsolījumu mantinieki, cerības gūstekņi _____	61
Patiesais Jozua _____	68
Dzīve Apsolītajā zemē _____	75
Dievs ir uzticīgs! _____	82
Izvēlies šo dienu! _____	89